

ผู้ตรวจการแผ่นดิน : ร้อยเรื่องราวช่วยชาวบ้าน

๑

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

ผู้ตรวจการแผ่นดิน : ร้อยเรื่องราวช่วยชาวบ้าน

"คำวินิจฉัยที่สี่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน
คือ การที่ประชาชนได้รับการแก้ไข
ปัญหาความเดือดร้อนอย่างเป็นธรรม"

พลเอก วิทวัส รชตะนันทน์

ผู้ตรวจการแผ่นดิน
ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน

"ประชาชนร้องเรียนได้สะดวก
ได้รับการพิจารณาโดยรวดเร็ว
เป็นธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้"

นายบูรณ์ จูพานกุลย์
ผู้ตรวจการแผ่นดิน

[คำนำ]

เกือบสองทศวรรษแล้วสำหรับองค์กรที่เรียกว่า "ผู้ตรวจการแผ่นดิน" ได้ถูกสถาปนาขึ้นให้ทำหน้าที่ในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเพื่อคุ้มครองสิทธิและแก้ไขปัญหาความทุกข์ร้อนของพี่น้องประชาชนที่ได้รับผลกระทบหรือความเดือดร้อนอย่างไม่เป็นธรรมจากการปฏิบัติหน้าที่หรือละเลยการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาได้ทำงานร่วมกับภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งภาคประชาสังคมและสื่อมวลชนแขนงต่างๆ ที่มีส่วนสำคัญในการสนับสนุนการทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดินให้สามารถทำหน้าที่ได้อย่างเต็มกำลังเพื่อมรรคผลของบ้านเมือง

หนังสือ "ผู้ตรวจการแผ่นดิน : ร้อยเรื่องราวช่วยชาวบ้าน" ที่ท่านถืออยู่ในมือขณะนี้ เป็นส่วนหนึ่งของบทเรียนและประสบการณ์จากการทำหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินผ่านความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างองค์การที่เกี่ยวข้องเพื่อจรรโลงความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในสังคมไทย

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินหวังว่าหนังสือเล่มนี้จะมีประโยชน์ตามสมควรต่อผู้อ่านและผู้ที่เกี่ยวข้องที่จะใช้เป็นกรณีศึกษาและประยุกต์ใช้ในการรักษาสิทธิและการทำหน้าที่ในบริบทของตนเองได้อย่างมีคุณภาพต่อไป

(นายรักษเกชา แฉฉฉาย)

เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

ผู้ตรวจการแผ่นดิน : ร้อยเรื่องราวช่วยชาวบ้าน

พิมพ์ครั้งที่ 1 สิงหาคม 2560

จำนวน 5,000 เล่ม

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

"ผู้ตรวจการแผ่นดิน : ร้อยเรื่องราวช่วยชาวบ้าน" - กรุงเทพฯ

192 หน้า

ISBN - 978-616-91146-8-0

เจ้าของ :

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

ที่ปรึกษา :

นายรักษเกชา แฉฉาย

ออกแบบรูปเล่ม :

บริษัท คีโลท์โซลูชั่น จำกัด

สงวนสิทธิ์ ห้ามทำการลอกเลียนไม่ว่าส่วนใดส่วนหนึ่ง

ของหนังสือนอกจากจะได้รับอนุญาต

คณะกรรมการเพื่อจัดทำหนังสือ
“ผู้ตรวจการแผ่นดิน : ร้อยเรื่องราวช่วยชาวบ้าน”

1. นายรักษเกชา แฉ่ฉ่าย	ที่ปรึกษาโครงการ
2. นางสาวจงดี หมายดี	ประธานคณะกรรมการ
3. นายกรรชิ่ง อิศรางกูร ณ อยุธยา	รองประธานคณะกรรมการ
4. นางสาวสรลลธร มั่นทยานนท์	คณะกรรมการ
5. นางศิริรัตน์ มุลิจันทร์	คณะกรรมการ
6. นางอัจฉราพร พิบูลย์สมบัติ	คณะกรรมการ
7. นายฉันทชูนาท พิบูลย์สมบัติ	คณะกรรมการ
8. นางนลินพรรณ ไวสีบ่าว	คณะกรรมการ
9. หม่อมหลวงปรีทยทิพย์ เทวกุล	คณะกรรมการ
10. นางสาวคารารัตน์ โพธิ์อุไร	คณะกรรมการ
11. นางสาวนุณทรี โฉมศิริ	คณะกรรมการ
12. นางสาวอรพัฒน์ รัฐกาญจน์	คณะกรรมการ
13. นางกรชนก ใจเกษม	คณะกรรมการ
14. นายอนันต์ อภิชัยนันท์	คณะกรรมการ
15. นางสาวปิยะภรณ์ ทรัพย์คำจันทร์	คณะกรรมการ
16. นางสาวลีลานาฏ พิมพ์พัฒน์	คณะกรรมการ
17. นางสาวเกตุวิไล มาศแย้ม	คณะกรรมการและเลขานุการ
18. นางสาวจุฬาลักษณ์ คิษประเสริฐ	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
19. นางสาวนวพรรณ อิ่มดวง	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

[สารบัญ]

เรื่องที่	01 :	●	เซ็งเป็ด	010 - 012
เรื่องที่	02 :	●	ก่อนที่จะสายเกินแก้	013 - 015
เรื่องที่	03 :	●	กลิ่นโรงงานกึ่ง	016 - 018
เรื่องที่	04 :	●	เรือนหอโคนห้ำม	019 - 021
เรื่องที่	05 :	●	กลัวมั้ม	022 - 024
เรื่องที่	06 :	●	ค่าเวนคืนหายไป	025 - 028
เรื่องที่	07 :	●	เดินท่อน้ำประปาที่แสนแพง	029 - 031
เรื่องที่	08 :	●	ขยะเหนือน้ำ	032 - 034
เรื่องที่	09 :	●	รอนานเกิน	035 - 037
เรื่องที่	10 :	●	ต้นไม้ของฉัน	038 - 040
เรื่องที่	11 :	●	รับน้องมรณะ	041 - 044
เรื่องที่	12 :	●	เคแบ้ลของรัฐเก็บเงิน...ได้ไง	045 - 047
เรื่องที่	13 :	●	สินามิที่บ้านหาย แต่กลายเป็นคดีฉ้อโกงทำไงดี	048 - 051
เรื่องที่	14 :	●	ถนนที่หายไป	052 - 054
เรื่องที่	15 :	●	เปิดเถอะ...ประตูน้้า	055 - 057
เรื่องที่	16 :	●	ทับที่คนอื่น	058 - 061
เรื่องที่	17 :	●	แม่ทางตัน...ยังมีทางออก	062 - 065
เรื่องที่	18 :	●	มีเสาไฟฟ้าแล้ว...แต่ทำไมบ้านเราไม่มีไฟ	066 - 069
เรื่องที่	19 :	●	ไม่ผิดแต่โคนขังเดี่ยว	070 - 074
เรื่องที่	20 :	●	ไม่จกก็งคเยี่ยม	075 - 078
เรื่องที่	21 :	●	HERO ในชีวิตจริง	079 - 082
เรื่องที่	22 :	●	น้ำพุข้างเผือก	083 - 085
เรื่องที่	23 :	●	พยาบาลหมดอายุ	086 - 089
เรื่องที่	24 :	●	ค่าคิคคั้งประปาเป็นแสนบาท	090 - 093
เรื่องที่	25 :	●	ลำห้วยโคนบุก	094 - 097

[สารบัญ]

เรื่องที่ 26 :	● ไหนว่าจะสร้างสนามบิน	098 - 101
เรื่องที่ 27 :	● ด้านเดียวเอาอยู่	102 - 105
เรื่องที่ 28 :	● ลิขสิทธิ์ ผิดรัฐธรรมนูญ	106 - 108
เรื่องที่ 29 :	● แยกยื่นก็ได้	109 - 111
เรื่องที่ 30 :	● แต่งงานใช้นามสกุลเดิม...ได้นะ	112 - 115
เรื่องที่ 31 :	● กลิ่นหมูรมน้ำ	116 - 118
เรื่องที่ 32 :	● คุณได้ไปต่อ !!	119 - 121
เรื่องที่ 33 :	● อนุญาตไหมเนี่ย ?	122 - 125
เรื่องที่ 34 :	● คำน้ำขึ้นคำ	126 - 129
เรื่องที่ 35 :	● คู่เย็นคิดถูก	130 - 134
เรื่องที่ 36 :	● บอกอย่างนั้น...แต่ได้แบบนี้	135 - 138
เรื่องที่ 37 :	● วิดพื้นผิดระเบียบ	139 - 141
เรื่องที่ 38 :	● เรื่องนี้ต้องขยาย	142 - 145
เรื่องที่ 39 :	● ไหนล่ะค่าเวนคืน ?	146 - 148
เรื่องที่ 40 :	● ซ่อมแล้วเซิด	149 - 151
เรื่องที่ 41 :	● แค่ 1 นาที	152 - 155
เรื่องที่ 42 :	● หน่วยงานไม่กวดขันแผงลอย	156 - 158
เรื่องที่ 43 :	● คิดได้ถูกเขาไฟระเบิด	159 - 163
เรื่องที่ 44 :	● ยึดมายึด	164 - 166
เรื่องที่ 45 :	● เปลี่ยนกฎออกบรรจ	167 - 169
เรื่องที่ 46 :	● เชื้ออริมคลอง	170 - 172
เรื่องที่ 47 :	● วุฒิชองช้านน	173 - 175
เรื่องที่ 48 :	● ห้ามเยี่ยมได้ไง	176 - 179
เรื่องที่ 49 :	● คุณจิตคอลไม่ได้	180 - 182
เรื่องที่ 50 :	● รอยยิ้มของยาย	183 - 187

1

[เชิงเปิด]

โรคระบาดกับชีวิตเกษตรกรไม่ใช่ของคู่กัน เมื่อโรคระบาดเกิดขึ้น
เมื่อนั้นก็จะเป็นฝันร้ายของเกษตรกร

ประเสริฐ หนุ่มวัยกลางคน อดีตพนักงานบริษัทชื่อดัง ตัดสินใจหลีกหนี
สังคมเมืองอันวุ่นวาย กลับมาใช้ชีวิตที่บ้านเกิดในจังหวัดพิจิตร

เขาใช้เงินเก็บที่มีอยู่ไม่มากนัก ลงทุนทำฟาร์มเปิดตามความฝันในวัยเด็ก
ฟาร์มเปิดของเขากำลังขยับขยายไปด้วยดี ก็ต้องมาสะดุดเมื่อมีการระบาดของ
เชื้อไขหวัดนกเกิดขึ้น แม้เขาจะพยายามป้องกันเท่าไร ก็ไม่สามารถเอาชนะ
มฤตยูร้ายจากธรรมชาติได้ เปิดในฟาร์มของเขาติดเชื้อไขหวัดนกตายไปถึง
600 ตัว

แต่ในความโชคร้าย ก็ยังพอมีความโชคดีหลงเหลืออยู่บ้าง เมื่อรัฐบาลได้
ประกาศจ่ายเงินช่วยเหลือแก่เจ้าของฟาร์มเปิด-ไก่ ที่ตายด้วยโรคไขหวัดนก
เขาจึงรีบไปหาผู้ใหญ่มั่นเพื่อลงทะเบียนขอรับเงินค่าชดเชย

2 เดือนผ่านไป ผู้ใหญ่มั่นก็นำเงินค่าชดเชยมาจ่ายให้ประเสริฐ
แต่ประเสริฐก็ต้องตกใจ เพราะเงินชดเชยที่เขาได้รับมูลค่าชดเชยแค่เปิดเพียง
100 ตัวเท่านั้น แล้วเงินชดเชยที่เขาควรจะได้จากเปิดอีก 500 ตัว หายไปไหน ?

ประเสริฐได้ไปร้องเรียนกับผู้ใหญ่มั่น ซึ่งผู้ใหญ่มั่นก็รู้ว่าจะช่วยเหลือ
ยังไง เพราะทางการได้แจ้งมาแบบนี้ ประเสริฐแทบล้มทั้งยืน เขารู้สึกมีแค่ปาก
ในที่สุด ประเสริฐจึงตัดสินใจเขียนหนังสือร้องเรียนมายังผู้ตรวจการแผ่นดิน
ถึงความไม่เป็นธรรมในการจ่ายเงินชดเชยของทางการครั้งนี้

[เชิงเปิด]

เมื่อผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับเรื่องได้ดำเนินการตรวจสอบไปยังสำนักปศุสัตว์จังหวัด พบหลักฐานบางอย่างที่ไม่ชอบมาพากล เพราะตัวเลขในสมุดบัญชีเปิดตายได้แสดงตัวเลขเปิดที่นายประเสริฐแจ้งไว้ จาก 600 ตัว ถูกแก้ไขเหลือเพียง 100 ตัวเท่านั้น และมีร่องรอยของน้ำยาลบคำผิดทิ้งไว้อย่างชัดเจน

จากนั้น ผู้ตรวจการแผ่นดินและคณะกรรมการตรวจสอบของสำนักปศุสัตว์ ลงพื้นที่ฟาร์มเปิดของประเสริฐเพื่อตรวจสอบหาข้อเท็จจริง

เมื่อได้ตรวจสอบสถานที่ในฟาร์มเลี้ยงเปิดของประเสริฐแล้ว คำนวณขนาดพื้นที่ของฟาร์มเลี้ยงเปิด และจำนวนภาชนะอาหารที่มีเป็นหลักฐาน ประกอบกับการสอบถามเพื่อนบ้านในละแวกใกล้เคียง รวมไปถึงหนังสือสัญญาการซื้อขายเปิด ทำให้เชื่อได้ว่าจำนวนตัวเลขความเสียหาย น่าจะใกล้เคียงกับตัวเลขของเปิด จำนวน 600 ตัว ตามที่ได้แจ้งไว้

ผู้ตรวจการแผ่นดินและคณะกรรมการตรวจสอบของสำนักปศุสัตว์มีความเห็นตรงกันว่า ความเสียหายของมูลค่าชดเชย มีความเป็นไปได้ว่าจะมีจำนวน 600 ตัว ตามที่นายประเสริฐได้แจ้งไว้จริง จึงให้สำนักงานปศุสัตว์ดำเนินการส่งเรื่องไปแก้ไข จนในที่สุดสามารถจ่ายเงินค่าชดเชยช่วยเหลือให้นายประเสริฐจนครบเต็มจำนวนของเปิดในฟาร์ม

หน่วยงานของรัฐต้องทำงานด้วยความระมัดระวัง ละเอียดรอบคอบ ข้อมูลต้องถูกต้องชัดเจน หาไม่แล้ว ก็จะก่อให้เกิดปัญหาความไม่เป็นธรรมได้

เรื่องนี้ ถ้าไม่มีการตรวจสอบ ประเสริฐคงเชิงเปิด...เข็ไปอีกนาน

[ก่อนที่จะสาย...เกินแก้]

พิมพ์พร อาศัยอยู่ที่จังหวัดฉะเชิงเทรา เธอเกิดและโตที่นี่ เห็นถนนหน้าบ้านของเธอตั้งแต่ยังเป็นถนนดิน เธอเป็นคนที่เฝ้ารอว่าเมื่อไร ทางกรมจะมาปรับปรุงถนนลูกรังเข้าบ้านของเธอให้เป็นถนนคอนกรีตกับเขาบ้าง

ในที่สุด วันนั้นก็มาถึง อบต.ในพื้นที่ ได้มีโครงการปรับปรุงถนนลูกรังที่ตัดผ่านหน้าบ้านเธอและได้มีการวางท่อระบายน้ำใหม่อีกด้วย

เมื่อการก่อสร้างดำเนินการไปในระยะหนึ่ง พรชัย พี่ชายของพิมพ์พร ได้สังเกตเห็นว่า ผู้รับเหมาที่ก่อสร้างท่อระบายน้ำไม่ได้ใส่คอนกรีตเสริมเหล็กตามแบบแปลน ซึ่งการก่อสร้างแบบนี้จะส่งผลเสียในระยะยาวได้ เมื่อเวลาผ่านไปท่อระบายน้ำจะยุบตัวและทำให้ถนนชำรุดได้ และสภาพของมันก็จะจะไม่ได้ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

พิมพ์พรจึงตัดสินใจร้องเรียนไปยังกิ่งอำเภอให้ลงมาตรวจสอบการทำงานของอบต. แต่ก็ไม่ได้รับการตอบรับ และดูเหมือนเรื่องนี้จะเงียบหายเข้ากลีบเมฆ สุดท้าย พิมพ์พรก็ตัดสินใจ เขียนจดหมายร้องเรียนมายังผู้ตรวจการแผ่นดิน

เมื่อผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับเรื่องของพิมพ์พร ได้ลงพื้นที่ตรวจสอบ

หาข้อเท็จจริง และพบว่า การก่อสร้างไม่เป็นไปตามแบบที่ได้ร้องเรียนไว้จริง จึงได้ประสานไปยังกิ่งอำเภอเพื่อสอบถามความคืบหน้าถึงเรื่องที่พิมพ์พร เคยร้องเรียนไป จึงได้ทราบว่า แท้จริงแล้ว เรื่องนี้ทางกิ่งอำเภอได้ลงไป ตรวจสอบและพบว่า มีมูลตามคำร้องเรียน และได้มีคำสั่งให้ อบต. ดำเนินการ ทางวินัยกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องแล้วทางแพ่งกับผู้รับเหมา แต่ทว่า อบต. กลับนิ่งเฉย ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง

กิ่งอำเภอจึงได้ส่งเรื่องขึ้นไปรายงานกับทางจังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อพิจารณา

จังหวัดฉะเชิงเทราพิจารณาแล้วเห็นว่า อบต. ไม่ปฏิบัติตามระเบียบ และไม่ดำเนินการตามที่กิ่งอำเภอแจ้งให้ดำเนินการเอาผิดกับผู้รับเหมา จึงมีคำสั่งให้ปลัดนายก อบต. พ้นจากตำแหน่ง เปลี่ยนผู้รับเหมาก่อสร้างรายใหม่ เข้ามาดำเนินการแทน และแก้ไขการก่อสร้างที่ระบายน้ำให้ใส่คอนกรีต เสริมเหล็กตามแบบแปลน จนโครงการสำเร็จได้ด้วยดี

วันนี้ ถนนหน้าบ้านพรชัยและพิมพ์พรเป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก มีที่ระบายน้ำ ปัญหาน้ำท่วมขัง ถนนเป็นหลุมเป็นบ่อคงหมดไป ทั้งพรชัยและ พิมพ์พรรู้สึกดีถูกที่ได้ร้องเรียนไปยังผู้ตรวจการแผ่นดิน

เห็นอะไรไม่ถูกต้อง ต้องช่วยกันดูแลแก้ไข ...ดีกว่ารอให้สายเกินไป

3

[กลิ่นโรงงานกุ้ง]

"โอ๊ย .. เหม็นมากๆ จะอ้วก"

"เหม็นสุดๆ ไม่ไหวแล้ว ถ้าแก้ไม่ได้คงต้องย้ายบ้านหนี"

นี่คือเสียงแห่งความทุกข์ทรมานของยายเปรี๊ยะ ชาวบ้านในตำบลหนึ่งของจังหวัดเพชรบุรีที่เดือดร้อนจากปัญหากลิ่นเหม็นจากโรงงานกุ้งที่ปล่อยกลิ่นเหม็นและเป็นพิษออกมาทั้งวันทั้งคืน

ยายเปรี๊ยะและชาวบ้านได้ร้องเรียนปัญหาเรื่องกลิ่นไม่น่าพิสมัยนี้ไปยังหลายๆ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่ก็ไม่มีใครความคืบหน้าใดๆ จนในที่สุดยายเปรี๊ยะก็ตัดสินใจมาร้องเรียนที่ผู้ตรวจการแผ่นดิน

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับเรื่องร้องเรียนแล้ว ได้ประสานไปยังหน่วยงานต่างๆ ที่ยายเปรี๊ยะและชาวบ้านได้เคยร้องเรียนไป เพื่อสอบถามถึงความคืบหน้า ได้รับการชี้แจงข้อเท็จจริงว่า อบต.ในพื้นที่และกำนันได้มีการแจ้งตักเตือนให้โรงงานทราบและหาทางแก้ไขปัญหาเรื่องกลิ่นเหม็นและฝุ่นละอองเป็นพิษ โดยเฉพาะเรื่องกลิ่นอันเกิดจากโรงงานแล้ว

ส่วนอุตสาหกรรมจังหวัดก็ได้เข้าตรวจสอบโรงงานทันที และเมื่อพบข้อบกพร่องก็ได้มีคำสั่งให้โรงงานแก้ไขเรื่องกลิ่น ซึ่งถือว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมิได้บกพร่องหรือละเลยในการปฏิบัติหน้าที่ แต่ปัญหาเรื่องกลิ่นเหม็นและฝุ่นละอองก็ยังก่อความเดือดร้อนให้กับยายเปรี๊ยะและชาวบ้านอยู่ดี

ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่า แม้เรื่องที่เกิดขึ้นนี้หน่วยงานภาครัฐได้ปฏิบัติ ถูกต้องแล้ว แต่ประชาชนส่วนใหญ่ยังได้รับความเดือดร้อนอยู่ ซึ่งจำเป็นต้อง แก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อจิตใจของประชาชนที่พักอาศัยในบริเวณ รอบโรงงาน และไม่กระทบต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคมโดยรวม

ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงเสนอแนะให้อุตสาหกรรมจังหวัดกำหนดกฎเกณฑ์ ที่โรงงานต้องปฏิบัติตามมาตรฐานและวิธีการควบคุมกรรมวิธีการผลิต การใช้ อุปกรณ์ หรือเครื่องมือที่สามารถป้องกันไม่ให้เกิดฝุ่นละอองที่เป็นของเสีย ปล่อย่อยออกไปจากโรงงานได้ และออกคำสั่งให้โรงงานจัดการและดำเนินการ อย่างเร่งด่วน จนไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนและส่งกลิ่นเหม็นรบกวนชาวบ้าน ในบริเวณใกล้เคียงอีก

พร้อมกันนี้ ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ประสานให้สาธารณสุขอำเภอ สถานี อนามัย เข้ามาช่วยเหลือเรื่องของสุขอนามัย เพื่อวางมาตรการปกป้องอนามัย ของประชาชนในชุมชน และมีการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น พร้อมรายงาน ผลการปฏิบัติงานให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทราบ

ปัญหาที่เกิดขึ้นต้องมีการบูรณาการความร่วมมือจากหน่วยงานในพื้นที่ หลายๆ ฝ่ายต้องมีการตรวจสอบว่า ถูกต้องตามเงื่อนไขและติดตาม การดำเนินกิจการของโรงงานเป็นระยะๆ เพื่อไม่ให้ก่อความเดือดร้อน แก่ประชาชนโดยรวม กรมโรงงานอุตสาหกรรมต้องกำหนดมาตรฐานกลิ่น อากาศในโรงงาน เพื่อจะได้ใช้เป็นข้อกำหนดหรือมาตรฐานในการตรวจสอบ โรงงานอื่นๆ ต่อไป

ไม่นานนัก ปัญหากลิ่นเหม็นเน่าเสียจากโรงงานก็ค่อยๆ ลดลง

ยายเปรี้ยวและชาวบ้านเริ่มมีความสุขในการดำรงชีวิตอย่างสดชื่น ไม่มีกลิ่นเหม็นมารบกวน และไม่ต้องคิดจะย้ายบ้านหนีไปไหนอีกแล้ว

[เรือนหอโดนห้าม]

วุฒิชัยปลูกต้นไม้รักกับแฟนสาวมานานถึง 7 ปี ในที่สุด หมู่ญาติคนนี้ก็เริ่มคิดลงหลักปักฐาน ได้เวลาปลูกเรือนหอสร้างครอบครัวสักที เขาจึงนำเอกสารถือครองสิทธิ์ที่ดิน น.ส.3 ที่เป็นมรดกจากพ่อแม่ของเขาไปทำเรื่องขออนุญาตที่สำนักงานเทศบาลเมืองป่าตอง

แต่เหมือนฟ้าผ่าลงกลางใจ เมื่อเจ้าหน้าที่ได้แจ้งว่า เขาไม่สามารถที่จะปลูกบ้านบนที่ดินดังกล่าวได้ เนื่องจากที่ดินของเขาอยู่ในเขตพื้นที่ห้ามก่อสร้างหรือตัดแปลงอาคารใดๆ ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

วุฒิชัยไม่เข้าใจว่า ทำไมเขาจึงไม่สามารถปลูกบ้านบนที่ดินของเขาเองได้ เขาต้องการคำตอบ เขาจึงส่งเรื่องร้องเรียนมายังผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อตรวจสอบเรื่องนี้อีกครั้ง

เมื่อผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับเรื่องร้องเรียนแล้ว ได้ลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง ก็พบเหตุที่จะตอบคำถามให้แก่วุฒิชัย ว่าทำไมเขาถึงปลูกบ้านไม่ได้

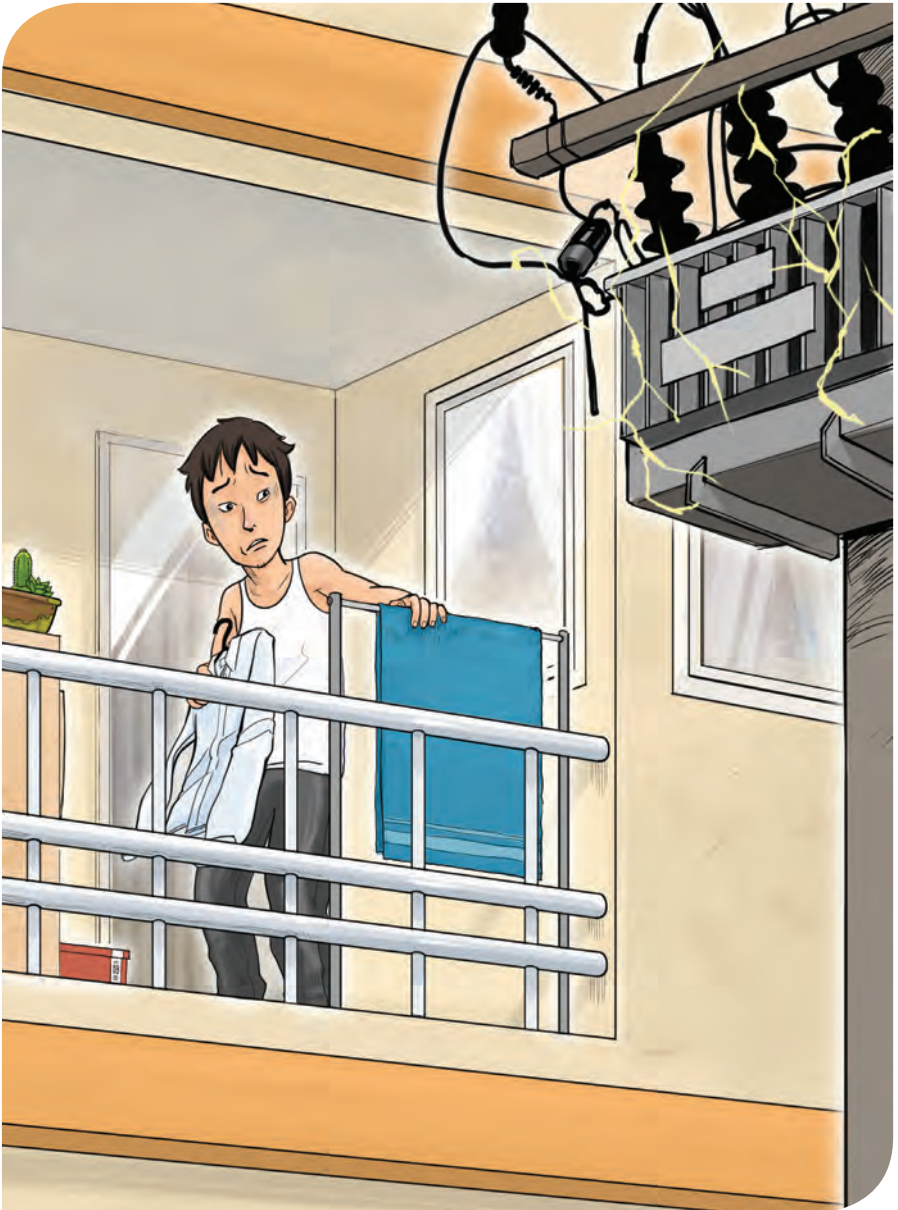
เพราะที่ดินของวุฒิชัยอยู่ในพื้นที่ที่มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางเกิน 80 เมตร ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องกำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในบริเวณพื้นที่จังหวัดภูเก็ต พ.ศ.2546 มีข้อกำหนดห้ามก่อสร้างหรือตัดแปลงอาคารใดๆ แม้จะชอบด้วยกฎหมายก็ตาม

ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาแล้วเห็นว่า ประกาศฉบับนี้ทำให้ผู้ครอบครองที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมาย ไม่สามารถใช้ประโยชน์ในที่ดินของตัวเองได้อย่างเต็มที่ โดยไม่มีมาตรการชดเชยความเดือดร้อนเหมือนกรณีที่รัฐวิสาหกิจที่เข้าไปใช้ประโยชน์ในที่ดินเอกชน หรือกรณีเวนคืนที่ดินที่มีการจ่ายค่าทดแทนแก่เจ้าของที่ดิน

ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงเสนอแนะให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สํารวจตรวจสอบจำนวนผู้ที่ครอบครองที่ดินที่อยู่ภายใต้ประกาศดังกล่าว พบว่า มีจำนวนทั้งหมด 323 แปลง และให้รายงานเรื่องนี้เสนอต่อคณะอนุกรรมการเพื่อประกอบการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องกำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในบริเวณพื้นที่ จังหวัดภูเก็ต พ.ศ.2546 และจัดทำมาตรการเพื่อแก้ไขความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนต่อไป

วันนี้ แม้เรื่องของวุฒิชัยจะไม่ได้รับการแก้ไขในทันที แต่ในอนาคตอาจจะมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่อสร้างความเป็นธรรม และแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างยั่งยืน และเรือนหอรักรักของวุฒิชัยอาจจะได้สร้างบนที่ดินของเขาเอง

5

[กลัวบีบ]

จักรพันธ์ พนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง เขาอดออมเก็บเงินมานานแสนนาน จนในที่สุดก็สามารถซื้อคอนโดห้องหนึ่งได้ตามที่ตั้งใจไว้

อยู่มาวันหนึ่ง การไฟฟ้านครหลวงได้มาติดตั้งหม้อแปลงไฟฟ้าบริเวณตรงข้ามกับคอนโดของเขา ซึ่งหม้อแปลงที่ติดตั้งอยู่ในระดับแนวเดียวกับห้องของเขาพอดี

หลังจากนั้นไม่นาน จักรพันธ์เริ่มได้ยินเสียงจากการปะทุของไฟฟ้า และเกิดเหตุการณ์ดังกล่าวบ่อยขึ้นๆ เขาเริ่มนอนไม่ค่อยหลับและฝันผวาด้วยกลัวว่า หม้อแปลงจะระเบิดตลอดเวลา

จักรพันธ์จึงร้องเรียนไปยังการไฟฟ้านครหลวงเพื่อขอให้ย้ายไปติดตั้งที่จุดใหม่เพื่อความปลอดภัย แต่การไฟฟ้านครหลวงแจ้งกลับมามาว่า จักรพันธ์จะต้องเสียค่าดำเนินการย้ายครั้งนี้ เป็นเงิน 54,100 บาท

จักรพันธ์รู้สึกว่าการที่เรื่องนี้ไม่ถูกต้อง ทำไมเขาจึงต้องเป็นผู้ที่ต้องเสียค่าเคลื่อนย้ายครั้งนี้ด้วย เขาคิดว่า เรื่องนี้ควรเป็นเรื่องที่การไฟฟ้านครหลวงต้องคำนึงถึงความปลอดภัยที่จะเกิดขึ้นแก่ประชาชน เขาจึงได้เขียนหนังสือร้องเรียนมายังผู้ตรวจการแผ่นดิน

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง ในจุดที่ติดตั้งหม้อแปลงไฟฟ้าดังกล่าว ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงได้จัดประชุมหารือกับผู้แทนการไฟฟ้านครหลวงเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียน โดยให้จักรพันธ์เข้าร่วมหาแนวทางการแก้ไขพร้อมกัน

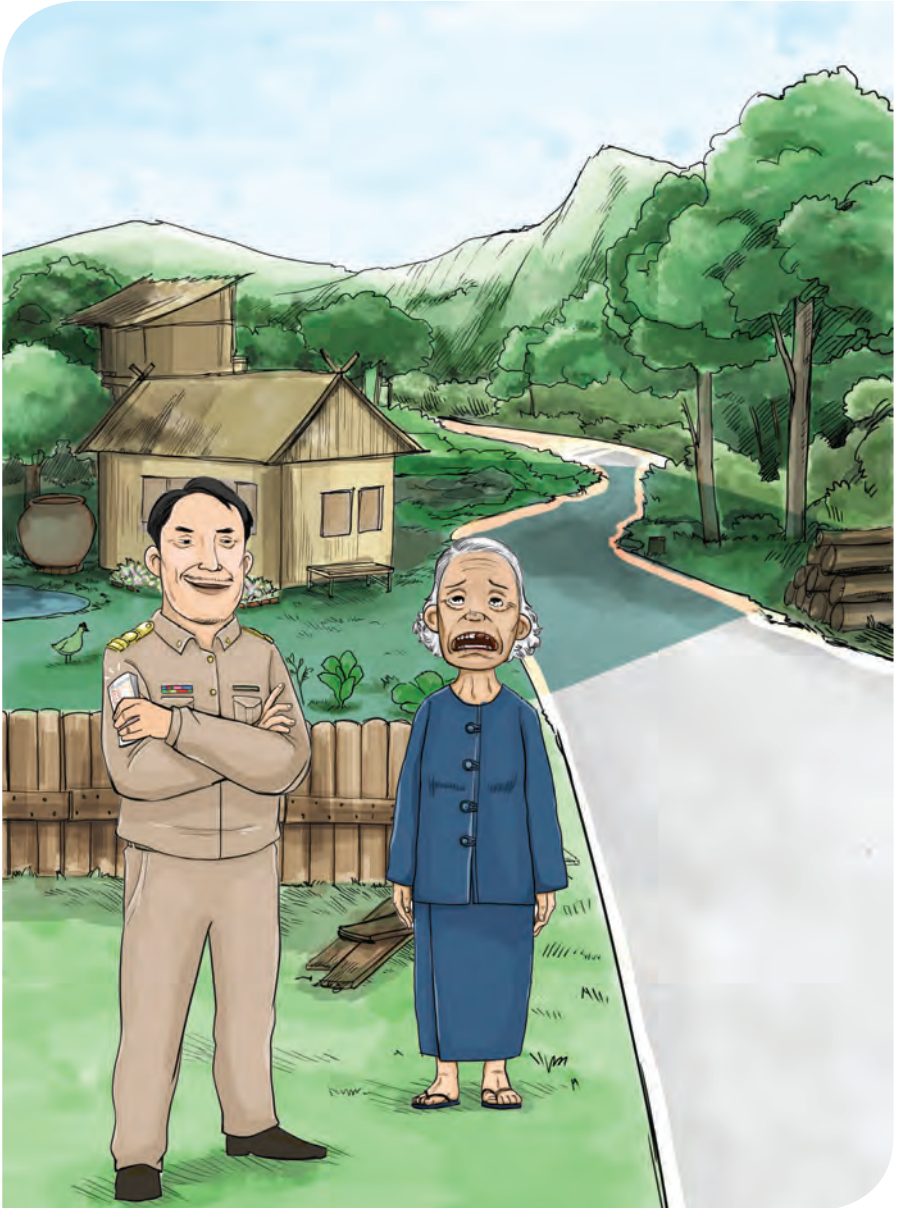
จากการประชุมหารือ การไฟฟ้านครหลวงชี้แจงว่า หม้อแปลงดังกล่าวอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสมแล้ว มีระยะห่างและมีการติดตั้งตามมาตรฐานการติดตั้ง รวมถึงอุปกรณ์ก็มีคุณภาพได้มาตรฐาน นอกจากนั้นการไฟฟ้านครหลวงจัดให้มีการตรวจสอบและบำรุงรักษาตามระยะเวลาที่เหมาะสม จึงมั่นใจว่ามีความปลอดภัยเพียงพอ

ผู้ตรวจการแผ่นดินให้เจ้าหน้าที่สอบสวนลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงและได้พบว่า ในบริเวณใกล้เคียงยังมีพื้นที่ที่สามารถติดตั้งหม้อแปลงไฟฟ้าขนาดเดียวกันได้ ซึ่งอยู่ห่างจากจุดเดิมไปเพียง 10 เมตร และน่าจะเป็นจุดที่มีความปลอดภัยมากกว่าจุดเดิม จึงได้เสนอแนะแนวทางให้การไฟฟ้านครหลวงได้พิจารณาทบทวนตำแหน่งในการติดตั้งอีกครั้งหนึ่ง เพื่อความเหมาะสม ปลอดภัย และไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่จักรพันธ์รวมทั้งประชาชนที่อาศัยบนคอนโดมิเนียมที่อาจเกิดความอันตรายได้

ต่อมา การไฟฟ้านครหลวง ได้ดำเนินการย้ายหม้อแปลงไฟฟ้าดังกล่าวไปในตำแหน่งใหม่ที่เหมาะสม ปลอดภัย โดยการไฟฟ้านครหลวงเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการย้ายครั้งนี้เอง

จากนี้ไป จักรพันธ์ก็ไม่ต้องนอนผวกกลัวหม้อแปลง จะปี้ม..อีกแล้ว

[คำเวนคีนหายไ้]

ถึงแม้การคัดถนนจะช่วยในด้านกรคมนาคมให้มีความสะดวกสบายยิ่งขึ้น แต่ถึงอย่างไรการเวนคีนที่ดินของประชาชน ก็ต้องมีความชอบธรรม และถูกกฎหมาย เพื่อผคุงความยุติธรรมให้แก่ประชาชน หากไปกระทบสิทธิ และก่อความเดือดร้อนก็จะเกิดเหตุขึ้นได้

เมื่อประมาณปี 2540 **ป่าแก้ว** ได้รับการแจ้งจากสำนักงานที่ดินจังหวัด ว่าที่ดินส่วนหนึ่งของป่าแก้วจะถูกเวนคีนเพื่อไปทำถนน และป่าแก้วจะได้รับเงินค่าเวนคีนเป็นการชดเชยประมาณไร่ละ 150,000 บาท

ต่อมา ในปี 2543 แขวงกรทางได้มีหนังสือแจ้งให้ป่าแก้วนำหลักฐาน โฉนดที่ดินไปยื่นขอรังวัดแบ่งเขตให้กรมทงหลวง เพื่อที่จะจ่ายค่าเวนคีนที่ดินป่าแก้วก็ได้ไปดำเนินการตามที่แขวงกรทางแจ้งมา

เวลาผ่านไป 1 ปี แล้ว แขวงกรทางให้ป่าแก้วมารับโฉนดที่ดิน และเริ่มคัดถนนเข้าไปในที่คินของป่าแก้ว แต่ป่าแก้วก็ยังไม่ได้รับเงินค่าชดเชยใดๆ มีเพียงหนังสือจากแขวงทงการที่ได้แจ้งว่า ป่าแก้วจะได้รับเงินชดเชย เป็นเงินทั้งสิ้น 76,522 บาท ซึ่งไม่ตรงกับข้อมูลที่ป่าแก้วได้รับจากสำนักงานที่ดินจังหวัดที่ได้แจ้งไว้กับป่าแก้วไว้ในตอนแรก และป่าแก้วเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปรังวัดแบ่งแยกโฉนดไปประมาณ 30,000 บาท ป่าแก้วจึงมาร้องเรียนที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อขอความเป็นธรรม

ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาตามคำร้องเรียน เอกสาร หลักฐาน ข้อกฎหมาย พร้อมทั้งได้ลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงพบว่า แขวงทางหลวง ได้ก่อสร้างทางหลวงเข้าไปในที่ดินของป่าแก้วโดยไม่ได้รับอนุญาต เมื่อก่อสร้างทางหลวงเสร็จแล้ว จึงได้มีหนังสือแจ้งให้ป่าแก้วไปดำเนินการเรื่องเงินค่าเวนคืนที่ดิน และกรมทางหลวงได้จ่ายเงินค่าเวนคืนในราคาต่ำกว่าราคาที่ดิน ซึ่งไม่เป็นธรรมกับป่าแก้ว

ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงส่งรายงานสรุปข้อเท็จจริง ความเห็น และข้อเสนอแนะ ไปยังอธิบดีกรมทางหลวง เพื่อพิจารณาคำเนินการ พร้อมทั้งส่งรายงานฉบับเดียวกันนี้แจ้งไปให้ป่าแก้วได้ทราบด้วย โดยในรายงานนั้นมีความ ดังนี้

กรณี แขวงทางหลวงก่อสร้างทางเข้าไปในที่ดินของป่าแก้วโดยไม่ขออนุญาต กรมทางหลวงควรตรวจสอบและพิจารณาคำเนินการกับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ซึ่งถือได้ว่าแขวงทางหลวง กรมทางหลวง ได้กระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น การพิจารณาเงินค่าเวนคืนให้แก่ป่าแก้ว จึงสมควรพิจารณาเป็นกรณีพิเศษ มีความรวดเร็ว และกำหนดให้ได้ค่าเวนคืนในอัตราที่สูงกว่าปกติ และถ้าหากป่าแก้วพอใจในการกำหนดเงินค่าเวนคืนที่ดินแล้ว ให้กรมทางหลวงจะได้เร่งรัดจ่ายเงินค่าเวนคืนที่ดินโดยด่วน ในกรณีที่ป่าแก้วไม่พอใจ ก็อาจไปฟ้องร้องต่อศาลต่อไปได้

นอกจากนั้น ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่า กรมทางหลวงมีอำนาจในการก่อสร้างทางหลวงแผ่นดิน บางโครงการอาจมีการตกลงซื้อขายที่ดิน หรือทรัพย์สินของเอกชนก่อนที่จะออกพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนได้ ดังนั้น กรมทางหลวงสมควรมีหนังสือชักชวนแนวทางปฏิบัติเรื่องการก่อสร้างทางหลวงในที่ดินของเอกชน โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมายอย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดกรณีในลักษณะนี้อีก

[คำวณคินหายไ้]

ต่อมา ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่า กรมทางหลวงมิได้ดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะที่ได้ให้ไป ความเดือดร้อนของป่าแก้วก็ยังไม่ได้รับการแก้ไข จึงได้ส่งรายงานและข้อเสนอแนะไปให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ให้พิจารณาสั่งการตามควรแก่กรณีต่อไป

หลังจากนั้นไม่นานนัก กระทรวงคมนาคมได้มีหนังสือแจ้งว่า ได้สั่งการให้กรมทางหลวงแก้ไขความเดือดร้อนของป่าแก้วตามที่ผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะแล้ว โดยมีการเจรจาตกลงกับป่าแก้ว เพื่อตกลงราคาเวนคืนเป็นกรณีพิเศษเป็นที่เรียบร้อย

ป่าแก้วทำหนังสือถึงผู้ตรวจการแผ่นดินว่าได้รับเงินค่าเวนคืนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และขอขอบคุณผู้ตรวจการแผ่นดินที่ช่วยดำเนินการให้คลายความเดือดร้อน

เรื่องแบบนี้ไม่เกิดกับใคร ก็คงไม่รู้หรือว่าทุกข์ใจเพียงใด ถ้าไม่ใช่ผู้ตรวจการแผ่นดิน จะมีใครที่จะเป็นคนกลางเจรจาไกล่เกลี่ย จนตกลงกันได้ ค่ายคี่

นี่ละมั้งที่เขาเรียกว่า "สันติวิธี"

[เดินท่อน้ำประปาที่แสนแพง]

สาธารณูปโภค คือ บริการสาธารณะที่จัดทำเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในสิ่งอุปโภคที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต เช่น การไฟฟ้า การประปา การเดินรถประจำทาง โทรศัพท์ ซึ่งเป็นการจัดสรรสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานแก่ประชาชนให้ทั่วถึง เป็นหนึ่งในภารกิจที่รัฐต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน คือ ปัจจัยที่บ่งบอกถึงคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน

คำร้อง ได้ส่งเรื่องร้องเรียนมายังผู้ตรวจการแผ่นดิน อยากให้ช่วยสอบสวนข้อเท็จจริง ในเรื่องของการเรียกจัดเก็บค่าใช้จ่ายในการติดตั้งเดินท่อน้ำประปาใหม่ของการประปานครหลวง ในอัตราราคาเหมาจ่ายว่ามีความไม่เป็นธรรมหรือไม่ และถ้าไม่เป็นธรรมแล้ว อยากให้การประปานครหลวงจ่ายเงินค่าชดเชยให้แก่เขา

คำร้อง ได้ส่งเอกสารหลักฐานข้อเท็จจริง เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการติดตั้งประปามาให้ผู้ตรวจการแผ่นดินตรวจสอบ โดยการประปานครหลวงได้เรียกเก็บค่าใช้จ่ายในอัตราเหมาจ่ายเป็นเงิน 6,000 บาท ซึ่งค่าใช้จ่ายดังกล่าวประกอบไปด้วยค่าวัสดุ 11 รายการ, ค่าแรงบริการในการขุดเจาะพื้นทางเข้าหน้าบ้านก่อนที่จะติดตั้งชุดประตุน้ำ และค่าเฉลี่ยวางท่อจ่ายน้ำ (ท่อเมน)

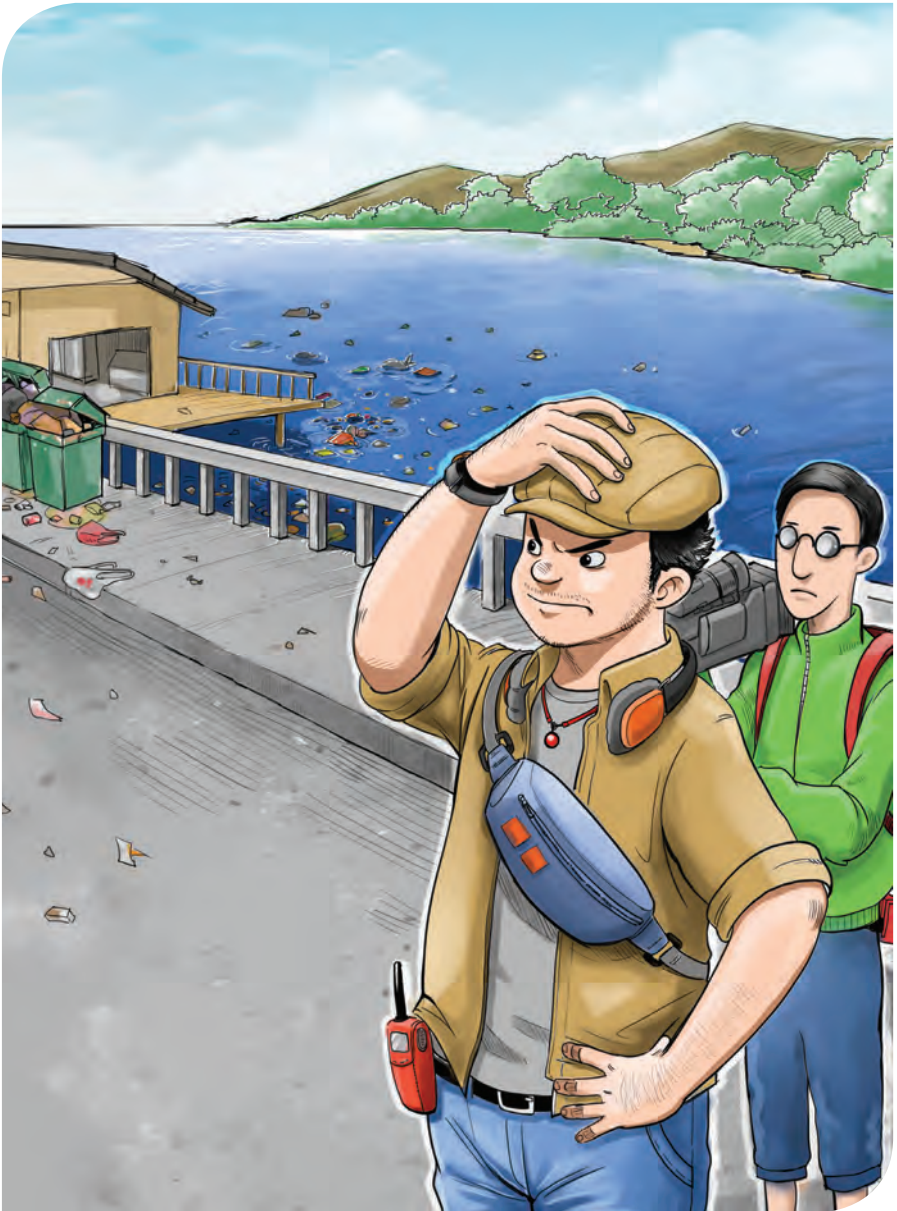
ผู้ตรวจการแผ่นดินได้พิจารณาเอกสารหลักฐานและข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน ประกอบข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และคำชี้แจงจากการประปานครหลวง

ข้อเท็จจริงจากการพิจารณาก็คือ ก่อนที่คำร้องจะได้ร้องเรียนนั้น เมื่อ 2 ปีก่อน การเคหะแห่งชาติที่เป็นผู้ดูแลโครงการเคหะชุมชนที่คำร้องอาศัยอยู่ และเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างวางท่อจ่ายน้ำในพื้นที่จัดสรรโครงการเคหะชุมชน การประปานครหลวงจึงได้ยกเว้นค่าสมทบก่อสร้างท่อจ่ายน้ำให้กับผู้ที่ขอติดตั้งประปาใหม่ที่อยู่ในโครงการ โดยกำหนดให้ผู้ที่อยู่อาศัยแจ้งติดตั้งประปาภายใน 2 ปี แต่คำร้องได้ขอติดตั้งประปาใหม่ หลังจากครบกำหนด 2 ปีไปแล้ว คำร้องจึงไม่ได้รับการยกเว้นค่าสมทบก่อสร้างท่อจ่ายน้ำ(ท่อเมน) ดังนั้น การประปานครหลวงจึงต้องเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการวางท่อน้ำ

ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาแล้วเห็นว่า การที่การประปานครหลวงคิดค่าใช้จ่ายในการติดตั้งท่อน้ำไม่เป็นธรรมแก่คำร้อง ถึงแม้ว่า คำร้องจะมีได้ใช้สิทธิขอติดตั้งประปาใหม่ในโครงการเคหะชุมชน ภายในกำหนด 2 ปี ซึ่งจะไม่ได้รับยกเว้นค่าสมทบก่อสร้างท่อจ่ายน้ำ(ท่อเมน) แต่กรณีนี้ เพราะการประปานครหลวงไม่ได้ลงทุนในการก่อสร้างท่อจ่ายน้ำขึ้นใหม่แต่อย่างใด ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงได้เสนอแนะให้การประปานครหลวงดำเนินการคืนเงินที่คิดค่าใช้จ่ายในการวางท่อจ่ายน้ำให้แก่คำร้อง นอกจากนี้ การประปานครหลวงได้แก้ไขปรับปรุงระเบียบการกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายในการติดตั้งประปาใหม่ในครั้งแรก และค่าใช้จ่ายในการดูแลท่อจ่ายน้ำและค่าอุปกรณ์ต่างๆ ภายหลังจากติดตั้งประปาใหม่ให้มีความชัดเจน มีความเหมาะสมเพื่อความ เป็นธรรมแก่ประชาชนผู้ใช้บริการ

ในที่สุด ความเป็นธรรมก็เกิดแก่คำร้อง และเป็นบรรทัดฐานที่ดีแก่สังคมโดยรวมด้วย

8

[ชยะเหนือน้ำ]

"ออกอากาศไปเป็นเดือนแล้ว ไม่เห็นมีหน่วยงานไหนมาแก้ไขเลย
แย่จริงๆ"

เสียงบ่นของ**ประจักษ์** ผู้กำกับรายการข่าวโทรทัศน์ชื่อดัง บ่นกับทีมงาน
ของเขา หลังจากพวกเขาได้นำเสนอข่าวปัญหามลพิษทางสิ่งแวดล้อมจากการ
ทิ้งขยะบริเวณริมคลองที่เป็นแหล่งผลิตน้ำประปา ซึ่งอาจทำให้น้ำประปามีการ
ปนเปื้อน โดยหวังว่าข่าวที่นำเสนอ นั้นจะกระตุ้นให้ได้รับการแก้ไขจาก
หน่วยงานที่รับผิดชอบ...แต่ทุกอย่างก็เงียบหายไป

ประจักษ์จึงส่งเรื่องนี้มายังสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินให้ช่วยเหลือ
แก้ไขปัญหาดังกล่าว

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้พิจารณาเอกสาร หลักฐาน ข้อกฎหมาย รวมทั้ง
สอบถามข้อเท็จจริงจากจังหวัดในพื้นที่ดังกล่าว สรุปได้ว่า จังหวัดได้ย้ายพื้นที่
ในการกำจัดขยะไปด้านหลังของพื้นที่กำจัดขยะเดิม โดยพื้นที่แห่งใหม่มีพื้นที่
ประมาณ 22 ไร่ มีระบบการกำจัดขยะแบบฝังกลบ หรือกองบนพื้นดิน โดยใช้
รถแทรกเตอร์ตีนตะขาบและรถขุดตัก และมีการฉีดพ่นยาฆ่าแมลงวัน
ทุกสัปดาห์ และกำจัดกลิ่นด้วยน้ำยาดับกลิ่น นอกจากนี้ จังหวัดได้แจ้งให้
องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลที่ใช้พื้นที่
ดังกล่าว หามาตรการแก้ไขปัญหามลพิษในระยะเวลาแล้ว

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้แจ้งให้ประจักษ์รับทราบถึงการแก้ปัญหา และประจักษ์รู้สึกพอใจกับการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในระดับหนึ่ง

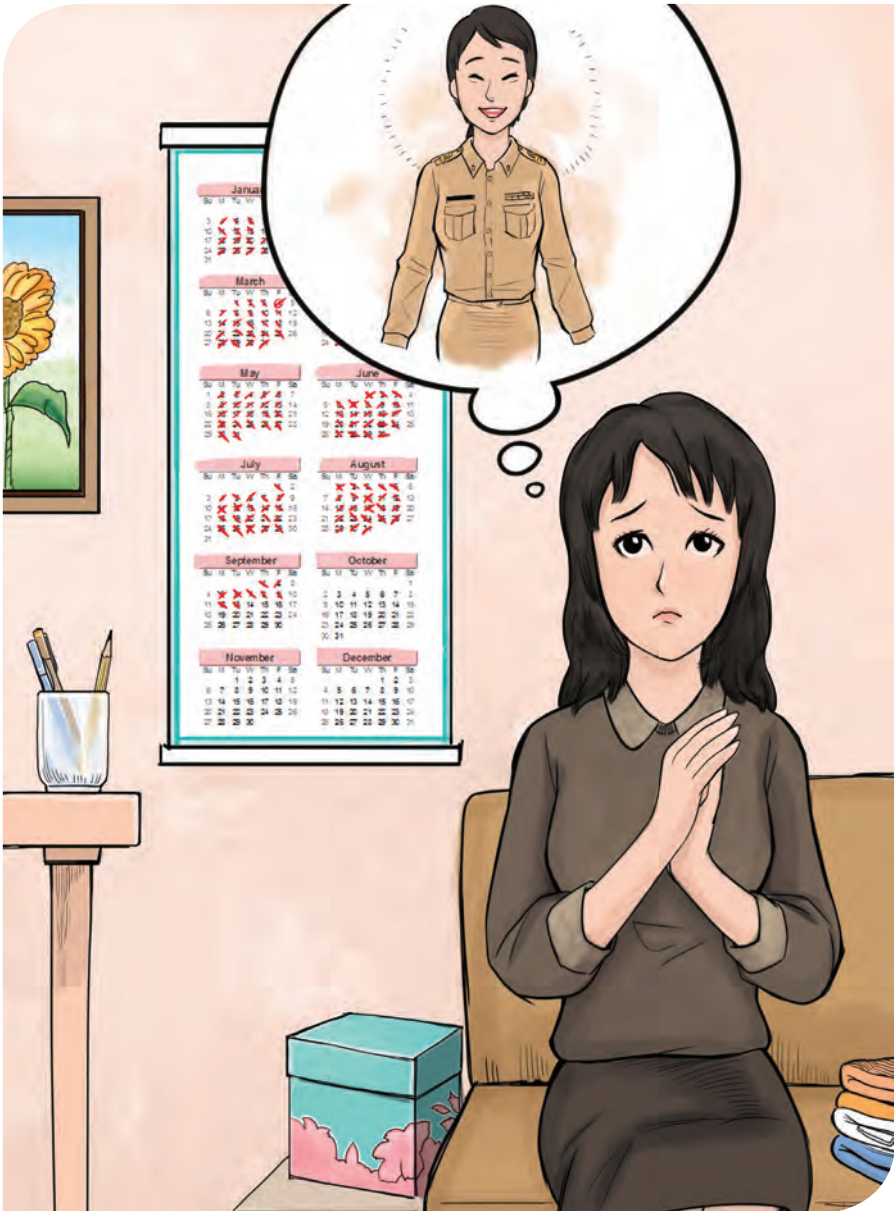
อย่างไรก็ตาม ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าปัญหาเรื่องกลิ่นเหม็นจากขยะและการฉีดพ่นยาฆ่าแมลง ยาดับกลิ่น รวมทั้งการแก้ไขปัญหามลพิษในการจัดการขยะ มิให้สร้างภาวะมลพิษทางด้านสิ่งแวดล้อมอย่างถาวรต่อประชาชน เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องรีบแก้ไข ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงได้ขอให้จังหวัดแก้ไขปัญหอย่างถาวรโดยเร็วที่สุด และให้รายงานผลให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทราบ นอกจากนั้น ผู้ตรวจการแผ่นดินได้มีหนังสือแจ้งให้อธิบดีกรมควบคุมมลพิษทราบถึงเรื่องร้องเรียน รวมทั้งข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินในการแก้ไขความเดือดร้อนที่เกิดขึ้น

ต่อมา กรมควบคุมมลพิษได้รายงานผลการดำเนินงานและแนวทางการแก้ไขปัญหามา สรุปลงได้ดังนี้

เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลที่เกี่ยวข้อง หรือเจ้าของสถานที่กำจัดขยะจะต้องดำเนินการควบคุม กำกับดูแลการดำเนินการในการกำจัดขยะมูลฝอยให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนที่อาศัยอยู่ใกล้เคียง ตลอดจนสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ที่มีผลกระทบต่อแหล่งน้ำประปาที่ประชาชนใช้ประโยชน์ รวมทั้งจะต้องจัดทำแผนการจัดการขยะมูลฝอย และประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ชุมชนในการลดและใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยมากขึ้น พร้อมทั้ง จัดหาสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยแห่งใหม่ที่มีการออกแบบ และมีระบบการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกหลักสุขาภิบาลและสามารถรองรับปริมาณขยะได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เพราะการร้องเรียนของนายประจักษ์แท้ๆ คนทั้งจังหวัดจึงได้ใช้น้ำสะอาดไม่ปนเปื้อนอีกต่อไป

[รอ..นาน..เกิน]

การรับราชการเป็นอาชีพหนึ่งที่คนใฝ่ฝันอยากจะเป็น เนื่องจากเป็นอาชีพที่มีเกียรติมั่นคงและมีสวัสดิการที่ดี การสอบบรรจุเข้ารับราชการจึงเป็นสนามแข่งขันสนามใหญ่สนามหนึ่งในประเทศไทยที่มีผู้เข้าสอบบรรจุเป็นจำนวนมากเพื่อความมั่นคงในบั้นปลายชีวิต

อพรพรรณ ใฝ่ฝันอยากรับราชการมาตั้งแต่เด็ก เธอเรียนจบบัญชีและได้สมัครสอบบรรจุในตำแหน่งเจ้าพนักงานธุรการระดับ 2 ซึ่งเธอก็สามารถสอบบรรจุผ่านตามฝัน ได้สิทธิ์รอการบรรจุ และทราบมาว่า องค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.)ในจังหวัดแห่งหนึ่งได้มีหนังสือขอใช้บัญชีผู้สอบแข่งขันได้ในตำแหน่งเจ้าพนักงานธุรการระดับ 2 ไปบรรจุ ซึ่งข่าวนี้ ทำให้ความฝันของเธอเป็นจริงเสียที เหลือแค่รอติดต่อจากทาง อบต. เท่านั้น

แต่เวลาผ่านไปถึง 1 ปีแล้วก็ยังไม่มียะไรเกิดขึ้น อพรพรรณจึงสอบถามไปยังจังหวัด ได้ความว่า เมื่อมีการเลือกตั้งนายกบริหารส่วนตำบลใหม่และอบต.ดังกล่าวได้รับบุคคลอื่นเข้ามาทำงานแทนตำแหน่งที่ได้ทำหนังสือขอใช้บัญชีไปแล้ว และไม่มีหนังสือแจ้งยกเลิกมายังอพรพรรณ

อรพรรณเห็นว่าเรื่องนี้ไม่เป็นธรรมกับเธอ เพราะเธอต้องเสียสิทธิ การเข้ารับการบรรจุเข้ารับราชการที่อื่น เธอจึงตัดสินใจมาร้องเรียนต่อ ผู้ตรวจการแผ่นดิน

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงและข้อชี้แจงจากจังหวัด ปรากฏว่า อดีตคนยาก อบต. จังหวัดดังกล่าว ได้ทำเรื่องขอบัญชีเจ้าหน้าที่ตุกรการ ระดับ 2 จริง แต่ระหว่างนั้นมีการเลือกตั้งนายก อบต. คนใหม่ และได้แต่งตั้ง บุคคลอื่นเข้ารับตำแหน่งเจ้าหน้าที่ตุกรการระดับ 2 ที่ว่างอยู่ โดยไม่ดำเนินการ ยกเลิกการขอใช้บัญชีตามที่เคยส่งเรื่องมา

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้พิจารณาแล้วเห็นว่า อบต.ดังกล่าวทำให้เกิด ความเสียหายและไม่เป็นธรรมต่ออรพรรณ จึงได้ให้จังหวัดดำเนินการกับ อบต.แห่งนี้ตามระเบียบของราชการ และขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ ความช่วยเหลืออรพรรณ ให้ได้รับการบรรจุแต่งตั้งในตำแหน่งต่อไปโดยเร็ว จากนั้นไม่นาน อรพรรณก็ได้บรรจุเป็นข้าราชการสมใจ ความฝันที่แท้จริงไป 1 ปี ก็เป็นจริงเสียที คีใจด้วยนะอรพรรณ

[ต้นไม้ของเงิน]

ดินและน้ำ ลมและฟ้า ป่าและเขา รวมกันเข้าคือทรัพย์สินแผ่นดินแม่
ฝากลูกไทยรวมใจรักก็รักดูแล เพื่อมอบแก่หลานเหลนไทยไปชั่วกาล
คำขวัญวันแม่แห่งชาติ ประจำปี 2558

น้ำเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกร แต่การ
ที่น้ำจะอุดมสมบูรณ์ได้ ต้องมีป่าที่สมบูรณ์ไปด้วย

ประพันธ์ เป็นเกษตรกรอีกคนหนึ่งที่ผันตนเองมาทำสวนปาวนเกษตร
เมื่อปี 2536 ประพันธ์ได้รับอนุญาตให้เข้าไปปลูกไม้สักในเขตปฏิรูปที่ดิน
ตามโครงการส่งเสริมเกษตรกรปลูกป่าของสำนักงานป่าไม้จังหวัด เขาจึงลงทุน
ลงแรง ลงกล้าไม้สักไว้จำนวนมากในพื้นที่ที่ได้รับอนุญาต เพื่อรอเวลาที่ต้นสัก
โตพอที่จะนำออกมาตัดขายได้ จะได้นำเงินมาสร้างรายได้ให้กับครอบครัว

อีก 12 ปีต่อมา ต้นสักก็โตเพียงพอที่จะตัดขายได้ ประพันธ์จึงไปขอ
อนุญาตตัดไม้สักที่เขาปลูกไว้ในพื้นที่ดังกล่าว แต่สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน
จังหวัดกลับไม่อนุญาตให้ประพันธ์เข้าไปตัดไม้สักของเขา ประพันธ์ไม่เข้าใจ?
ทำไมเขาถึงคัดค้านไม้ที่เขาปลูกไม่ได้? ประพันธ์จึงได้ร้องเรียนขอความ
เป็นธรรมในเรื่องนี้ต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ตรวจสอบข้อเท็จจริง ซึ่งผลการตรวจสอบของสำเนาหลักฐาน ส.ป.ก. 4 - 01 ของประพันธ์พบว่า ที่ดินบางส่วนของประพันธ์ อยู่ในเขตแนวป่าอนุรักษ์ ซึ่งอยู่นอกเขตดำเนินการของสำนักงานการปฏิรูปที่ดิน และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินไม่มีอำนาจดำเนินการในส่วนนี้ ทำให้ไม่สามารถที่จะอนุญาตให้ตัดไม้สักในพื้นที่ได้

ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่า กรณีที่เกิดขึ้นนี้ หากกรมป่าไม้ได้มีการตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ให้ชัดเจน ปัญหาการจัดสรรพื้นที่ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดก็จะไม่ไปรุกล้ำแนวเขตป่าไม้ได้ ดังนั้น ปัญหาที่เกิดขึ้นในกรณีของประพันธ์นี้ จึงเป็นการดำเนินการที่ผิดพลาดของรัฐที่ต้องมีหน้าที่รับผิดชอบ ซึ่งก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน

ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงเสนอแนะการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยให้จังหวัดพิจารณาอนุญาตให้ประพันธ์เข้าไปตัดไม้สักที่ปลูกไว้ในที่ดินดังกล่าวได้ สำหรับพื้นที่ที่ปลูกไม้สักของประพันธ์ในแนวเขตป่าอนุรักษ์ที่มีความคาดเคลื่อนอยู่นั้น ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสั่งการและเร่งรัดให้มีการรังวัดและตรวจสอบแนวเขตให้ถูกต้อง รวมทั้งแก้ไขเอกสาร ส.ป.ก. 4 - 01 ของประพันธ์และผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างประพันธ์โดยด่วน ที่ดินของประพันธ์ที่ถูกแบ่งออกไปเป็นเขตป่าอนุรักษ์ สมควรให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดจัดหาที่ดินที่สำนักงานมีอยู่ให้กับประพันธ์เพื่อเป็นการชดเชย และแก้ไขความเดือดร้อนที่เกิดขึ้น

ปลูกต้นไม้ คุณแลมาตั้งหลายปี ได้ตัดมาใช้ทุน สร้างรายได้สักที...
ปลูกป่าต่อไปนะ ประพันธ์

[รับประทานอาหาร]

"คุณคำรวจครับ คดีลูกชายผมเป็นอย่างไรบ้างครับ ครอบครัวผม
ร้อนใจมากจริงๆ" **ศักดิ์ชาย** เจ้าของอู่ซ่อมรถที่เสียลูกชายคนเดียวของเขา
ไปเมื่อ 2 ปีที่แล้ว ถามด้วยสีหน้ากังวล

"เราก็กำลังเร่งติดตามความคืบหน้าให้อยู่นะครับ..."

ฮาไหลๆ ได้ครับๆ จะไปเดี๋ยวนี้!!" คำรวจเจ้าของคดีตอบ หลังจาก
รับโทรศัพท์แล้วผลุนผลันออกจากสถานีตำรวจไป พร้อมกับสายคาโกลัจะ
หมคหวังของศักดิ์ชายที่มองตามออกไป

ในขณะที่ศักดิ์ชายกำลังจะก้าวออกจากสถานีตำรวจ ก็ได้ยินเสียง
โฆษณาในโทรทัศน์ "...หากได้รับความไม่เป็นธรรม ร้องเรียนผู้ตรวจการ
แผ่นดิน..."

แล้วความล่าช้า คือ ความไม่เป็นธรรม ไหม? นั่น...เป็นสิ่งที่
ศักดิ์ชายคิด

ศักดิ์ชายจึงได้ทำหนังสือร้องเรียนมายังผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อให้ตรวจสอบการสืบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่รับผิดชอบในคดีการตายของลูกชายเขา หลังไปรวมกิจกรรมรับน้องที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นไปอย่างล่าช้า

หลังจากที่ผู้ตรวจการแผ่นดินได้สอบถามข้อเท็จจริงจากศักดิ์ชายแล้วพบว่า ลูกชายของเขาได้เสียชีวิตในขณะที่ไปรวมกิจกรรมรับน้องใหม่กับเพื่อนๆ โดยผลชันสูตรศพพบว่า เกิดจากการได้รับแอลกอฮอล์เกินขนาดเฉียบพลัน ทำให้ระบบทางเดินหายใจและระบบไหลเวียนล้มเหลว เขาจึงเข้าแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่ก็ถูกปฏิเสธที่จะรับเรื่องโดยอ้างว่า ไม่ได้อยู่ในท้องที่เกิดเหตุ ทำให้ตลอด 2 ปีที่ผ่านมา ยังไม่มีอะไรคืบหน้าเลย

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้เร่งประสานเพื่อขอข้อเท็จจริงเพิ่มเติม พบว่า แม้การชันสูตรพลิกศพเสร็จสิ้นแล้วถึง 2 ปี แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบคดีก็ยังไม่ได้ทำความเห็นและส่งสำนวนคดีดังกล่าวตามระเบียบที่กำหนดเอาไว้

จากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ระบุไว้ว่า หากเจ้าหน้าที่สงสัยว่า การตายเกิดจากการกระทำผิดทางอาญา จะต้องส่งสำนวนชันสูตรให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนในพื้นที่เพื่อหาสาเหตุการตาย แต่หากไม่สงสัย ก็ต้องส่งเรื่องให้พนักงานอัยการดำเนินการต่อ ดังนั้น การปล่อยเวลาล่วงเลยมาจนถึงขนาดนี้โดยไม่ทำอะไรเลย จึงเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้อง

ขณะเดียวกัน การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ยอมรับแจ้งความนั้น ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าไม่สามารถทำได้ เพราะตามกฎหมายระบุว่าการแจ้งความ

ในคดีอาญาสามารถทำที่ใดก็ได้ โดยไม่จำเป็นต้องแจ้งในท้องที่ที่เกิดเหตุ
ด้วยเหตุนี้ ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงมีหนังสือเพื่อเสนอแนะไปยัง
ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลว่า ควรสั่งการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบ
คดีนี้ เร่งเสนอผลการชันสูตรให้พนักงานอัยการหรือผู้มีอำนาจในการ
สอบสวนคดีนี้โดยเร็ว และให้รับคำร้องทุกข์ของศักดิ์ชาย เพื่อให้พนักงาน
สอบสวนในท้องที่ที่มีการทำความผิด ทำงานได้รวดเร็วยิ่งขึ้น นอกจากนี้
ยังเสนอให้มีการเอาผิดทางค่านวินัยกับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่รับผิดชอบคดีนี้
ที่ละเลยในการปฏิบัติหน้าที่

จากการตรวจสอบและประสานงานของผู้ตรวจการแผ่นดิน
ในครั้งนี้ จึงทำให้กระบวนการสืบสวนหาตัวผู้กระทำผิดเป็นไปอย่างรวดเร็ว
และยังช่วยให้เกิดความยุติธรรมกับครอบครัวของศักดิ์ชาย อีกด้วย

"โชคคินะ ที่วันนั้นพ่อตัดสินใจร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน
ไม่อย่างนั้น เราคงต้องรออย่างไม่รู้อนาคต ต่อไปคนที่ทำผิดก็ได้รับโทษ
เสียที ขอให้เหตุการณ์แบบนี้อย่าไปเกิดกับลูกหลานใครอีกเลย" ภรรยา
ของศักดิ์ชายพูดด้วยน้ำเสียงสั่นเครือพร้อมจับมือให้กำลังใจสามี

[เคเบิลของรัฐเก็บเงิน..ได้ไง]

ภาครัฐมีบทบาทหน้าที่สำคัญ คือ การให้บริการประชาชน หรือบริการสาธารณะผ่านหน่วยงานต่างๆ ในทุกระดับ ได้แก่ กระทรวง กรม จังหวัด อำเภอ หรือส่วนราชการท้องถิ่น โดยมีเป้าหมายสำคัญคือความรับผิดชอบต่อประชาชน สังคม และประเทศชาติ

ประชาชนในจังหวัดตากได้ส่งเรื่องร้องเรียน กรณีเกี่ยวกับการบริการสาธารณะของเทศบาลที่ให้บริการเคเบิลทีวีโดยฝ่าฝืนกฎหมาย และมีลักษณะเป็นการดำเนินธุรกิจแข่งขันกับเอกชน

เมื่อประมาณปี 2543 เทศบาลเมืองแม่สอดได้ดำเนินการตั้งสถานีโทรทัศน์เคเบิลทีวี โดยใช้งบประมาณจากทางราชการ และดำเนินการในลักษณะให้บริการระบบบอกรับเป็นสมาชิกและเป็นธุรกิจแข่งขันกับเอกชน ไม่มีลักษณะเป็นการให้บริการสาธารณะ

ต่อมา เทศบาลตำบลท่าสายลวดจัดให้มีการดำเนินการในลักษณะเดียวกัน ซึ่งการดำเนินการของเทศบาลทั้งสองแห่งเป็นการดำเนินการโดยไม่มีใบอนุญาต และเป็นการขัดต่อพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกักกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และพระราชบัญญัติกำหนดแผน

และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

กรมประชาสัมพันธ์และจังหวัดตากจึงได้สั่งการให้เทศบาลเมืองแม่สอด และเทศบาลตำบลท่าสายลวด ระวังการดำเนินการแล้ว แต่เทศบาลทั้งสองแห่ง ก็ยังคงดำเนินการต่อโดยจ้างบริษัทเอกชนมาดำเนินการแทน ซึ่งผู้ร้องเรียน เห็นว่า การดำเนินการดังกล่าวถือว่าการกระทำที่ขัดต่อกฎหมาย และรัฐธรรมนูญ

ผู้ตรวจการแผ่นดินตรวจสอบและพิจารณาข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการดำเนินกิจการโทรทัศนในลักษณะให้บริการและเรียกเก็บค่าสมาชิก เป็นรายเดือนจะดำเนินการเอง หรืออนุญาตให้หน่วยงานของรัฐอื่นดำเนินการแทน ก็ไม่อาจที่กระทำได้ และไม่มีกฎหมายฉบับใดที่บัญญัติให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และราชการส่วนท้องถิ่น สามารถดำเนินกิจการโทรทัศน ในลักษณะให้บริการและเรียกเก็บค่าสมาชิกเป็นรายเดือนได้ ดังนั้น การดำเนินการของเทศบาลทั้งสองแห่งจึงไม่สามารถกระทำได้

ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตาก พิจารณาสั่งการ ให้เทศบาลทั้งสองแห่งระวังการดำเนินกิจการโทรทัศนในลักษณะเรียกเก็บ ค่าสมาชิกเป็นรายเดือนและดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมาย ตามนัยมาตรา 70 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 อย่างเคร่งครัด พร้อมทั้งให้รายงานผลการดำเนินการให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทราบ

รัฐมีหน้าที่ดูแลประชาชนและให้บริการสาธารณะ เพื่อสร้าง ความกินคืออยู่ดี ตลอดจนการรักษาประโยชน์สาธารณะของประชาชนเป็นสำคัญ

[สีนามทำบ้านหาย แต่กลายเป็นคดีฉ้อโกง...ทำไมถึง]

[สีนามิทำบ้านหาย แต่กลายเป็นคดีฉ้อโกง...ทำไงดี]

เหตุการณ์คลื่นยักษ์สึนามิพัดถล่มพื้นที่ชายฝั่งทางภาคใต้ของประเทศไทย เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2547 ก่อให้ผู้ทีประสบภัยไร้ที่อยู่อาศัย และเสียชีวิตจากเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นจำนวนมาก แม้ทางการจะเข้าไปช่วยเหลือ แต่ก็ยังมีผู้ประสบภัยจากคลื่นยักษ์ทสึนามิที่ต้องได้รับการเยียวยาช่วยเหลือความเดือดร้อน

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับการร้องเรียนจากประชาชนในจังหวัดภูเก็ต กรณี ที่ได้รับความเดือดร้อนจากการที่สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดภูเก็ต มีคำสั่งให้คืนเงินค่าช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากคลื่นสึนามิ และได้แจ้งความเขาในข้อหาแจ้งความเท็จต่อเจ้าหน้าที่ และฉ้อโกงทรัพย์สินของทางราชการ

สุทธิ เป็นคนหนึ่งที่ได้รับความเสียหายเดือดร้อนจากคลื่นยักษ์สึนามิ เขากลายเป็นบุคคลที่ไร้ที่อยู่ เพราะบ้านของเขาโดนคลื่นซัดหายไป ในพริบตา สุทธิ ได้ไปยื่นคำร้องต่อสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดภูเก็ต

ซึ่งเป็นหน่วยงานเบื้องต้นในการจ่ายเงินช่วยเหลือซ่อมแซมบ้าน เครื่องอุปโภคบริโภคเสียหายจากภัยพิบัติ สุทธิได้รับเงินช่วยเหลือมา 39,500 บาท

ขณะเดียวกัน สุทธิได้ไปยื่นเรื่องเพื่อขอบ้านถาวรต่อสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดภูเก็ตอีกทางหนึ่งด้วย แต่ก็ไม่ได้รับความช่วยเหลือ เขาจึงไปร้องเรียนต่อศูนย์ดำรงธรรมว่าไม่ได้รับความช่วยเหลือในเรื่องที่อยู่อาศัย

ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ตจึงให้สำนักพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ลงไปตรวจสอบ ได้รับการยืนยันจากองค์การบริหารส่วนตำบลไม้ขาว ประชาคม และชาวบ้านว่า สุทธิไม่มีบ้านอยู่อาศัยในพื้นที่ที่เกิดภัยพิบัติแต่อย่างใด

สรุปว่า สุทธิ ไม่มีสิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือจากทางราชการ การกระทำของสุทธิเป็นการแจ้งความเท็จต่อพนักงาน และเป็นการฉ้อโกงทรัพย์สินของทางราชการ จึงได้แจ้งความเพื่อดำเนินคดีกับสุทธิต่อสถานีตำรวจภูธรอำเภอถลาง และมีคำสั่งฟ้องสุทธิ พร้อมส่งสำนวนไปยังพนักงานอัยการ

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง และประชุมร่วมกับผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยให้สุทธิได้มาชี้แจงข้อเท็จจริง ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลไม้ขาว

สุทธิได้ชี้แจงข้อเท็จจริงว่า เขามีบ้านอยู่หลังหนึ่งในพื้นที่ประสบภัย แต่ในขณะที่เกิดคลื่นสึนามิ เขาไม่ได้อาศัยอยู่ที่บ้าน เพราะตัวเขาทำงานและไปพักอาศัยที่จังหวัดพังงาเป็นเวลาหลายปีแล้ว ถึงแม้ว่า ตัวเขาจะไปทำงานที่จังหวัดพังงา แต่เขาก็ยังมีชื่อเป็นเจ้าของบ้านหลังที่ถูกคลื่นสึนามิซัดหายไป จึงได้ดำเนินการทำเรื่องเพื่อขอรับเงินช่วยเหลือ แต่ถูกสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดภูเก็ตฟ้องร้อง กรณีแจ้งความเท็จต่อเจ้าหน้าที่และฉ้อโกงทรัพย์สินของทางราชการ พร้อมทั้ง ต้องคืนเงินค่าช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากคลื่นยักษ์สึนามิที่ได้รับไปแล้ว จำนวน 39,500 บาท

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วพบว่า สุทธิมีสถานภาพเป็นเจ้าบ้านในเขตพื้นที่หมู่ 25 ในตำบลไม้ขาว บ้านหลังดังกล่าวอยู่ในพื้นที่ประสบภัยจริง และเสียหายทั้งหลังจริง

ดังนั้น เพื่อเป็นการเยียวยาความเดือดร้อนและให้ความเป็นธรรมแก่สุทธิ ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงเสนอแนะให้ทางจังหวัดภูเก็ต แจ้งให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และสำนักธนารักษ์พื้นที่ ภูเก็ต ให้ความช่วยเหลือในเรื่องการสร้างบ้านถาวรให้กับสุทธิ และให้สุทธิได้รับสิทธิเช่าที่ดินตามที่ได้ยื่นขอเช่าไว้กับสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ภูเก็ตด้วย

จะโดนฟ้องก็..จบ เงินช่วยเหลือก็ได้เก็บไว้ใช้ และได้บ้านกลับคืนมา
เกือบไปแล้วนะ..สุทธิ

14

[ถอนหายใจโหน]

ในสถิติเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนที่ยื่นเข้ามายังสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน การร้องเรียนเกี่ยวกับที่ดินเป็นเรื่องที่ประชาชนร้องเรียนเข้ามาเป็นสถิติในอันดับต้นๆ

นี่เป็นอีกหนึ่งเรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวกับที่ดิน ซึ่งผู้ร้องเรียนเห็นว่า ถนนที่มีอยู่ในพื้นที่จริงไม่ได้ถูกระบุอยู่ในโฉนดที่ดินของผู้ร้องเรียน ...แล้วถนนหายไปไหน?

นางประไพ ได้ไปยื่นขอรังวัดแบ่งที่ดินที่ได้มาครอบครองจากคำพิพากษาของศาลจังหวัดพิษณุโลก และเจ้าหน้าที่ได้ออกไปทำการรังวัดและจดทะเบียนแบ่งที่ดินที่ได้มา

ประไพเห็นว่า เจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดิน จังหวัดพิษณุโลก ได้ออกโฉนดให้ตน โดยไม่ได้ระบุในโฉนดว่ามีถนนติดกับที่ดิน ซึ่งไม่ถูกต้องตามความจริง จึงได้โทรมาปรึกษากับสายด่วน 1676 ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อขอให้ตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดินดังกล่าว

ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาข้อเท็จจริง และได้ประสานไปยังจังหวัดพิษณุโลก ได้รับการชี้แจงว่า ที่ดินที่นางประไพได้มาครอบครองจากคำพิพากษาของศาลจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งที่ดินดังกล่าวทางด้านทิศใต้จะติดกับที่ดินที่จะไปสร้างทางหลวงชนบทสายหนึ่ง แต่ระหว่างที่ทำการรังวัดตามคำสั่งศาลจังหวัดพิษณุโลกในขณะนั้น ที่ดินดังกล่าวยังเป็นกรรมสิทธิ์ของนายมัญญ ซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินอยู่ ยังมิได้จดทะเบียนแบ่งหักเป็นถนน ดังนั้น ในทางกฎหมายแล้ว ที่ดินทางทิศใต้ของโฉนคของนางประไพยังคงติดกับที่ดินของนายมัญญ ไม่ใช่ถนนตามสภาพความเป็นจริง

ต่อมา เมื่อนายมัญญเจ้าของที่ดินที่ถูกเวนคืนดังกล่าวได้ยื่นเรื่องขอรังวัดแบ่งกรรมสิทธิ์รวม และแบ่งหักเป็นที่สาธารณประโยชน์ไปสร้างทางหลวงชนบท(ถนน) จึงทำให้โฉนคที่ดินของนางประไพทางด้านทิศใต้ติดกับถนนหรือทางหลวงชนบท

ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงได้ประสานไปยังนางประไพนำโฉนคฉบับดังกล่าว มายื่นขอแก้ไขพื้นที่ข้างเคียงทางด้านทิศใต้ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง

ถนนไม่ได้ล่องหนไปไหน ที่ตาไม่บอดมีทางออกแน่นอน

[เปิดกะ...ประตูน้ำ]

ความยากลำบากของเกษตรกรในช่วงหน้าแล้งก็คือ การหาน้ำมาใช้ เพื่อการทำเกษตรกรรม เช่นเดียวกับ "ลุงเพิ่ม" เกษตรกรในจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ได้รับความเดือดร้อนจาก "เสียแล้ง" เจ้าของที่ดินที่อยู่เหนือคูส่งน้ำ ได้ทำการ ปิดกั้นน้ำไม่ให้ไหลมายังสวนของลุงเพิ่ม จนต้นไม้ในสวนเริ่มจะแห้งเหี่ยว

ความเดือดร้อนของลุงเพิ่มร้อนมาถึงมือของผู้ตรวจการแผ่นดิน ที่จะต้องแก้ไขให้ทันการก่อนต้นไม้จะพากันเฉาตายกันหมด

ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงเร่งรัดให้ทางอำเภอติดตามหาข้อเท็จจริง จนอำเภอได้มีคำสั่งให้องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) แจ่งเสียแล้งให้ เปิดทางน้ำเพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน

แต่เสียแล้งก็ยังเฉยเมยไม่ปฏิบัติตาม เพราะคิดว่าคูส่งน้ำนี้เป็น ของคนค้าย เนื่องจากอยู่ในอาณาเขตที่ดินของตน

"คูส่งน้ำมันผ่านที่ดินของข้า อยู่ในที่ดินของข้า มันก็สิทธิของข้าที่จะปิด หรือเปิดเมื่อไหร่ก็ได้" เสียแล้งยืนยัน

ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงได้ลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงพบว่า โฉนดที่ดินของเสี้ยเลี้ยงมีการกั้นแนวเขตที่ดินสาธารณประโยชน์ไว้อย่างชัดเจน จึงได้แจ้งไปยังจังหวัดให้เร่งรัด อบต. ไปดำเนินการอธิบายและแจ้งให้เสี้ยเลี้ยงทราบข้อเท็จจริง และให้เสี้ยเลี้ยงเปิดทางน้ำสาธารณประโยชน์ เพื่อให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายโดยเร่งด่วน รวมทั้ง แจ้งให้เกษตรกรได้ทราบถึงทางน้ำสาธารณะ เพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพย์สินของส่วนรวมร่วมกันอีกด้วย

ในที่สุด เสี้ยเลี้ยงก็ยอมเปิดทางน้ำ ต้นไม้ที่กำลังแห้งเฉาของลุงเพิ่มกลับมามีชีวิตชีวา แล้วให้ดอกออกผลอีกครั้ง

ครั้งนี้ ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ได้แก้ไขความเดือดร้อนให้เฉพาะลุงเพิ่มเท่านั้น แต่เป็นการแก้ไขปัญหาคือชุมชนได้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

[กับที่คนอื่น]

การครอบครองปรปักษ์ หมายถึง การที่บุคคลได้กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของผู้อื่นโดยการครอบครองไว้โดยสงบ และโดยเปิดเผยด้วยเจตนาเป็นเจ้าของ ถ้าเป็นอสังหาริมทรัพย์ได้ครอบครองติดต่อกันเป็นเวลาสิบปี ถ้าเป็นสังหาริมทรัพย์ได้ครอบครองติดต่อกันเป็นเวลาห้าปี ถือว่าบุคคลนั้นได้กรรมสิทธิ์

สุคใจ และพี่น้องอาศัยอยู่บนที่ดินของตนเองที่ตกทอดมาตั้งแต่สมัยยายจันทร์แม่ของเธอ แม้ว่ายายจันทร์ที่เป็นเจ้าของที่ดินได้เสียชีวิตไปแล้ว สุคใจและพี่น้องของเธอก็ไม่ได้ไปแจ้งรังวัดแบ่งกรรมสิทธิ์ในที่ดินให้ชัดเจน เพราะเห็นว่าเป็นพี่น้องกัน ต่างก็อาศัยในที่ดินของยายจันทร์ผู้เป็นแม่มาโดยตลอด

จนเมื่อวันหนึ่ง ได้มีเจ้าหน้าที่ที่ดินมาสำรวจรังวัดที่ดินออกโฉนดให้แก่ชาวบ้านที่ยังไม่มีหลักฐานที่ดิน เมื่อถึงที่ดินที่สุคใจและพี่น้องอาศัยอยู่ เจ้าหน้าที่แจ้งว่าไม่สามารถรังวัดให้ได้ เพราะที่ดินของเธอที่อาศัยอยู่มีผู้ออกโฉนดไปเรียบร้อยแล้ว นั่นคือนายสำราญ เจ้าของที่ดินข้างเคียง นั่นเอง

สุใจร้อนใจกลัวจะไม่มีที่อยู่ จึงได้ไปร้องเรียนแก่พนักงานที่คินในพื้นที่ ซึ่งเจ้าพนักงานที่คินได้บอกให้สุใจไปหารีอกับนายสำราญให้โอนที่ดินคืนให้สุใจเอง ส่วนเรื่องนี้เจ้าหน้าที่จะนำไปหารีอเพื่อหาแนวทางแก้ไขก่อน

สุใจพยายามติดต่อกับนายสำราญให้มาโอนที่ดินให้สุใจและพี่น้อง โดยสุใจยินดีจ่ายค่าเสียเวลา ค่าเดินทาง ค่าโอน ค่ารังวัดแบ่งแยกทั้งหมด แต่นายสำราญบ่ายเบี่ยงไม่ยอมโอนคืนให้สักที

สุใจคิดไม่ตกว่าจะทำอย่างไรที่จะทำให้นายสำราญโอนคืนที่ดิน เธอหนีออกไปเห็นบิลค่าน้ำประปา มีโฆษณาโรงเรียนสายค้วน 1676 ของผู้ตรวจการแผ่นดิน จึงได้โทรเพื่อขอคำปรึกษาข้อกฎหมายและคำแนะนำในเรื่องดังกล่าว โดยสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับเรื่องของสุใจเป็นคำร้องเรียน

ต่อมา สุใจได้ทราบว่านายสำราญได้นำที่ดินดังกล่าวไปจำหน่ายกับเพื่อนบ้าน และอาจถูกยึดไปได้ สุใจจึงได้ประสานขอความช่วยเหลือจากผู้ตรวจการแผ่นดินโดยเร่งด่วน ก่อนที่จะสายเกินไป

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง และได้นัดประชุมหารีอกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยให้สุใจเข้าร่วมหารีอด้วย เพื่อหาทางเยียวยาแก้ไขความเดือดร้อนของสุใจ

หลังจากประชุมหารีอแล้วที่ประชุมมีมติว่า ให้นายสำราญโอนที่ดินให้กับสุใจและพี่น้อง หากนายสำราญไม่มาโอนที่ดิน ให้เจ้าหน้าที่ที่คินเพิกถอนโฉนดที่ดินดังกล่าว เพราะที่ดินแปลงดังกล่าวเป็นที่ดินที่สุใจและพี่น้องครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินนี้มาตั้งแต่รุ่นแม่ รุ่นยายแล้ว

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้พยายามติดต่อไปยังนายสำราญเพื่อแจ้งมติที่ประชุมให้ทราบ และให้นายสำราญดำเนินการโอนที่ดินดังกล่าวคืนให้สุใจ แต่นายสำราญก็ยังไม่ยอมดำเนินการใดๆ

ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงประสานไปยังหน่วยงานแห่งหนึ่ง ซึ่งนายสำราญทำงานอยู่ ขอให้เร่งรัดให้นายสำราญมาดำเนินการในเรื่องดังกล่าว

ต่อมาไม่นานนัก นายสำราญก็ได้เดินทางมาจัดการโอนโฉนดที่ดินให้กับสุციใจและพี่น้องเป็นที่เรียบร้อย และผู้ตรวจการแผ่นดินได้ประสานขอสำเนาหลักฐาน เอกสารที่ดินดังกล่าวจากเจ้าหน้าที่ที่ดิน เพื่อแจ้งให้สุციใจและพี่น้องได้ทราบผล

ในที่สุด สุციใจและพี่น้องก็ได้มีโฉนดอย่างถูกต้อง บนที่ดินที่ตกทอดมาแต่ปู่ ย่า ตา ยาย เสียที สุციใจยิ้มอย่างสุขใจ และคิดในใจว่า "ถ้าผู้ตรวจการแผ่นดินไม่จัดการเรื่องนี้ให้คนตัวเล็กๆ อย่างสุციใจ จะหาทางจัดการกับนายสำราญได้อย่างไร ทุกข์ที่มีอยู่ มันหายไป เมื่อคิดถึงชื่อผู้ตรวจการแผ่นดิน"

[แม้ทางตัน ... จึงมีทางออก]

[แม่ทางตัน ... ยังมีทางออก]

วัชระ หนุ่มวัยกลางคน ผู้มีอาชีพการงานมั่นคงในย่านอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ในเช้าวันหนึ่ง เขาได้รับโทรศัพท์จากเพื่อนสนิทสมัยเรียนมัธยม โทรมาแจ้งข่าวการตายของบิดาให้เขาทราบ

วัชระได้ค้นหาไปมาหาสู่ที่บ้านของเพื่อนอยู่เป็นประจำ ให้ความเคารพ บิดาของเพื่อนประจักษ์ญาติผู้ใหญ่ เย็นวันนั้น หลังเลิกงาน เขาจึงได้เดินทางมาที่บ้านเพื่อนเพื่อร่วมงานศพ

ภายในงาน มีผู้คนมาช่วยงานศพของบิดาเพื่อนเขามากพอสมควร เนื่องจาก บิดาของเพื่อนเป็นที่รู้จักของชาวบ้านในพื้นที่นั้นเป็นอย่างดี และเจ้าภาพก็จัดงานใหญ่โต

หลังจากไปรดน้ำศพแล้ว วัชระก็เดินออกมาเพื่อเข้าห้องน้ำ ระหว่างนั้น เขาได้ยินเสียงเอะอะโวยวาย จึงเดินไปถามเสียงที่ได้ยิน เพราะนึกว่า

มีเรื่องทะเลาะวิวาทเกิดขึ้น เมื่อไปถึงหน้าบ้าน ภาพที่เขาเห็นคือ นักพนันต่างวิ่งหนีตำรวจกันอย่างอลหม่าน เจ้าหน้าที่ตำรวจบุกเข้าจับกุมนักพนันที่ตั้งวงเล่นการพนันในบริเวณงานศพ

ไม่ทันที่วัชระจะตั้งตัว เจ้าหน้าที่ตำรวจได้เข้ามาจับกุมตัวเขาพร้อมกับใส่กุญแจมือและตั้งข้อกล่าวหาว่าวัชระมีความผิดฐานเป็นเจ้าของภาพในการจัดให้มีการเล่นการพนัน เขาจะปฏิเสธข้อกล่าวหาและพยายามอธิบายความจริงเพียงไร เจ้าหน้าที่ตำรวจก็ได้จับกุมตัวเขาพร้อมผู้ต้องหาอีก 3 คน และนำตัวผู้ต้องหาทั้งหมดส่งสำนวนให้พนักงานอัยการจังหวัดคดีศาลแขวงสุราษฎร์ธานี

ต่อมา เขาได้รับการประกันตัวออกมา ระหว่างรอฟังผลการสอบสวน วัชระนึกถึงป้ายโฆษณาที่เขาเคยเห็น และชื่นชอบในคำสโลแกนได้ขึ้นมา "แม่ทางตัน ยังมีทางออก" วัชระเคยจดเบอร์โทรศัพท์จากป้ายโฆษณานั้น โทร. 1676 (ฟรีทั่วประเทศ) สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน เขาจึงตัดสินใจทันทีว่าเรื่องของเขาน่าจะมีทางออก

"สวัสดีครับ ผู้ตรวจการแผ่นดินใช้ไหมครับ ผมมีเรื่องอยากปรึกษา"

วัชระได้เล่าถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับเขาทั้งหมดให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับฟัง และเขาเป็นแพะจากการจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจครั้งนี้

หลังจากวางสาย เขาก็หวังว่า "ทางตันของเขา จะมีทางออก" แล้ว

วัชระได้รับการติดต่อจากผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นระยะ เพื่อแจ้งความคืบหน้าในรูปคดี โดยผู้ตรวจการแผ่นดินได้ประสานไปยังตำรวจภูธร ภาค 8 สรุปได้ว่า จากการสอบสวนพยานบุคคลซึ่งเป็นเจ้าบ้านที่จัดงานศพ ยืนยันว่าเป็นเจ้าของบ้านและผู้จัดให้มีการเล่นการพนันในครั้งนี้ พร้อมทั้งยืนยันว่าวัชระไม่ได้เล่นการพนันแต่อย่างใด

นอกจากนั้น ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่ที่รู้จักทั้งวัชระและเจ้าของบ้านได้รับรองว่าวัชระไม่ได้เล่นการพนันในที่เกิดเหตุ เป็นเพื่อนที่มาร่วมงานศพเท่านั้น

จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น นอกจากวัชระจะพ้นข้อกล่าวหาแล้ว ผู้ตรวจการแผ่นดินได้แจ้งให้วัชระทราบว่า ผู้บังคับบัญชาสถานีตำรวจในพื้นที่ที่เข้าจับกุมในวันนั้น ได้ว่ากล่าวตักเตือนเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เข้าจับกุมวัชระในฐานะที่จับผู้ต้องหาผิดตัว และให้มาปรับความเข้าใจและขอโทษจากการปฏิบัติหน้าที่ที่ผิดพลาดต่อวัชระ

หลังจากพ้นข้อกล่าวหา วัชระเข้าใจความหมายของคำว่า "แม่ทางตัน ยังมีทางออก" ได้เป็นอย่างดี ผู้ที่หาทางออกให้กับเขาที่เขาต้องจกจำและขอบคุณ คือ "ผู้ตรวจการแผ่นดิน"

[มีเสาไฟฟ้าแล้ว แต่..ทำไมบ้านเราไม่มีไฟ]

[มีเสาไฟฟ้าแล้ว แต่..ทำไมบ้านเราไม่มีไฟ]

"แป๊ะ !!" เสียงสวิตช์ไฟดังจ๊น ไฟในห้องของเคื่อนติดสว่างจ๊น ทำให้เห็นหนังสือกองโตวางเรียงรายอยู่บนโต๊ะ

ทุกครั้งที **เคื่อน** เปิดไฟเพื่ออ่านหนังสือ ภาพของผู้ตรวจการแผ่นดินก็ลอยเข้ามาในหัวไปเสียทุกครั้ง เพราะหากในวันนั้น เธอไม่ตัดสินใจร้องเรียนกับผู้ตรวจการแผ่นดิน วันนี้เธอก็คงไม่มีไฟฟ้าใช้เหมือนกับบ้านหลังอื่นในละแวกนี้อย่างแน่นอน

เคื่อน เป็นเด็กสาวชาวบ้านในจังหวัดราชบุรี ซึ่งเธอต้องใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางความมืดในเวลากลางคืน ทั้งๆ ทีเสาไฟฟ้าอยู่ห่างจากบ้านเธอเพียงแค่ 500 เมตร มาตลอด 15 ปี แม้กระทั่ง โครงการขยายเขตไฟฟ้าขององค์การบริหารส่วนตำบล (อ.บ.ต.) บ้านของเธอก็ยังคงตกสำรวจอีก ทำให้เธอสงสัยและรู้สึกไม่ได้รับความเป็นธรรมจากเหตุที่เกิดขึ้น จึงตัดสินใจร้องเรียนผู้ตรวจการแผ่นดินตามคำแนะนำของคุณครูที่โรงเรียน ทีเธอมักไปขอใช้ห้องสมุดช่วงเวลาเพื่ออ่านหนังสืออยู่เสมอๆ เพราะหากเคื่อนกลับไปบ้าน เธอต้องอาศัยตะเกียงส่องสว่างในการอ่านหนังสือ

เมื่อผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับเรื่องร้องเรียนของเธอ จึงประสานไปยังการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค(กฟภ.) อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี เพื่อสอบถามข้อเท็จจริงของกรณีดังกล่าว โดยการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคได้ชี้แจงว่า บริเวณบ้านของเคื่อนั้น มีราษฎรอาศัยรวมแล้วเพียง 3 หลังคาเรือนเท่านั้น จึงไม่สามารถขยายเขตไฟฟ้ามาได้ ด้วยการขยายเขตไฟฟ้าต้องใช้งบประมาณเป็นเงิน 116,027 บาท เมื่อเฉลี่ยต่อจำนวนผู้ขอใช้ไฟฟ้าแล้ว ทำให้มีค่าใช้จ่ายในการขยายเขตเงินวงเงินที่ทางราชการกำหนด และหากผู้ขอใช้ไฟฟ้าต้องการให้ขยายเขตไฟฟ้าเข้าบ้านต้องเสียค่าใช้จ่ายสมทบหลังละ 27,848 บาท แม้จำนวนเงินนี้จะดูไม่มากมายนัก แต่สำหรับครอบครัวชาวสวนที่รายได้ไม่แน่นอน มันคือจำนวนเงินที่มากเอาการ

ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงได้ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรเทาความเดือดร้อน และได้รับแจ้งจากกฟภ.ว่าหากผู้ขอใช้ไฟฟ้าไม่มีเงินสมทบการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจะได้ขอความร่วมมือไปยังองค์การบริหารส่วนตำบลจอมบึงให้ช่วยสนับสนุนงบประมาณดังกล่าว ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาของ อ.บ.ต. ซึ่งหากไม่ได้รับการสนับสนุน กฟภ. ก็พร้อมจะช่วยเหลือด้วยการติดตั้งระบบโซลาร์เซลล์ให้ไปก่อน

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ติดต่อไปยัง กฟภ. เพื่อสอบถามความคืบหน้าพบว่า ขณะนี้มีบ้านอีก 1 หลังในบริเวณนั้น ได้ยื่นเรื่องเพื่อขอใช้ไฟฟ้าเพิ่มเติมด้วยเหตุนี้ ทำให้ค่าใช้จ่ายในการขยายเขตเฉลี่ยเงินลงทุนเป็นเงิน 29,006.75 บาทต่อหลังคาเรือน ซึ่งอยู่ในวงเงินที่การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสามารถให้ความช่วยเหลือได้ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจึงได้ดำเนินการจัดให้บ้านในบริเวณดังกล่าวเข้าโครงการไฟฟ้าชนบทระยะที่ 3 และขออนุมัติงบประมาณดำเนินการขยายเขตไฟฟ้าในพื้นที่ดังกล่าวต่อไป

ในที่สุด เสาไฟฟ้าก็มาปักอยู่ที่หน้าบ้านของเคื่อน พร้อมกับสายไฟที่โยงเข้าไปถึงหลังคาบ้าน ตั้งแต่นั้นมา

[มีเสาไฟฟ้าแล้ว แต่..ทำไมบ้านเราไม่มีไฟ]

เดือน ก็ไม่ต้องกลับบ้านช้า เพราะไปใช้ห้องสมุดที่โรงเรียนทุกเย็น
และทนอ่านหนังสือผ่านแสงสลัวๆ ได้แสงตะเกียงอีกต่อไป

ขอบคุณผู้ตรวจการแผ่นดินที่ไม่ทอดทิ้งและแก้ไขความเดือดร้อน
ของประชาชนอย่างแท้จริง

[ไม่ผิดแต่โดนขังด้วย]

[ไม่ผิดแต่โดนขังเดี่ยว]

"ถึงเขาจะเป็นนักโทษ แต่เขาก็อยากได้รับความเป็นธรรม"

นักโทษชาย**พีท** ได้รับความเดือดร้อนจากเจ้าหน้าที่เรือนจำกลางแห่งหนึ่ง เมื่อเขาโดนกลั่นแกล้งจากการกล่าวรายงานเท็จ ทำให้เขาต้องถูกขังเดี่ยว และย้ายไปอยู่เรือนจำอื่นซึ่งห่างไกลออกไปโดยไม่มีเหตุอันควร

"แม้ทางตัน ยังมีทางออก" พีทอ่านข้อความบนปกแผ่นพับในมือซ้ำๆ พร้อมครุ่นคิดบางอย่าง

วันนี้ที่เรือนจำ มีเจ้าหน้าที่จากสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินมาบรรยาย เขาจึงสะดุดกับข้อความบนแผ่นพับในมือที่เขาได้รับแจก

"นักโทษอย่างเขาสามารถร้องเรียนมายังผู้ตรวจการแผ่นดินได้ หากไม่ได้รับความเป็นธรรม !" พีทคิด และตัดความกลัวออกไปจากหัวสมอง เขาตัดสินใจที่จะร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน

เขาเขียนจดหมายร้องเรียนมายังผู้ตรวจการแผ่นดินตามแผ่นพับที่เขาได้รับ และได้ร้องเรียนว่านายสมาน เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ในฐานะผู้ช่วยผู้บังคับการแคนพยาบาล ในเรือนจำแห่งนี้ ได้รายงานไปยังผู้บังคับบัญชาว่า

ผู้ต้องขัง 7 คน ซึ่งหนึ่งในนั้น คือ นักโทษชายพีท พยายามสร้างข่าวในทางลบ เพื่อหาแนวร่วมต่อต้านเจ้าหน้าที่ในแดนพยาบาล โดยมีเจ้าหน้าที่บางรายให้การสนับสนุน ผู้บังคับบัญชาจึงนำผู้ต้องขังทั้ง 7 คนไปขังเดี่ยวในระหว่างตรวจสอบข้อเท็จจริง

ต่อมา หลังจากคณะกรรมการพัฒนางานเรือนจำได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้ว จึงมีมติให้ฝ่ายควบคุมส่งรายชื่อผู้ต้องขังทั้ง 7 คนให้แก่ฝ่ายทัณฑปฏิบัติเพื่อย้ายไปคุมขังยังเรือนจำอื่น เนื่องจากมีพฤติการณ์ที่ไม่น่าไว้วางใจและมีปัญหาในการควบคุม ทำให้นักโทษชายพีทและเพื่อนนักโทษถูกย้ายมายังเรือนจำแห่งใหม่ และถูกสั่งจำตรวนเป็นเวลา 1 เดือน พร้อมระบุว่า เป็นผู้ต้องขังผิดวินัย ซึ่งต้องเพิ่มความระมัดระวังและวางมาตรการในการควบคุมเป็นพิเศษ ส่งผลให้เขาต้องถูกขังเดี่ยว และไม่ได้รับอนุญาตให้พบญาติอย่างใกล้ชิด

เมื่อเรื่องร้องเรียนของพีทถึงมือผู้ตรวจการแผ่นดิน จึงมอบหมายให้เจ้าหน้าที่สอบสวน เร่งตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีดังกล่าว โดยให้เดินทางไปตรวจสอบข้อเท็จจริงที่เรือนจำเพิ่มเติม หลังสอบถามข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และตรวจสอบเอกสารต่างๆ ได้พบข้อเท็จจริงว่า

ก่อนหน้าที่นักโทษชายพีท และนักโทษอีก 6 คน ได้ถูกเจ้าหน้าที่ขอตัวมาไว้ช่วยงานในสถานพยาบาลนั้น พวกเขามีความสัมพันธ์กับนายอำนาจย เจ้าหน้าที่ของสถานพยาบาลคนหนึ่ง แต่นายสมาน ซึ่งเป็นผู้เขียนรายงานความประพฤติของนักโทษทั้ง 7 คนนี้ เป็นเจ้าหน้าที่ที่เพิ่งย้ายมาใหม่ และมีปัญหาขัดแย้งกับนายอำนาจย ประกอบกับการตรวจสอบเอกสารทะเบียนรายตัวผู้ต้องขัง (รท 101) ของนักโทษชายพีท ก็ไม่ปรากฏหลักฐานการกระทำผิดวินัยหรือถูกลงโทษทางวินัย นอกจากนี้ นักโทษชายพีทยังได้เลื่อนชั้นเป็นนักโทษชั้นเยี่ยมมาเป็นเวลาหลายปี อีกด้วย

จากผลข้อมูล ทั้งการสอบถามและหลักฐานทางเอกสาร บ่งชี้ว่ามีความขัดแย้งกับข้อมูลการบันทึกของสถานพยาบาลของนายสมาน เกี่ยวกับเรื่องผู้ต้องขังในสถานพยาบาลที่มีพฤติกรรมไม่น่าไว้วางใจ และเป็นอุปสรรคต่อการควบคุม ขณะเดียวกัน ยังไม่ปรากฏว่า ได้มีการตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเจ้าหน้าที่ที่ให้การสนับสนุนผู้ต้องหาตามที่นายสมานเคยรายงานมาแต่อย่างใด

ด้วยเหตุนี้ ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงเร่งประสานไปยังเรือนจำแห่งใหม่ที่นักโทษชายพิทย้ายไปจองจำ ซึ่งผู้บัญชาการเรือนจำได้รายงาน ว่า นักโทษชายพิทไม่ได้มีพฤติการณ์ที่ส่อไปในทางร้ายแต่อย่างใด ประกอบกับได้รับทราบข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากผู้ตรวจการแผ่นดิน ทางเรือนจำจึงได้พิจารณายกเลิกประกาศที่ระบุว่า นักโทษชายพิทเป็นผู้ต้องขังรายสำคัญและให้ระมัดระวังในการปฏิบัติเป็นพิเศษ

"แม่ครับ ผมจะกลับไปเรือนจำบ้านเราแล้วนะ เคี้ยวเราก็ได้เจอกันแล้วนะแม่" พิทบอกกับผู้เป็นมารดาพร้อมน้ำตาแห่งความดีใจผ่านโทรศัพท์ที่เพิ่งได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่เรือนจำให้ติดต่อกับญาติได้

"ดีจังเลยลูก แม่ไปเยี่ยมลูกไม่ได้ แม่นอนไม่หลับเลย กังวลไปหมด" มารดาตอบกลับมาด้วยเสียงสั่นเครือ

"ผมตัดสินใจถูกจริงๆ ที่เลิกกลัวในวันนั้น และตัดสินใจร้องเรียนกับผู้ตรวจการแผ่นดิน ไม่ต้องห่วงครับ เคี้ยวเราก็ได้เจอกันแล้วๆ" พิททิ้งท้ายย้ำประโยคเดิมซ้ำอีกครั้ง แต่เขี่ยมไปด้วยรอยยิ้ม

ในที่สุด หลังจากการสืบสวนผ่านพ้นไป ก็ได้มีการพิจารณาย้ายนักโทษชายพิทและเพื่อนนักโทษอีก 6 นาย กลับไปยังภูมิลำเนาเดิม ตามแนวทางการแก้ไขเยียวยาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินได้เสนอแนะ

จากเหตุการณ์ร้องเรียนในครั้งนี้ ทำให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่า ประเด็นขอบเขตการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ในการจำกัดสิทธิผู้ต้องขัง

[ไม่ผิดแต่โดนอัยการ]

อาจส่งผลกระทบต่อหลักสิทธิมนุษยชนได้ จึงได้ทำรายงาน
พร้อมข้อเสนอแนะไปยังกรมราชทัณฑ์ เพื่อทำความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่ในเรื่อง
ดังกล่าวอย่างชัดเจนและทั่วถึง รวมทั้ง กำหนดมาตรฐานการตรวจสอบ
การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันความเสียหาย
จากเหตุที่เกิดขึ้นเช่นเดียวกับกรณีของนักโทษชายพีท

[ไม่จดถึงดเยี่ยม]

การร้องเรียนมายังผู้ตรวจการแผ่นดินนั้น ไม่ใช่จะให้สิทธิแต่เฉพาะเพียงคนไทยเท่านั้น แม้แต่ชาวต่างชาติ หากได้รับความเดือดร้อนจากการปฏิบัติงานของหน่วยงานราชการ ก็สามารถร้องเรียนมายังผู้ตรวจการแผ่นดินได้

เหมือนกับ สตีฟ หนุ่มคนน้ำข้าวจากทวีปยุโรป ที่ได้เข้ามาอยู่ในเมืองไทยและได้พบรักกับสุคาแฟนสาวชาวไทย ทั้งสองคัดสินใจใช้ชีวิตร่วมกัน

สตีฟอยู่กับสุคาหลายปี แต่ยังไม่ทันได้แต่งงาน สตีฟก็ไปมีเรื่องและตกเป็นจำเลยต้องโทษจำคุก ด้วยความที่อยากออกไปมีอิสรภาพข้างนอกคุก และอยากเจอสุคาแฟนสาวชาวไทยของเขา สตีฟจึงพยายามทำตัวอยู่ในระเบียบวินัยของเรือนจำมาโดยตลอด จนกระทั่ง เขาได้รับพิจารณาให้เป็นนักโทษชั้นกลาง เขาดีใจมากและรอที่จะใช้สิทธิในการพบญาติ ซึ่งก็คือ สุคา แฟนของเขาแบบใกล้ชิดในวันพบญาติที่ใกล้จะมาถึง

สติฟได้ยื่นขอสิทธิในการพบญาติ ทางเรือนจำกลับแจ้งว่า สติฟต้องไปทำเรื่องขออนุญาตกับสถานทูตของประเทศของสติฟเสียก่อน จึงจะพบญาติได้

จนแล้วจนรอด สติฟก็ยังไม่มีโอกาสจะพบสุคาในวันพบญาติ แม้ว่าสติฟจะแจ้งความประสงค์ให้สถานทูตอนุญาตก่อนก็ตาม เพราะมีเงื่อนไขใหม่ตามมาว่า สติฟยังไม่ได้จดทะเบียนสมรสกับสุคาแฟนสาว

สติฟจึงได้ร้องเรียนมายังผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อขอความเป็นธรรมในเรื่องนี้ เพราะเขาเห็นว่า มีภรรยาของนักโทษไทยบางคนที่ได้รับสิทธิพบญาติอย่างใกล้ชิด ทั้งที่ไม่ได้จดทะเบียนสมรสตามกฎหมายเช่นเดียวกัน อีกทั้งบางคนมีสถานะเพียงแค່เพื่อนก็ยังสามรถได้เข้าไปใกล้ชิดกับนักโทษได้

ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงได้ประสานไปยังเรือนจำกลางจังหวัดเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงดังกล่าว พบว่า นักโทษที่จะได้รับสิทธิพบญาติใกล้ชิดนั้นต้องเป็นนักโทษชั้นกลางขึ้นไปเท่านั้น

ส่วนกรณีที่เป็นชาวต่างชาติอย่างสติฟนั้น ต้องให้สถานทูตของชาตินั้นเป็นผู้อนุญาตเสียก่อน โดยตามข้อกำหนดของสถานทูตประเทศ ได้ระบุไว้ว่า นอกจากจะต้องเป็นนักโทษชั้นกลางแล้ว หากมีภรรยาเป็นคนไทยต้องผ่านการจดทะเบียนสมรสด้วย

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้หารือร่วมกับกรมราชทัณฑ์ ซึ่งได้มีมติเห็นพ้องต้องกันว่า ข้อกำหนดดังกล่าวไม่เป็นธรรมแก่นักโทษชาวต่างชาติ จึงให้กรมราชทัณฑ์ประสานกับสถานทูตประเทศของสติฟ

ในที่สุด สถานทูตก็ได้เปลี่ยนแปลงข้อกำหนดดังกล่าว และเรือนจำได้ดำเนินการอนุญาตให้สติฟได้พบกับสุคาแฟนสาวของเขาได้แล้ว

เมื่อวันพบญาติมาถึง สุคาก็ได้รับอนุญาตให้เข้าเยี่ยมสติฟ สามิขของเธอแม้จะเป็นช่วงเวลาสั้นๆ เพียงไม่กี่ชั่วโมง แต่มันก็มากพอที่จะคลายความคิดถึงที่ทั้งคู่มีต่อกัน

[ไม่จำกัดเรื่อง]

หากไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการปฏิบัติราชการในประเทศไทย หรือแม้จากการปฏิบัติราชการของหน่วยงานไทยในต่างประเทศก็ตาม ไม่ว่าคุณจะเป็นคนไทยหรือชาวต่างชาติ ใช้สิทธิร้องเรียนของคุณต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน เหมือนอย่างที่สตีฟได้ใช้สิทธิของเขา

[Hero ในชีวิตจริง]

"ก็รู้ตัวคนทำผิดแล้วนี่คะ ทำไมถึงไปจับไม่ได้? นี่ที่บ้านก็อยู่กันอย่างหวาดผวาทุกวัน คนร้ายก็ยังมาวนเวียนแถวบ้าน ช่วยหน่อยเถอะนะคะ คุณตำรวจ !" เป็นคำถามที่**สมร** คุณแม่ลูกสองที่เพิ่งเกิดเหตุคนร้ายได้ทำอนาจารลูกสาวคนโตภายในบ้านของเธอ และคำถามนี้ก็ยังไม่ได้คำตอบ...

เมื่อหมดหนทาง สมร จึงตัดสินใจร้องเรียนมายังผู้ตรวจการแผ่นดิน ที่คิดว่าคงจะเป็นที่พึ่งสุดท้าย เพื่อขอให้ช่วยพิจารณาและสอบสวนหาข้อเท็จจริงกรณี เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ยอมติดตามจับกุมคนร้ายที่มาทำอนาจารลูกสาวของเธอ ทั้งที่ทราบตัวผู้กระทำผิด ทำให้เธอและครอบครัวไม่ได้รับความเป็นธรรม

เมื่อได้รับเรื่องร้องเรียน เจ้าหน้าที่สอบสวนของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินก็ได้ติดต่อกลับมายังสมร เธอจึงเล่าให้ฟังว่า เย็นวันหนึ่งขณะที่เธอกำลังทำอาหารเพื่อเสิร์ฟลูกค้าภายในร้าน ลูกสาวคนโตของเธอที่อยู่บนบ้านได้โทรศัพท์ลงมา และบอกว่าโดนนายเมธ ช่างรับเหมาที่เข้ามาซ่อมห้องน้ำในบ้านพยายามจะลวนลาม เธอจึงรีบขึ้นมาหาลูกสาวบนบ้าน

เพื่อสอบถามความจริง แล้วลงไปต่อว่านายเมธ ก่อนพาลูกสาวไปแจ้งความที่สถานีตำรวจ

เมื่อตำรวจรับแจ้งความแล้ว ได้นัดหมายให้สมรพาลูกสาวมาให้การอีกครั้งต่อหน้าพนักงานอัยการ และนักสังคมสงเคราะห์ ตามระเบียบที่กำหนดไว้ เนื่องจากเธอยังเป็นผู้เยาว์อายุไม่ถึง 18 ปี

ลูกสาวของเธอให้การว่า ตนเองได้สืบหลับไป ขณะที่ตัวเองกำลังนั่งดูทีวีกับน้องชายอยู่หลังบ้าน กระทั่งรู้สึกตัวว่า มีมือหนึ่งมาเขย่าบริเวณสะโพก เธอจึงสะดุ้งตื่นเพราะคิดว่าน้องชายมาปลุก แต่พอลืมตาขึ้น กลับพบว่า เป็นนายเมธ เธอรู้สึกกลัวจึงลุกขึ้นและเดินขึ้นไปหาน้องชายบนบ้าน แต่นายเมธได้เข้ามาจับมือและถามว่า เธอปวดท้องตรงไหน เพราะได้ยินเธอบนเรื่องนี้กับน้องชาย

ขณะที่เธอกำลังตกใจอยู่นั้น นายเมธ ได้ใช้มือค้ำกางเกงพละที่เธอสวมอยู่ลงมา แล้วจับไปที่หน้าท้องใกล้ๆ อวัยวะเพศและดึงตัวเธอเข้าไปเพื่อจะจูบ โชคดีที่เธอคืนหลுகจึงวิ่งหนีเข้าไปในห้องนอนและล็อคประตูได้ทันไม่อย่างนั้น...เธออาจโดนนายเมธข่มขืนได้

แม้เจ้าหน้าที่ตำรวจรับแจ้งความและได้บันทึกคำให้การเอาไว้แล้ว แต่กลับไม่ดำเนินการจับกุมนายเมธแต่อย่างใด และยังเห็นนายเมธยังคงวนเวียนอยู่ในพื้นที่ดังกล่าวอีกด้วย

สมรจึงได้โทรศัพท์เข้ามาที่ Call Center 1676 มายังสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อร้องขอความเป็นธรรม เมื่อได้เล่ารายละเอียดที่เกิดขึ้นให้แก่เจ้าหน้าที่ฟังแล้ว เจ้าหน้าที่ที่ได้รับเรื่องเห็นว่าเป็นเหตุที่มีความเสี่ยง และควรริบคำเนิการในเรื่องดังกล่าวโดยเร่งด่วน

เจ้าหน้าที่ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้ประสานให้ญาติของสมรไปสังเกตการณ์ที่หน้าบ้านพักของคนร้าย เมื่อพบว่าคนร้ายกำลังนอนหลับอยู่ในบ้าน จึงได้ประสานไปยังงานป้องกันปราบปรามของสถานีตำรวจในพื้นที่

เพื่อจัดเตรียมกำลังพลให้พร้อม โดยให้เจ้าหน้าที่สายตรวจประจำบริเวณ จุดสกัดต่างๆ เพื่อจับกุมคนร้ายในคดีนี้ และริบลงพื้นที่มาร่วมจับกุมคนร้าย กับตำรวจในทันที

จากนั้น เจ้าหน้าที่ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้พาลูกสาว ของสมรในฐานะผู้เสียหาย พร้อมเจ้าหน้าที่ตำรวจ เดินทางไปยังบ้านพัก ของคนร้าย และได้ให้ผู้เสียหายชี้ตัวเพื่อยืนยันความถูกต้องกับเจ้าหน้าที่ในการ จับกุม จนสามารถจับตัวคนร้ายได้เป็นที่เรียบร้อย

เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจเจ้าของคดีสอบปากคำคนร้ายและผู้เสียหาย เสร็จสิ้น และได้สอบปากคำสมรเพิ่มเติม รวมทั้งเจ้าหน้าที่สำนักงานผู้ตรวจการ แผ่นดินเจรจาไกล่เกลี่ยให้สมรและครอบครัว สามารถใช้ชีวิตในพื้นที่ต่อไปได้ อย่างมีความสุข โดยไม่มีเรื่องบาดหมางกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่

นอกจากนี้ ผู้ตรวจการแผ่นดินยังได้ขอให้ตำรวจเร่งรัดสำนวน การสอบสวน และสรุปสำนวนเสนอต่อพนักงานอัยการโดยเร็ว เพื่อให้ความ เป็นธรรมกับผู้ร้องเรียน รวมทั้งทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

ในที่สุดศาลมีคำพิพากษาลงโทษจำคุกนายเมธ จากการกระทำผิด ครั้งนี้ เป็นเวลา 1 ปี 6 เดือน

สมร ได้มีจดหมายมาขอบคุณผู้ตรวจการแผ่นดินที่ให้การช่วยเหลือเธอ ในครั้งนี้พร้อมกับบอกว่า

"ฮีโร่ในนิยายหน้าตาเป็นอย่างไร เธอและลูกๆไม่รู้หรอก

แต่สำหรับคนในบ้านหลังนี้ ฮีโร่ของพวกเราคือ สำนักงานผู้ตรวจการ แผ่นดิน..นี่แหละ"

[น้ำพุข้างเผือก]

อดีตสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ได้ทำร้องเรียนไปยังคณะกรรมการการปกครองวุฒิสภาให้ช่วยตรวจสอบ กรณีที่เทศบาลนครเชียงใหม่ได้ก่อสร้างน้ำพุข้างเผือก และอาคารส้วมสาธารณะ ในเขตโบราณสถานคูเมือง-กำแพงเมืองเชียงใหม่ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากกรมศิลปากร แต่พอถูกสั่งให้รื้อถอน เทศบาลนครเชียงใหม่กลับเพิกเฉย คณะกรรมการการปกครองวุฒิสภาจึงได้ส่งเรื่องมายังผู้ตรวจการแผ่นดินให้พิจารณาสอบสวนหาข้อเท็จจริง

จากการตรวจสอบพบว่า การก่อสร้างน้ำพุข้างเผือกของเทศบาลนครเชียงใหม่ไม่เป็นไปตามที่ พรบ.โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ระบุไว้

ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงได้เสนอให้กรมศิลปากรและเทศบาลนครเชียงใหม่แก้ไขในประเด็นต่างๆ เริ่มจากการขอให้กรมศิลปากรแจ้งเทศบาลนครเชียงใหม่ให้รื้อถอนน้ำพุข้างเผือกออกจากบริเวณดังกล่าว เพื่อให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ และเพื่อให้สามารถดำเนินการตามโครงการสำรวจ

หลักฐานทางโบราณคดีและการปรับปรุงภูมิทัศน์ประตูเมืองข้างเผือก ให้ใกล้เคียงกับประวัติศาสตร์มากที่สุด

ส่วนกรณีส้วมสาธารณะนั้น ได้มีการขอให้ชะลอการรื้อถอนออกไปก่อน จนกว่าเทศบาลนครเชียงใหม่จะหาที่ก่อสร้างใหม่แทนที่เดิมได้ นอกจากนี้ ยังได้กำชับให้กรมศิลปากรประสานงานกับหน่วยงานอื่นในท้องที่อย่างใกล้ชิด เพื่อไม่ให้เกิดเหตุการณ์เหล่านี้อีก

ต่อมา ผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับแจ้งจากเทศบาลนครเชียงใหม่ ว่าจะดำเนินการรื้อและย้ายน้ำพุไปใช้ที่สวนล้านนา ร.9 และจะสร้างสวนหย่อม ขึ้นมาแทนในบริเวณเดิม

ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่า การก่อสร้างเช่นนี้อาจทำให้เกิดกรณี ร้องเรียนขึ้นอีกได้ จึงให้มีการประชุมหารือร่วมกันอีกครั้ง

สรุปได้ว่า เทศบาลนครเชียงใหม่จะไม่ก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างใดๆ ใน สถานที่เดิมอีกต่อไป จึงได้ยุติการพิจารณา

[พยาบาลหมดอายุ]

เข้านี้ในวงสนทนาของเจ้าหน้าที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินกำลังพูดถึงข่าว เรื่องแพทยสภาพยายามผลักดันให้มีการต่ออายุใบประกอบวิชาชีพเวชกรรม ซึ่งกำลังเป็นประเด็นที่ถกเถียงกันอย่างมาก

เจ้าหน้าที่หลายคนต่างก็เห็นด้วยกับแนวความคิดนี้ โดยเห็นว่านวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ มีการพัฒนาตลอดเวลา เทคโนโลยีทางการแพทย์ก็เช่นกัน พัฒนารุดหน้าไปมาก บุคลากรทางการแพทย์จึงจำเป็นต้องรู้จักปรับตัว พัฒนาความรู้ของตนให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี เพราะลำพังความรู้ที่เล่าเรียนมาในอดีตอาจไม่เพียงพอต่อการทำงานในปัจจุบัน ถ้ากำหนดให้ต้องมีการต่ออายุใบประกอบวิชาชีพเวชกรรมน่าจะช่วยให้ผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษามีความอุ่นใจได้ในระดับหนึ่งว่าแพทย์ที่ทำการรักษาพวกเขาเหล่านี้ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะทำการรักษาตน

เผ่าพงศ์ เจ้าหน้าที่อาวุโสของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน จึงเล่าให้ฟังว่า ผู้ตรวจการแผ่นดินเองก็เคย มีส่วนในการผลักดันให้มีการปรับปรุงกฎหมายของผู้ประกอบวิชาชีพที่ได้รับใบอนุญาต โดยในปี พ.ศ. 2545 ตัวแทนพยาบาลทั่วประเทศได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน ขอให้ส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540 มีปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพของพยาบาลและผดุงครรภ์ที่ได้รับใบอนุญาตตลอดชีพให้ต้องต่ออายุใบอนุญาตใหม่ทุก 5 ปี โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ต่ออายุใบอนุญาตว่า จะต้องเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานในวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ โดยได้รับการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถทางวิชาชีพ หรือเป็นผู้ที่ผ่านการอบรมทางวิชาชีพตามหลักเกณฑ์ที่สภาการพยาบาลกำหนด

โดยในครั้งนั้น แม้ผู้ตรวจการแผ่นดินจะมีได้เสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เนื่องจากเห็นว่ากฎหมายดังกล่าวยังไม่มีความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ และวัตถุประสงค์ของกฎหมายที่กำหนดให้ต้องมีการต่ออายุใบอนุญาตนั้น ก็เพื่อเป็นมาตรการหนึ่งในการควบคุมคุณภาพวิชาชีพพยาบาลและผดุงครรภ์ ซึ่งเป็นวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับชีวิต สุขภาพ อนามัยของมนุษย์ อันจำเป็นต้องมีมาตรฐานของความปลอดภัยเป็นสำคัญ แต่ก็ได้มีข้อเสนอแนะให้มีการปรับปรุงกฎหมายของผู้ประกอบวิชาชีพด้านสาธารณสุขอื่นๆ ให้มีการควบคุมมาตรฐานเช่นเดียวกับวิชาชีพพยาบาลและผดุงครรภ์ และเพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ตามรัฐธรรมนูญ ที่ต้องการให้การบริการทางสาธารณสุขมีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพ

แก่ประชาชนอย่างแท้จริง

จากแรงผลักดันข้างต้นของผู้ตรวจการแผ่นดิน ส่งผลให้ ณ วันนี้หลายวิชาชีพได้ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและกำหนดให้ต้องมีการต่ออายุใบอนุญาตทุก 5 ปี เช่น ทันตแพทย์ เกษักร¹ เป็นต้น

ถึงจะเป็นเพียงฟันเฟืองหนึ่งที่ช่วยผลักดันให้มีการแก้ไขกฎหมายเพื่อควบคุมมาตรฐานวิชาชีพด้านสาธารณสุข แต่ก็มีความภูมิใจที่ได้ทำประโยชน์เพื่อประเทศชาติและประชาชน ...เผ่าพงศ์ รำพึงในใจ

¹ ศึกษาเพิ่มเติมได้ที่ พระราชบัญญัติวิชาชีพเภสัชกรรม พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม, พระราชบัญญัติวิชาชีพทันตกรรม พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

[คำติดถึงประปาเป็นเสนาบวท]

[คำติดตึงประปาเป็นแสนบาท]

"หา !!! อะไรระคะ...ต้องจ่ายเองตั้งแสนนึงเชียว หรือคุณ!!!"
เสียงอุทานอย่างตกใจของหญิงวัยกลางคนดังออกมาจากห้องรับแขก

"อะไรกันครับแม่ เราต้องจ่ายอะไร..แสนนึง !?! "เอก ถามขึ้นทันที เมื่อได้ยินสิ่งที่ผู้เป็นแม่เขาพูดขึ้น ขณะที่เขากำลังนั่งทานข้าว พลังคิดว่า นี่ขนาดกลางมาอนพักร้อน ยังต้องมาเจอเรื่องวุ่นวายใจแต่เช้า

"ก็ประปาที่เรายื่นเรื่องให้ติดตั้งไปนะสิ เจ้าหน้าที่เขาโทรมาบอกว่า ต้องเสียค่าติดตั้งแสนนึง แม่จะเป็นลม !" เกศราตอบลูกชาย พลังยกมือกุมขมับ

"แม่..ผมว่ามันไม่เป็นธรรมนะ ผมมีทางออกครับแม่ เคียวผมจัดการเอง"
เอกตอบแม่ พร้อมยกมือถือขึ้นกดเบอร์สายคว่น 1676

"สวัสดิ์ครับ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินไซ้ไหมครับ...ผมขอร้องเรียน....."

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับการร้องเรียนจากเอก ขอให้ช่วยตรวจสอบข้อเท็จจริง หลังจากพบว่าการประปาส่วนภูมิภาค(กปภ.) คิดค่าติดตั้งระบบประปายังบ้านพักของเขาในราคาสูงกว่าที่ควรจะเป็น

เอกได้เล่าให้ผู้ตรวจการแผ่นดินฟังว่า เนื่องจากไม่มีการทำระบบ น้ำประปาเข้ามาในหมู่บ้าน ทำให้เขาและแม่ต้องขาดแคลนน้ำดื่ม น้ำใช้อยู่เสมอ แม้ครอบครัวของเขาจะเข้ามาอยู่ในเขตเทศบาลแห่งนี้ เป็นเวลา 8 ปีแล้วก็ตาม ต่อมา เขาได้ยื่นเรื่องเพื่อขอติดตั้งประปา และการประปาภิแจ้งอนุมัติ ในการติดตั้ง โดยมีเงื่อนไขว่า เขาจะต้องเสียค่าติดตั้งเป็นจำนวนเงินถึง 100,000 บาท ทั้งที่บ้านของเขาอยู่ห่างจากที่ทำการประปาไม่ถึง 1 กิโลเมตร เท่านั้น

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ให้เจ้าหน้าที่สอบสวนประสานงานกับ กปภ. เพื่อขอให้ชี้แจงข้อเท็จจริง และได้รับคำชี้แจงว่า

เหตุที่บริเวณบ้านของเอกยังไม่มีน้ำประปาใช้นั้น เป็นเพราะบ้านเขา อยู่ในซอยตัน และบริเวณนั้นมีเพียงแค่ 3 ครัวเรือนเท่านั้น ซึ่งการติดตั้งระบบ ประปาต้องทำการวางท่อเชื่อมกับท่อประปาหลักเป็นระยะทาง 300 เมตร และ ต้องเป็นท่อขนาดใหญ่ ซึ่งมีราคาสูง เพราะหากใช้ท่อขนาดเล็ก อาจทำให้ แรงดันน้ำไม่เพียงพอ จนอาจส่งผลให้น้ำประปาไม่ไหลได้

โดยก่อนหน้านี้นาย กปภ. เคยเสนอตั้งงบประมาณตั้งแต่ พ.ศ.2554 เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในส่วนนี้แล้ว แต่ยังไม่ได้รับการจัดสรร

เจ้าหน้าที่ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้เร่งรัดติดตามการแก้ไข ปัญหาไปยัง กปภ. อย่างต่อเนื่อง

จนในที่สุด กปภ. ได้เพิ่มพื้นที่บริเวณชุมชนที่เอกและแม่อาศัยอยู่เข้าไป ในแผนการวางท่อขยายเขตจำหน่ายน้ำประปา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556

ในที่สุด ได้มีการติดตั้งระบบประปาในชุมชนของเอก ทำให้เอกและ เพื่อนบ้านไม่ต้องประสบปัญหาขาดแคลนน้ำอีกต่อไป

"ถ้าไม่ได้ลูกช่วยไว้...แม่คงเครียดแน่ๆ เงินคั้งแสนนึ่ง" เกศราพูดกับ ลูกชายขณะเปิดใช้น้ำ เพื่อล้างผักในการทำอาหารเย็น

"ผู้ตรวจการแผ่นดินต่างหากครับ ที่ช่วยเราไว้...แม่จคเบอร์สายด่วน ผู้ตรวจการแผ่นดิน 1676 ไว้เลย ถ้ามีเรื่องที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม จากหน่วยงานรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ แม่โทรไปร้องเรียนได้เลยครับ

การร้องเรียนก็ไม่มีขั้นตอนอะไรมาก แค่เพียงเล่าเรื่อง หรือจะโทรไปปรึกษาข้อกฎหมายก็ได้" เอกตอบขณะเดินตรงมาช่วยมารดาทำอาหารเย็น

"ดีจังเลยลูก แม่ คิดว่าต้องยุ่งยาก เตรียมเอกสารเยอะแยะ เหมือนเมื่อก่อน เวลาที่เราไปติดต่อราชการ เสียอีก" ผู้เป็นแม่ตอบ พलगจคเบอร์สายด่วน 1676 ลงสมุดโทรศัพท์ของเธอ....

[ลำห้วยโดนบุก]

ชุมชนบ้านน้ำใส เป็นชุมชนเล็กๆ ที่มีลำห้วยไหลผ่าน ชาวบ้านได้อาศัยประโยชน์จากลำห้วยแห่งนี้มานาน ทั้งจับปลา จับสัตว์น้ำ ทั้งใช้น้ำในการเพาะปลูกและในชีวิตประจำวัน ตกเย็นเด็กๆ ในชุมชนจะมาวิ่งเล่นริมห้วยบ้างก็กระโดดลงน้ำและเล่นน้ำกันอย่างสนุกสนาน เสียงหัวเราะของเด็กๆ เหล่านี้ เป็นเสียงที่ชาวบ้านในชุมชนได้ยินกันจนคุ้นชิน

อยู่มาวันหนึ่ง บริษัท ก. จำกัด ซึ่งมีที่ดินอยู่ติดลำห้วย ได้นำรถบรรทุกสิบล้อขนดินมาถมลำห้วยแห่งนั้น ความสุขของชาวบ้านในชุมชนถูกทำลายลงพร้อมๆ กับลำห้วยที่ถูกถมจนเต็ม

ไม่มีอีกแล้ว เสียงหัวเราะของเด็กๆ ไม่มีเสียงวิ่งเล่นริมน้ำ ไม่มีสัตว์น้ำให้จับ ไม่มีน้ำใสให้ใช้ประโยชน์ ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมของชุมชนถูกทำลายไปอย่างสิ้นเชิง

ผู้ใหญ่เอิบ ผู้นำชุมชนบ้านน้ำใส ทนเห็นความทุกข์ร้อนของชาวบ้านไม่ได้ จึงเป็นตัวแทนนำความทุกข์ร้อนของชาวบ้านไปแจ้งความที่สถานีตำรวจภูธร ให้ดำเนินคดีกับ บริษัท ก. จำกัด

และในวันนั้นเอง เจ้าหน้าที่ตำรวจได้เดินทางไปตรวจสอบ ณ จุดเกิดเหตุ โดยได้นำตัวคนขับรถบรรทุกไปสอบปากคำและคุมขัง พร้อมทั้งยึดรถบรรทุก สิบล้อและรถไถเป็นของกลางในการกระทำความผิด ผู้ใหญ่เอิบและชาวบ้าน เริ่มมีความหวังที่จะเห็นชุมชนบ้านน้ำใสกลับไปเป็นอย่างเดิมอีกครั้ง

แต่แล้ว...ความหวังของผู้ใหญ่เอิบและชาวบ้านก็ค่อยๆ เลือนรางลง เมื่อเวลาผ่านไป การดำเนินคดีไม่มีความคืบหน้าใดๆ เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ได้มีการสอบสวนเพิ่มเติม แม้จะได้ตัวผู้กระทำความผิดแล้วก็ตาม ผู้ใหญ่เอิบได้ ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อนายอำเภอ แต่ก็ได้ดำเนินการใดๆ เช่นกัน

ผู้ใหญ่เอิบยังไม่สิ้นหวัง พยายามนึกถึงหนทางที่จะช่วยเหลือชาวบ้าน พลันนึกขึ้นมาได้ว่า เมื่อหลายเดือนก่อนผู้ตรวจการแผ่นดินเคยนำคณะ เจ้าหน้าที่มาให้คำปรึกษาเรื่องร้องเรียนที่จังหวัด ผู้ใหญ่เอิบยังคงจำได้ดีถึง คำพูดที่ว่า "หากมีเรื่องทุกข์ร้อนสามารถร้องเรียนมายังผู้ตรวจการแผ่นดินได้" ผู้ใหญ่เอิบจึงได้ร้องเรียนมายังผู้ตรวจการแผ่นดิน ขอให้ติดตามความคืบหน้า การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

เมื่อผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับเรื่องร้องเรียน ก็ไม่ได้นิ่งนอนใจ ได้เร่งประสาน ไปยังพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบสำนวนคดีนี้ และได้รับคำชี้แจงว่า คดียังอยู่ ระหว่างสอบปากคำพยานฝ่าย บริษัท ก. จำกัด เพราะผู้ต้องหาที่จับกุมได้นั้น เป็นเพียงคนขับรถบรรทุก ซึ่งถูกว่าจ้างมาอีกต่อหนึ่งเท่านั้น อีกทั้งยังไม่ชัดเจน ด้วยว่า ลำห้วยดังกล่าวเป็นพื้นที่สาธารณประโยชน์หรือไม่

จากนั้น ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงร่วมกับ ผู้ใหญ่เอิบและชาวบ้าน พร้อมด้วยเจ้าพนักงานที่ค้นพบว่า ลำห้วยที่มีการ ร้องเรียนนั้น บริษัท ก. จำกัด ได้ถมดินกันเป็นแนวถนนรอบอ่างเก็บน้ำ ของบริษัท พร้อมทั้งขุดลอกลำห้วยขึ้นใหม่ ซึ่งมีวัชพืชปกคลุมอยู่จึงทำให้ ไม่เห็นสภาพลำห้วยอย่างชัดเจน

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ทำหน้าที่เป็นคนกลางไกล่เกลี่ยข้อขัดแย้ง

และพยายามหาวิธีแก้ปัญหาก็ทั้งสองฝ่ายพอใจ จนได้ข้อสรุปว่า ผู้ใหญ่เอิบ และชาวบ้านอยากให้มีการขุดลอกลำห้วยและปักแนวเขตใหม่ให้ชัดเจน พร้อมทั้งรังวัดแนวเขตใหม่เพื่อแบ่งให้เป็นที่สาธารณประโยชน์เอาไว้ด้วย

ต่อมาหน่วยงานต่างๆ พร้อมด้วยผู้ใหญ่เอิบและกลุ่มชาวบ้าน ได้ตรวจสอบแนวเขตที่ดินดังกล่าวร่วมกัน

ในที่สุด สำนักงานที่ดินจังหวัดได้ดำเนินการรังวัดตรวจสอบแนวเขต ที่ดินสาธารณประโยชน์ และจดทะเบียนแบ่งหักโฉนดที่ดินให้เป็นเขตลำห้วย สาธารณประโยชน์จนเป็นที่เรียบร้อย ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาคงได้มีการร้องเรียนแล้ว จึงยุติ การพิจารณาเรื่องร้องเรียนนี้

อย่างไรก็ตาม เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต ผู้ตรวจการแผ่นดินได้เสนอให้จังหวัดแจ้งไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษาที่ดินสาธารณประโยชน์ ดำเนินการปักหลักเขตตลอด แนวลำห้วยสาธารณประโยชน์ต่อไปด้วย

ในวันนี้ ชุมชนบ้านน้ำใส ได้กลับไปสู่ชุมชนแห่งความสุข และชาวบ้าน ได้กลับมาใช้ชีวิตประจำวันเช่นเดิม

[ไทหวาจะสร้างสนามบิน]

ย้อนกลับไปเมื่อปี 2496 คุณพ่อของ**ปราณี** และประชาชนในท้องที่ได้ถูกราชการเวนคืนที่ดิน เพื่อให้กองทัพอากาศได้ก่อสร้างขยายแนวเขตสนามบินให้เครื่องบินขนาดใหญ่สามารถขึ้นลงได้ โดยกองทัพอากาศได้ชี้แจงว่าหากราชการไม่ดำเนินการสร้างต่อ จะคืนที่ดินดังกล่าวให้กับเจ้าของเดิมหรือทายาท เวลาผ่านไป จนกระทั่งปี 2550 ก็ยังไม่มีผลการก่อสร้างใดๆเกิดขึ้น

ต่อมา มีชาวบ้านบุกรุกเข้ามาอยู่อาศัย รวมทั้งสร้างร้านค้าภายในบริเวณนั้นเป็นจำนวนมาก กองทัพอากาศจึงได้เปิดโอกาสให้เจ้าของที่ดินเดิมและทายาทเข้ามาเช่าที่ดินดังกล่าวต่อ

ปราณีเห็นว่า ในเมื่อทางการไม่ประสงค์จะสร้างสนามบินต่อ ก็ควรคืนที่ดินให้กับเธอและชาวบ้านคนอื่นอย่างที่เคยตกลงไว้เมื่อ 50 ปี ก่อน แทนการให้เช่าที่ดินอย่างไม่เป็นธรรมเช่นนี้ เธอจึงร้องเรียนขอความเป็นธรรมกับผู้ตรวจการแผ่นดิน

การสอบสวนหาข้อเท็จจริงของผู้ตรวจการแผ่นดินจึงเริ่มขึ้น

ประเด็นแรกพบว่า วัตถุประสงค์การเวนคืนที่ดินนั้น เพื่อให้กองทัพ อากาศได้ขยายแนวเขตสนามบิน และจากการประกาศใช้ พรบ.เวนคืน เมื่อปี 2496 นั้น ระบุว่า ขณะนั้น กองทัพอากาศได้พัฒนาและใช้สนามบิน อีกแห่งหนึ่งในบริเวณนั้นอยู่ก่อนแล้ว พร้อมกับเวนคืนที่ดินแห่งนี้เพื่อเตรียม สร้างสนามบินเพิ่ม แม้ภายหลังมีการโอนสนามบินอีกแห่งไปใช้เพื่อการ พาณิชยกรรมแล้ว แต่ก็ยังไม่ได้ออกสร้างสนามบินบนพื้นที่นี้

นอกจากนั้น ยังจัดให้มีการสร้างตลาดกลางการเกษตร รวมถึง สนามกีฬาและสวนสาธารณะจนเต็มพื้นที่ ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่า ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กล่าวไว้ใน พรบ. เวนคืน แต่อย่างใด

ประเด็นต่อมาพบว่า ในขณะนั้นไม่มีข้อกำหนดบัญญัติ เรื่องการ คืนสิทธิเอาไว้อย่างชัดเจน หากแต่เคยมีกรณีร้องเรียนเทียบเคียงคำพิพากษา ศาลฎีการะบุว่า หลังจากเวนที่ดินไปแล้วเกิน 5 ปี หากยังไม่มีการใช้ที่ดิน ผืนนั้น เจ้าของที่ดินมีอำนาจขอคืนที่ดินดังกล่าวได้

ขณะเดียวกันก็พบว่า เมื่อปี พ.ศ.2496 กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เคยมีหนังสือขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาข้อกำหนดเกี่ยวกับ กรณีที่รัฐจะขายที่ดินที่ได้จากการเวนคืนให้เอกชน ใจความสรุปว่า

การที่รัฐนำที่ดินที่เวนคืนไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นที่ไม่ใช่ เป็น ความประสงค์ของการเวนคืน มีผลเท่ากับไม่ได้ทำคามเจตนาของสภาผู้แทน ราษฎรในการตกลงให้เวนคืนที่ดินผืนนั้น ทั้งยังไม่เป็นการเคารพสิทธิ ในทรัพย์สินของเอกชนอีกด้วย เพราะกรรมสิทธิ์ที่รัฐได้มาเกิดจากกฎหมาย พิเศษบังคับเวนคืน โดยเจ้าของไม่สมัครใจ จึงเป็นการริครอบสิทธิในกรรมสิทธิ์ ที่ดินของเอกชนโดยตรง

จากประเด็นข้างต้น สรุปได้ว่า นับตั้งแต่รัฐเวนคืนที่ดินมาเมื่อปี พ.ศ. 2496 จนถึงปัจจุบัน กองทัพอากาศไม่เคยใช้ที่ดินแปลงนี้ตามวัตถุประสงค์

แห่งการเวนคืนเลย ยกเว้นการอ้างความจำเป็นทางยุทธวิธีเพื่อสงวนพื้นที่นี้เอาไว้ไม่ให้เจ้าของที่ดินหรือทายาทได้สิทธิคืน อีกทั้ง กองทัพอากาศยังเก็บค่าเช่าเจ้าของเดิมและทายาทที่เข้ามาทำประโยชน์ในที่คืนอีกด้วย

ดังนั้น ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงได้เสนอแนะให้กองทัพอากาศร่วมกับกรมธนารักษ์ พิจารณาโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินดังกล่าวกลับไปยังเจ้าของเดิมหรือทายาทต่อไป

จากนั้นไม่นาน กองทัพอากาศได้มีหนังสือมายังผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งว่า ได้ส่งคืนพื้นที่บริเวณดังกล่าวแก่กรมธนารักษ์ เพื่อให้ดำเนินการไปตามระเบียบในการคืนพื้นที่ต่อไป

แม้จะนานไปสักหน่อย แต่ในที่สุด ที่ดินที่เคยถูกเวนคืนไปเมื่อ 50 กว่าปีก่อน ก็กลับคืนสู่เจ้าของเดิมและทายาทอย่างปรารถนา ตามที่เคยตกลงกันได้เป็นที่เรียบร้อย

[ด้านเดียวเอาอยู่]

"จิตติ" เดินทางไปติดต่อหน่วยราชการแห่งหนึ่ง เพื่อทำภารกิจส่วนตัวบางอย่าง หลังจากที่ใช้เวลากับการเดินทางสลับกับการนั่งหลับมาบนรถสาธารณะกว่าชั่วโมง จิตติก็เดินทางถึงสำนักงานเขตอย่างที่ตั้งใจไว้พร้อมๆ กับประชาชนอีกมากมายที่มารอเพื่อจุดหมายเดียวกัน

จากนั้น ได้เข้าไปติดต่อกับเจ้าหน้าที่เพื่อแสดงความต้องการในการทำธุระในครั้งนี้อย่างไร หลังจากนั่งรอเรียกพบตามคิวที่ได้รับ จิตติได้พูดคุยกับเจ้าหน้าที่อยู่ครู่หนึ่ง พร้อมยื่นบัตรประชาชนของตนต่อเจ้าหน้าที่

แต่สิ่งที่ทำให้จิตติต้องรู้สึกหงุดหงิดใจเป็นอย่างมาก นอกเหนือจากการเสียเวลาเดินทางและนั่งรอคิวอีกยาวนาน คือ การได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่ว่าให้นำสำเนาบัตรประชาชนแนบมาพร้อมกับการร้องขอดำเนินการด้วย

จิตติ เดินออกมาหน้าสำนักงานเขตอย่างรีบร้อน เพื่อมองหาร้านถ่ายเอกสาร ซึ่งก็มีเปิดให้บริการอยู่ด้านหน้า

ถ่ายเอกสาร 2 บาท ป้ายที่ติดตั้งไว้หน้าร้านบอกอย่างชัดเจน จิตติจึงไปติดต่อเพื่อขอใช้บริการพร้อมกับยื่นบัตรประชาชนให้เจ้าของร้าน

"ถ่าย 2 ชุดละ" จิตตี้งเจ้าของร้านไป

ชั่วคราว เจ้าของร้านส่งเอกสารให้เธอ

"8 บาท" สองคำสั้นๆ ที่ทำให้จิตตี้งตกใจมาก

จึงถามกลับไปทันทีว่า "ทำไมราคา 8 บาท ร้านเขียนว่าใบละ 2 บาท คัดผิดหรือเปล่านั้น?"

เจ้าของร้านรีบอธิบายทันทีว่า "เอกสาร 1 ใบถ่าย 2 ครั้ง หน้าและหลัง เท่ากับใบละ 4 บาท เอกสาร 2 ใบเท่ากับ 8 บาท ถูกต้องแล้ว"

สิ่งที่เจ้าของร้านชี้แจงมานั้น จิตตี้งเข้าใจ จึงหยิบเงินในกระเป๋าจ่ายให้ เจ้าของร้านไป แต่ในใจเกิดคำถามขึ้นมากมาย

จิตตี้งหยิบบัตรประชาชนของตนขึ้นมาดู พลิกไปพลิกมา แล้วบ่นออกมาว่า

"บัตรด้านหลังไม่มีอะไรเลย แล้วทำไมต้องถ่ายเอกสารทั้งสองด้านด้วย?" แต่ในเมื่อเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานราชการแจ้งมาแบบนี้แล้ว จิตตี้งทำอะไรไม่ได้ ได้แต่เก็บความคับข้องใจมาปรึกษาและร้องเรียนกับผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาลี้ๆ ตัวประชาชนแบบนี้

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้พิจารณาคำร้องเรียน เรื่องนี้แม้ดูเหมือนเป็นเรื่องเล็กน้อย แต่ผู้ตรวจการแผ่นดินกลับมองเห็นว่าเป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในวงกว้างที่เกิดขึ้นทุกครั้งที่ต้องติดต่อกับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรืออาคารรวมถึงเอกชน จากระบบการบริหารงานของภาครัฐ

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงจากหลายหน่วยงาน ทั้งกรมการปกครอง, กรมที่ดิน, สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, ธนาคารแห่งประเทศไทย, การไฟฟ้านครหลวง, การประปานครหลวง และบริษัท ทีโอที จำกัด(มหาชน) เกี่ยวกับกรณีการใช้สำเนาบัตรประชาชน แล้วพบว่า หน่วยงานเหล่านี้ไม่ได้กำหนดระเบียบหรือหลักเกณฑ์ว่าต้องถ่ายสำเนาบัตรประชาชน

ทั้งสองด้าน แต่ส่วนใหญ่มักขอให้ถ่ายทั้งสองด้านโดยผู้ที่เป็นผู้ติดต่อหน่วยงาน ต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายเอง มีเพียงธนาคารแห่งประเทศไทยเท่านั้น ที่รับผิดชอบถ่ายสำเนาให้ เพราะถือว่าเป็นหน่วยงานผู้ให้บริการประชาชน และจะถ่ายสำเนาเพียงด้านเดียว เพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณ

ต่อมา ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงได้เชิญหน่วยงานต่างๆ มาประชุมร่วมกัน เพื่อหารือถึงแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเป็นระบบ จนได้ข้อสรุปว่า เคมีที่บัตรประชาชนแบบเก่าจะมีข้อมูลทั้งสองด้าน จึงจำเป็นต้องใช้ข้อมูลจาก สำเนาบัตรทั้งสองด้าน ผิดกับบัตรประชาชนแบบสมาร์ทการ์ดที่ใช้ในปัจจุบัน ที่มีข้อมูลทั้งหมดอยู่ในหน้าเดียวแค่เฉพาะด้านหน้า ส่วนด้านหลังเป็นเพียงรหัส การผลิตและรหัสกำกับเลขที่บัตรที่เป็นข้อมูลในการควบคุมบัตร ของทางราชการเท่านั้น ประชาชนจึงไม่ได้ประโยชน์จากด้านหลังของบัตร แต่อย่างใด

ดังนั้น การถ่ายสำเนาบัตรเฉพาะด้านหน้าเพียงด้านเดียว จึงเพียงพอ และน่าจะช่วยให้ประชาชนได้รับความสะดวกรวดเร็ว รวมทั้งลดภาระค่าใช้จ่าย ของประชาชนได้ด้วย

ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงได้ส่งข้อเสนอแนะไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เพื่อเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีในการพิจารณาเรื่องดังกล่าว และมีมติให้หน่วยงานถือเป็นแนวทางการปฏิบัติ รวมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ ภาคเอกชนนำแนวทางนี้ไปใช้ต่ออีกด้วย

และแล้ว การถ่ายสำเนาบัตรประชาชนทั้งสองด้าน ก็ไม่จำเป็นอีกต่อไป "บัตรด้านเดียว กระจกแผ่นดินเดียว...เอาอยู่"

[ลิขสิทธิ์ ผิดรัฐธรรมนูญ]

หลังกองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ เข้าตรวจค้นที่บริษัทแห่งหนึ่งเพื่อทำการยึดและอายัดเครื่องคอมพิวเตอร์ รวมทั้งข้อมูลโปรแกรมคอมพิวเตอร์ละเมิดลิขสิทธิ์ และได้มีการออกหมายเรียกผู้ต้องหาไปยังคณะกรรมการของบริษัทดังกล่าวในคดีการละเมิดลิขสิทธิ์ที่ตามมาระเบียบที่กำหนดไว้

แต่คณะกรรมการเหล่านี้กลับเห็นว่า การเหมารวมว่าพวกตนเป็นผู้ร่วมการกระทำผิดนั้น ไม่ใช่สิ่งที่ถูกต้อง จึงได้ยื่นเรื่องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินให้ช่วยพิจารณาตรวจสอบข้อเท็จจริงในเรื่องนี้

ผู้ตรวจการแผ่นดินตรวจสอบข้อกฎหมายแล้วพบว่า ตามบทบัญญัติของพรบ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ในส่วนการสันนิษฐานความผิด กรณี ที่ผู้กระทำผิดเป็นนิติบุคคลนั้น ให้ถือว่ากรรมการหรือผู้จัดการทุกคนเป็นผู้ร่วมกระทำผิดด้วยโดยไม่จำเป็นต้องมีพยานหลักฐานตามสมควร เว้นแต่จะสามารถพิสูจน์ได้ว่าการกระทำนั้นเกิดขึ้นโดยที่ตนไม่รู้หรือยินยอมด้วย

จากข้อกฎหมายนี้ ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่า การสันนิษฐานความผิดเช่นนี้เป็นการผลักรားให้กรรมการหรือผู้จัดการเหล่านี้ ต้องพิสูจน์ต่อศาลว่าตนไม่มีส่วนรู้เห็น ซึ่งขัดกับหลักสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาที่อาญา

ในรัฐธรรมนูญ ที่กำหนดให้สันนิษฐานว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้บริสุทธิ์ไว้ก่อน จนกว่าศาลจะพิพากษาความผิดนั้น

นอกจากนี้ ยังขัดกับหลักการที่ว่า โจทย์จะต้องเป็นฝ่ายพิสูจน์ว่าจำเลยมีความผิดนั้นๆ ต่างกับกรณีนี้ ที่ระบุให้โจทย์พิสูจน์เพียงแค่ว่าจำเลยเป็นกรรมการหรือผู้จัดการของนิติบุคคลนั้น จำเลยก็มีความผิดแล้ว จึงได้เสนอเรื่องพร้อมความเห็นดังกล่าวเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญได้มีความเห็นในกรณีนี้ว่า สาเหตุที่มีบทบัญญัติเรื่องการสันนิษฐานความผิดในคดีอาญาที่ให้สันนิษฐานว่า ผู้ต้องหาไม่มีความผิดนั้น ทำเพื่อคุ้มครองสิทธิผู้ต้องหาตามหลักสิทธิมนุษยชน ซึ่งเป็นหลักการที่ได้รับการยอมรับกันทั่วโลก

ขณะที่การสันนิษฐานความผิดในพรบ.ดังกล่าว เป็นการสันนิษฐานความผิดของจำเลย โดยอาศัยสถานะของบุคคลอื่นเป็นเงื่อนไข จึงขัดกับหลักการข้างต้นที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอมา

ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำวินิจฉัยออกมาว่า บทบัญญัติของ พรบ. ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ในส่วนการสันนิษฐานความผิด กรณีที่ผู้กระทำผิดเป็นนิติบุคคลนั้น มีความขัดแย้งกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 จึงไม่มีผลในการบังคับใช้อีกต่อไป

จากการประสานของผู้ตรวจการแผ่นดินจนเกิดคำวินิจฉัยนี้ ส่งผลให้คณะกรรมการบริษัทชุดนี้ รวมทั้งบริษัทอื่นๆ ในอนาคต ไม่ต้องถูกจำกัดสิทธิและเสรีภาพเพื่อยืนยันความบริสุทธิ์ของตัวเองต่อศาลอีกต่อไป

[แยกยื่นก็ได้]

สมชายเป็นชายไทย มีหน้าที่ต้องยื่นเสียภาษีในทุกๆ ปี ซึ่งเงินภาษีที่สมชายต้องเสียให้กับรัฐในแต่ละปีนั้น ยังไม่มากนัก !

ต่อมา เมื่อสมชายได้แต่งงานกับสมศรีซึ่งเป็นผู้มีเงินได้เช่นกัน กฎหมายได้กำหนดให้เงินได้พึงประเมินของสมศรี(ภรรยา) ถือเป็นเงินได้ของสมชาย (สามี) ในอันที่จะนำมารวมคำนวณภาษีในปีนั้นๆ เมื่อนำเงินได้พึงประเมินของสมชายและสมศรีมารวมกัน เป็นเหตุให้สมชายต้องชำระภาษีเพิ่มขึ้น ทำให้สมชายเกิดความสงสัยและรู้สึกว่ กรณีนี้ไม่น่าจะเป็นธรรมกับสมชายและชายไทยที่แต่งงานแล้วหลายๆ คน

สมชายจึงได้ไปสอบถามกับเจ้าหน้าที่กรมสรรพากร และเกิดความไม่เข้าใจทำให้เกิดการถกเถียงกันตรงเคาน์เตอร์จ่ายภาษี แต่สุดท้ายก็ไม่เป็นผล สมชายจำต้องต้องปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด และต้องเสียภาษีในอัตราที่เพิ่มขึ้น

ไม่นานนัก สมชายได้ดูรายการโทรทัศน์ช่องหนึ่งและเห็นผู้ดำเนินรายการพูดประโยคหนึ่งซ้ำๆ กันหลายครั้งว่า

"หากได้รับความไม่เป็นธรรม สามารถร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินได้"

สมชายจึงคัดสินใจร้องเรียนไปยังผู้ตรวจการแผ่นดิน

ต่อมา ผู้ตรวจการแผ่นดินได้พิจารณาเรื่องร้องเรียนของสมชายแล้วเห็นว่า การที่สามีภรรยาไม่สามารถนำเงินได้พึงประเมินไปแยกยื่นเสียภาษีประจำปี เป็นการจำกัดเสรีภาพและเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงเสนอความเห็นดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย

ในการนี้ ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาแล้วมีคำวินิจฉัยว่า กรณีดังกล่าวมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญตามที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอมา และจากการประสานงานอย่างต่อเนื่องของผู้ตรวจการแผ่นดิน ในที่สุดคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติให้ยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บภาษีเงินได้จากสามีและภรรยา ด้วยการให้สิทธิในการเลือกยื่นชำระภาษีรวมกันหรือแยกต่างหากจากคู่สมรสได้ โดยในกรณีที่ยื่นรวมกันสามารถยื่นในนามสามีหรือภรรยาก็ได้ ซึ่งต่างจากแบบเดิมที่ต้องยื่นในนามสามีเท่านั้น

ดังนั้น คู่สามีภรรยาที่สมรสกัน จึงมีอิสระในการยื่นเสียภาษีและไม่ต้องเสียภาษีในอัตราที่มากกว่าปกติอีกต่อไปแล้ว

ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บภาษีเงินได้ดังกล่าวมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 4 กรกฎาคม 2555 ซึ่งเป็นวันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยเป็นต้นมา

กรณีเรื่องร้องเรียนของสมชาย ถือเป็นการทำหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินในการปกป้องคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของสมชาย และประชาชนชาวไทยทุกคน ในการเลือกที่จะยื่นชำระภาษีรวมกันหรือแยกต่างหากจากคู่สมรสได้โดยอิสระ

[แต่งงาน ใช้นามสกุลเดิม..ได้นะ]

[แต่งงาน ใช้นามสกุลเดิม..ได้นะ]

ชบาแก้ว : กลุ้มใจจัง พี่โตมาขอเราแต่งงานหลายครั้งแล้ว พี่โตก็เร่ร่อนเราน่าดู ใจเราก็อยากแต่งงานนะ ถ้าเรายังปฏิเสธไม่แต่งภายในปีนี้ สงสัยพี่โตเปลี่ยนใจไม่แต่งงานกับเราแล้วมั้งเนี่ย

พอใจ : ชบาแก้วกับพี่โตก็รักกันมานานกว่า 10 ปีแล้วนะ คนดีๆ อย่างพี่โตหาไม่ได้ง่ายๆ นะ แต่งงานกันไปเถอะ อย่าเล่นตัวนักเลย

ชบาแก้ว : ปัญหาคืออยู่ที่เราไม่อยากจะเปลี่ยนนามสกุล เราเป็นลูกคนเดียว พ่อแม่ของเราก็อยากให้เราใช้นามสกุลของท่านอยู่

โอ๊ย!! ไม่ได้อยากเล่นตัวนะ ถ้าไม่ติดเรื่องนี้จะแต่งงานกับพี่โตวันนี้ พรุ่งนี้เลย

พอใจ : โอ ชบาแก้ว เราก็คิดว่าเรื่องอะไร แต่เรื่องนามสกุล

นี่เธอไปอยู่ที่ไหนมา ไม่เคยได้ยินคำวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือไงจ๊ะ

ชบาแก้ว : อะไร? ยังไง? พอใจ เล่ามา ค่วน

พอใจ : มีคนได้ร้องเรียนผ่านผู้ตรวจการแผ่นดิน ในเรื่อง พระราชบัญญัติชื้อบุคคล พ.ศ. 2505 มาตรา 12 ที่บัญญัติให้หญิงมีสามีต้องใช้ชื่อสกุลของสามี น่าจะเป็นการขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ขอให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณา และเสนอเรื่องพร้อมความเห็นดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อพิจารณา วินิจฉัย

ชบาแก้ว : โอ้โฮ ผู้ตรวจการแผ่นดินสามารถส่งเรื่องไปให้ ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้ค้วย แล้วยังไงต่อละ พอใจ เล่าต่อเร็วๆ

พอใจ : ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจส่งเรื่องต่อไปยังศาลรัฐธรรมนูญได้ หากพิจารณาแล้วว่าเรื่องดังกล่าวขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ

เรื่องนามสกุลที่เธอถาม ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยว่า การที่หญิงมีสามีต้องใช้ชื่อสกุลของสามีเท่านั้น ถือเป็นการลิดรอนสิทธิในการใช้ชื่อสกุลของหญิงมีสามี เกิดความไม่เสมอภาคทางกฎหมาย และเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม ที่สำคัญนะ ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ส่งสำเนา คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญเรื่องนี้ไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้พิจารณาและแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติ ตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ในที่สุด ได้มีการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติชื้อบุคคล พ.ศ. 2505 เป็นพระราชบัญญัติชื้อบุคคล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2548 เพื่อปรับปรุงกฎหมาย

ที่ใช้สถานการณ์สมรสบังคับให้หญิงมีสามีต้องชื่อสกุลสามีเพียงฝ่ายเดียว การแก้กฎหมายนี้จึงเป็นการส่งเสริมให้ชายและหญิงมีสิทธิเสมอภาคกัน

ชบาแก้ว : พอใจ เราไปก่อนนะ

พอใจ : เดี่ยวๆ ชบาแก้ว จะรีบร้อนไปไหน?

ชบาแก้ว : จะรีบชวนพี่โตไปดูฤกษ์แต่งงานก่อน เดี่ยวได้วันแต่งงาน
แล้วจะบอกพอใจเป็นคนแรกเลย ขอบใจมากนะ

เฮ้...ดีใจที่สุด....จะได้แต่งงานแล้ว

[กลิ่นเหม็นน้ำ]

เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่า จังหวัดนครปฐมเป็นจังหวัดที่มีการเลี้ยงสุกรหรือหมูเป็นจำนวนมาก ซึ่งหากไม่มีการควบคุมแล้ว อาจก่อให้เกิดปัญหากับสิ่งแวดล้อมต่อประชาชนได้

ครั้งหนึ่ง มีชาวบ้านมาร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเกี่ยวกับปัญหาการปล่อยสิ่งปฏิกูลลงในแม่น้ำทำให้น้ำเน่าเสียในจังหวัดนครปฐม

ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาจากเอกสารหลักฐาน และได้ลงพื้นที่ตรวจสอบแล้วพบว่า ปัญหาน้ำเสียที่เกิดขึ้นมีความรุนแรงมาก จึงได้ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องชี้แจง พบว่า

สาเหตุที่ทำให้เกิดน้ำเสียนั้น เป็นเพราะเครื่องสูบน้ำและท่อระบบบำบัดน้ำเสียของฟาร์มสุกรชำรุด และยังไม่ได้ซ่อมแซม ทำให้น้ำเสียไหลจากฟาร์มลงสู่แม่น้ำ ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงได้เสนอให้เร่งซ่อมแซมระบบบำบัดน้ำเสียโดยเร็ว

ต่อมา ผู้ตรวจการแผ่นดินพร้อมด้วยเจ้าหน้าที่สอบสวน และผู้สื่อข่าวจาก "รายการช่วยชาวบ้าน" ได้ลงพื้นที่อีกครั้งหนึ่ง พบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นยังไม่ได้รับการแก้ไข และประชาชนได้รับความเดือดร้อนเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นช่วงที่มีปัญหาภัยแล้ง ทำให้ประชาชนขาดน้ำเพื่อใช้ในการเกษตรเลี้ยงปลา และบริการนักท่องเที่ยว

นอกจากนั้น ประชาชนยังไม่สามารถสูบน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ได้ เนื่องจากนโยบายของรัฐที่เกรงว่าจะส่งผลกระทบต่อการนำน้ำดิบไปผลิตน้ำประปา

จากปัญหาดังกล่าว ผู้ตรวจการแผ่นดินได้เสนอเรื่องไปยังนายกรัฐมนตรีพร้อมรายงานการสอบสวนและข้อเสนอแนะเชิงกลยุทธ์ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นการดำเนินการในเชิงบูรณาการในการแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืนและสอดคล้องกับแนวเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการล้างคอคด้วยน้ำที่ผสมกับสารจุลินทรีย์แทนการใช้โซดาไฟ เพื่อไม่ให้น้ำในคลองเน่าเสียและทำลายจุลินทรีย์ที่มีประโยชน์ในน้ำ นอกจากนี้ ยังสามารถใช้น้ำผสมจุลินทรีย์นี้ไปปลูกผักปลอดสารพิษได้อีกด้วย ตลอดจนการใช้มูลสุกรคิบมาผลิตก๊าซและไฟฟ้าชีวภาพ เพื่อช่วยลดค่าใช้จ่ายในด้านพลังงานลงได้เช่นกัน รวมทั้ง การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังและให้ความสำคัญกับภาคประชาชนในการเฝ้าระวังเพื่อการแก้ไขและป้องกันอย่างเป็นรูปธรรมขึ้น

จากข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน จึงทำให้แม่น้ำแห่งนี้ได้กลับมาเป็นแหล่งทำประมงของชาวบ้าน รวมทั้งเป็นแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนอีกด้วย

หากพื้นที่ใดมีปัญหาเรื่องเรียนในลักษณะเดียวกันนี้ สามารถนำข้อเสนอของผู้ตรวจการแผ่นดินไปเป็นแนวทางในการปรับใช้กับพื้นที่ของตนให้เหมาะสม เพื่อแก้ปัญหาหน้าเน่าเสียในเชิงระบบต่อไป

[คุณได้ไปต่อ !!]

นุชนาดเป็นพนักงานจ้างชั่วคราวของเทศบาล ตำแหน่งคนงานทั่วไป ด้วยความที่เธอเป็นคนที่มีใจรักในการให้บริการ เธอจึงได้รับมอบหมาย ให้ปฏิบัติหน้าที่ต้อนรับและบรรยายสรุปข้อมูลให้แก่ผู้มาเที่ยวชมศูนย์ วัฒนธรรมประจำท้องถิ่น ซึ่งเธอก็ได้รับการประเมินผลการปฏิบัติงานให้อยู่ใน ระดับดี แต่กลับถูกเลิกจ้างเมื่อครบกำหนดสัญญาจ้าง

หรือความทุ่มเทในการทำงานของเธอครั้งนี้จะสูญเปล่า นุชนาดกลายเป็นคนว่างงาน ในระหว่างนั้นเธอกลุ้มใจไม่รู้จะไปขอความช่วยเหลือจากใคร เพราะลำพังเธอซึ่งเป็นประชาชนตัวเล็กๆ คงไม่มีกำลังมากพอที่จะเปลี่ยนแปลงอะไรได้

จนกระทั่งมีคนแนะนำให้เธอมาร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน ซึ่งเป็นองค์กรที่รับเรื่องร้องเรียนและช่วยแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนให้แก่ประชาชน จากการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือ ราชการส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะการนั้นจะชอบหรือไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ก็ตาม

เธอจึงตัดสินใจยื่นเรื่องร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน

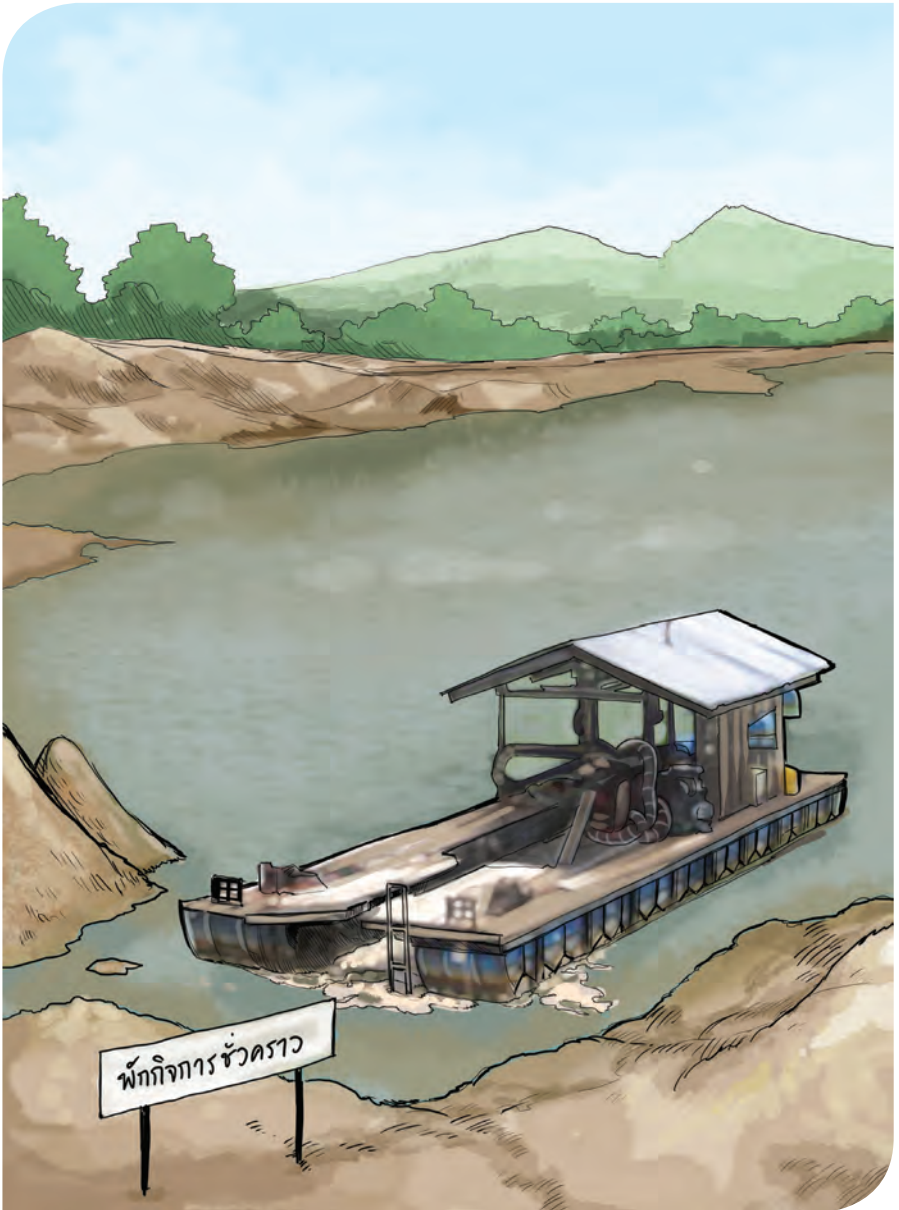
เมื่อผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับเรื่องร้องเรียนดังกล่าว จึงขอให้จังหวัดตรวจสอบเหตุของการเลิกจ้างเมื่อครบสัญญาจ้าง ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงได้เสนอความเห็นต่อเทศบาลว่า เมื่อนุชนาที่มีความสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นอย่างดี และได้รับผลการประเมินการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดี หากเทศบาลยังมีอัตราว่างอยู่ เทศบาลน่าจะต่อสัญญาจ้างให้แก่เธอ เพื่อให้งานต่อเนื่องและบรรยายสรุปข้อมูลให้แก่ผู้มาเที่ยวชมศูนย์วัฒนธรรมประจำท้องถิ่นเป็นไปอย่างต่อเนื่อง อีกทั้ง สามารถช่วยเหลือเยียวยาความเดือดร้อนให้แก่ชุมชนด้วย

หลังจากนั้น ผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับรายงานจากเทศบาลได้ดำเนินการสอบถามไปยังนุชนาว่า เธอยังยินดีที่จะกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งเดิมหรือไม่ ซึ่งนุชนาก็พร้อมกลับไปทำงานกับเทศบาลต่อไป

การทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดิน มีใช้การตรวจสอบและแก้ไขปัญหาความไม่ชอบเท่านั้น แต่คำนึงถึงการเยียวยาความเดือดร้อนของประชาชนด้วย

[อนุญาตไหมเนี่ย ?]

[อนุญาตไหมเนี่ย ?]

พิชัย เจ้าของกิจการเรือคูคทรายแห่งหนึ่ง เกิดความสงสัยในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานที่ออกใบอนุญาตคูคทราย ว่าเหตุใดจึงไม่ยอมออกใบอนุญาตให้กับเขา ทั้งที่เขาได้ทำตามเงื่อนไขและขั้นตอนทุกอย่างในการยื่นคำร้องขอต่อใบอนุญาตคูคทราย

พิชัยได้ส่งเอกสารให้คณะกรรมการพิจารณาอนุญาตให้คูคทรายประจำจังหวัด และคณะกรรมการฯ ได้มีมติเห็นชอบเป็นที่เรียบร้อย หลังจากนั้น สำนักงานที่คืนจึงให้เขาส่งเอกสารต่างๆ มา เพื่อประกอบการออกใบอนุญาต แต่ภายหลังจากเขาได้รับแจ้งกลับมามีว่า ยังไม่สามารถออกใบอนุญาตให้ได้ เพราะต้องมีการทำประชาคมในพื้นที่ทั้งสองฝั่งแม่น้ำ เพื่อประกอบการพิจารณาเสียก่อน

เขาจึงร้องเรียนมายังผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อให้มีการตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่าแท้จริงแล้วได้มีการปฏิบัติหน้าที่ไปตามระเบียบหรือไม่

ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาเรื่องร้องเรียนแล้ว จึงได้ขอคำชี้แจงจากจังหวัด พบว่า การยื่นคำร้องของพิชัยในครั้งแรกนั้น เขาได้นำความเห็นของสภาพการครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งส่งเอกสารต่างๆ เพื่อใช้ในการขออนุญาตมาประกอบในการยื่นคำขอต่อใบอนุญาตคูศุทรายในแม่น้ำแห่งนี้ เมื่อคณะกรรมการเห็นว่า ทุกอย่างผ่านหลักเกณฑ์ตามระเบียบที่ระบุเอาไว้ จึงมีมติต่อใบอนุญาตให้พิชัย

ส่วนกรณีปัญหาที่พิชัยร้องเรียนมานั้น เนื่องจากผู้ว่าราชการจังหวัด ได้มีคำสั่งในภายหลังไปยังสำนักงานที่คืนจังหวัด ให้มีการทำประชาคมเพื่อประกอบการพิจารณาออกใบอนุญาตให้คูศุทราย จึงทำให้การออกใบอนุญาตของพิชัยต้องถูกระงับไว้ก่อน

ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดจะมีอำนาจในการกำหนดเงื่อนไขในฐานะเจ้าพนักงานที่กระทรวงมหาดไทยแต่งตั้ง แต่ในกรณีการอนุญาตให้คูศุทรายนี้ ได้มีการวางระเบียบการออกใบอนุญาตของจังหวัดไว้แล้ว ซึ่งการพิจารณาเงื่อนไขเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนดมานั้น ต้องผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาอนุญาตให้คูศุทรายประจำจังหวัดเสียก่อน

ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น พบว่า การทำประชาคมในพื้นที่ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนดมานั้น ยังไม่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพิจารณาอนุญาตให้คูศุทรายประจำจังหวัดตามระเบียบ แม้ภายหลังคณะกรรมการพิจารณาอนุญาตให้คูศุทรายประจำจังหวัด จะมีมติเห็นชอบตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเสนอมา แต่มีมติดังกล่าวไม่สามารถบังคับ

ใช้ในกรณีนี้ได้ เนื่องจากคณะอนุกรรมการได้มีมติให้พิชัยได้รับการ
ต่อใบอนุญาตก่อนที่ผู้ว่าราชการจังหวัดจะกำหนดเงื่อนไขดังกล่าว

จากข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินในครั้งนี้ จึงทำให้พิชัย
ได้รับใบอนุญาตชุดสุดท้ายจากจังหวัด โดยไม่ต้องทำประชาคมในพื้นที่
เพิ่มเติมตามเงื่อนไขใหม่ที่ออกมาภายหลัง และสามารถประกอบกิจการ
ต่อเนื่องได้ทันที

34

[ค่าน้ำขั้นต่ำ]

วาริ สาวเมืองกรุงที่ชีวิตตกมัน ทำให้ต้องย้ายถิ่นฐานไปอยู่ต่างจังหวัด แต่บ้านที่กรุงเทพเธอก็ไม่ได้คิดขาย เก็บไว้พักอาศัย เวลาเดินทางมาที่กรุงเทพ เป็นครั้งคราว

โดยในทุกครั้งที่กลับมา เธอจะมารคน้ำให้กับต้นไม้อันเป็นที่รักของเธอ เพื่อให้มันยังคงสดชื่นเสมอ แม้จำทำได้เพียงเดือนละครั้งสองครั้งก็ตาม แต่เธอและครอบครัวก็ยินดีทำด้วยความสุขใจ

จนวันหนึ่ง ความสุขของเธอต้องชะงักพร้อมกับความสงสัย เมื่อได้รับบิลเก็บค่าน้ำประปาเดือนแรกหลังจากที่เธอย้ายออก เนื่องจากเห็นว่า ค่าน้ำประปาที่บ้านมีราคาสูงเกินกว่าความเป็นจริง หลังจากที่หาสาเหตุแล้วไม่พบรอยรั่วใดๆ ของท่อประปาในบ้าน

วาริได้ตรวจสอบใบเรียกเก็บเงินค่าบริการน้ำประปาแล้วถึงกับงุนงง ในรายละเอียดของค่าบริการ จึงได้ร้องเรียนไปยัง call center ของการประปานครหลวง(กปน.) ว่าเหตุใดเธอต้องจ่ายค่าน้ำประปาในอัตราเดียวกับผู้ใช้น้ำ 5 หน่วย ทั้งที่เธอใช้น้ำประปาเพียง 1 หน่วยเท่านั้น

[คำนำชี้แจง]

วาริได้รับคำชี้แจงจากเจ้าหน้าที่ว่า การจัดเก็บดังกล่าว เป็นการเก็บค่าบริการน้ำประปาในอัตราขั้นต่ำ ซึ่งเป็นไปตามระเบียบของกปน. และไม่สามารถดำเนินการแก้ไขใดๆ ได้ ซึ่งเธอคิดว่าไม่ถูกต้องกับความเป็นจริง และหากระเบียบหรือประกาศนั้นไม่เหมาะสม ไม่ถูกต้อง และไม่ยุติธรรมกับประชาชน ก็ควรแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้อง โดยการจัดเก็บตามปริมาณการใช้น้ำจริง ไม่ควรผลักราคาให้กับประชาชนอย่างเธอหรือคนอื่นๆ ที่เจอเหตุการณ์แบบเธอต้องรับผิดชอบกันไป

แม้เจ้าหน้าที่จะรับเรื่องไว้แล้ว แต่วาริสังเกตว่ายังไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ ทำให้วาริยังคงต้องชำระค่าน้ำประปาในอัตราขั้นต่ำต่อไป

เธอจึงส่งเรื่องร้องเรียนไปยังผู้ตรวจการแผ่นดิน เพราะเห็นว่าผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ จึงร้องขอให้ช่วยตรวจสอบข้อเท็จจริงในเรื่องนี้และแก้ไขเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับประชาชน

ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาเรื่องร้องเรียนแล้วเห็นว่า เรื่องเล็กน้อยนี้เป็นเรื่องละเอียดอ่อนที่กระทบกับความรู้สึกของประชาชน และยังสะท้อนถึงการบริหารงานบ้านเมืองของภาครัฐอีกด้วย จึงได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่สอบสวนของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินทำการศึกษาเรื่อง "การกำหนดอัตราค่าน้ำประปาของการประปานครหลวงว่าเป็นธรรมต่อผู้บริโภคหรือไม่"

จากนั้นได้เชิญการประปานครหลวง(กปน.) และการประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.) ร่วมหารือและประชุมชี้แจงเพื่อร่วมกันหาทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่ให้บริการน้ำประปาในส่วนภูมิภาคทั้ง 74 จังหวัด

ผลจากการหารือร่วมกัน พบว่า การที่กปน. มีอัตราค่าน้ำประปาประเภทที่อยู่อาศัยในราคาหน่วยละ 8.50 บาท แต่กำหนดอัตรารับขั้นต่ำไว้ที่ 45 บาทนั้น ส่งผลให้ประชาชนอย่างวาริและอีกหลายๆ คนที่ใช้น้ำเพียงเล็กน้อย ต้องจ่ายค่าบริการเดือนละ 45 บาท รวมกับค่าบริการรักษามิเตอร์ 40 บาท

เมื่อรวมกับภาษีมูลค่าเพิ่ม จะเป็นเงินถึงเดือนละ 95 บาท ซึ่งไม่เป็นธรรม และไม่ถูกต้องกับประชาชน

ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงเสนอแนะให้การประปานครหลวง พิจารณาการเก็บค่าบริการใหม่ตามการใช้งานจริง เพื่อให้ความเป็นธรรมแก่ประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน

การประปานครหลวงเห็นชอบตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน และได้ประกาศยกเลิกการเก็บค่าน้ำประปาประเภทที่อยู่อาศัยในอัตราขั้นต่ำ และจะเก็บในอัตราที่ใช้จริงแทน ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2558 ในพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร นนทบุรี และสมุทรปราการ

ต่อมา ในเดือนมิถุนายน 2558 การประปาส่วนภูมิภาคได้ประกาศยกเลิกการจัดเก็บค่าน้ำประปาขั้นต่ำในอัตรา 50 บาท และ ค่าบริการทั่วไปรายเดือนอีก 30 บาท รวมเป็นเงินที่ต้องจ่าย 80 บาท(ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) ให้แก่ประชาชน โดยมีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 กรกฎาคม 2558 อีกด้วย

ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ผู้ใช้น้ำประปาประเภทที่อยู่อาศัยทั่วประเทศ ก็ไม่ต้องจ่ายค่าบริการในอัตราที่สูงเกินจริงอีกต่อไป หรือพูดกันง่ายๆ ก็คือ ใช้แค่นี้...ก็จ่ายแค่นั้นนั่นเอง

"น้ำประปามีค่าต่อชีวิต ประหยัดสักนิด ช่วยเศรษฐกิจได้"

ผู้ตรวจการแผ่นดินมิได้ดูแลแต่ความผิดตามกฎหมายเท่านั้น

หากแต่กฎหมาย ถ้าไม่เป็นธรรม

ผู้ตรวจการแผ่นดินก็พร้อมที่จะเข้าไปดูแลแก้ไข

[ตู๋เย็นติดคุก]

บ้านมีกฎบ้าน เมืองมีกฎเมือง เมื่อมีคนมาอยู่ร่วมกัน จำเป็นต้องมีกฎระเบียบเพื่อให้คนปฏิบัติตามและสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข หากผู้ใดฝ่าฝืน ละเมิด ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ย่อมก่อให้เกิดความวุ่นวาย เช่นเดียวกับกรณีดังต่อไปนี้

จำแหง นายตำรวจชั้นผู้น้อย ได้สิทธิเข้าพักอาศัยในแฟลตข้าราชการ ตำรวจของสถานีตำรวจภูธรแห่งหนึ่ง แต่ยังไม่ทันได้เข้าพัก รัศมีแขและสารวัตรเด่นหล้า ได้มาเจรจาขอเข้าพักอาศัยอยู่ที่ห้องของจำแหง เป็นเวลา 1 เดือน ระหว่างที่รื้อบ้านสร้างเสร็จ โดยตกลงว่าจะจ่ายค่าน้ำค่าไฟให้กับจำแหง จำแหงเห็นว่า อิศักผู้บังคับบัญชาเคืองคร้อน จึงยินยอมให้เข้าพักอาศัยอยู่ที่ห้องพักของตนเองได้

เมื่อรัศมีแขและครอบครัวย้ายเข้าไปพักอาศัยที่ห้องพักในแฟลตตำรวจ ก็ก่อความเคืองคร้อนรำคาญ ส่งเสียงดังรบกวน ทำให้มีเหตุกระทบกระทั่งกับห้องข้างเคียงเสมอ

ผ่านไปหนึ่งเดือน จ่าเหวงจึงไปทวงถามให้ส่งมอบห้องพักคืนตามที่ตกลงกันไว้ รัศมีแฆก็ขอขยายเวลาออกไปอีกหนึ่งเดือน เมื่อครบกำหนดแล้ว รัศมีแฆและครอบครัวก็ยังไม่ยอมย้ายออก ทำให้จ่าเหวงเคืองคร้อน เพราะลูกกำลังจะเปิดภาคเรียนและไม่สามารถย้ายเข้ามาพักอาศัยอยู่ที่ห้องของจ่าเหวงในแฟลตข้าราชการตำรวจได้ นอกจากนี้ยังถูกหักเงินเดือนเพื่อไปจ่ายเป็นค่าน้ำค่าไฟของห้องพักดังกล่าว เพราะรัศมีแฆและครอบครัวไม่ได้จ่ายค่าน้ำค่าไฟให้ตามสัญญา จ่าเหวงจึงได้ตัดสินใจส่งมอบห้องพักคืนให้แก่ทางราชการ

เมื่อจ่าเหวงส่งมอบห้องพักคืนแล้ว คณะกรรมการบ้านพักของทางราชการได้ประชุมร่วมกันและมีมติ ให้ข้าราชการตำรวจที่มีสิทธิเข้าพักในบ้านพักของทางราชการยื่นยันสิทธิการเข้าพัก ส่วนผู้ที่ไม่มีสิทธิให้ย้ายออกภายใน 3 วัน หากพ้นกำหนดแล้ว ให้ผู้ปกครองอาคารแจ้งความดำเนินคดีข้อหาบุกรุกได้ทันที

ต่อมา ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธร ในฐานะเป็นผู้ควบคุมดูแลอาคารบ้านพัก เรียกประชุมคณะกรรมการบ้านพักของทางราชการเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเข้าพักอาศัยของครอบครัวรัศมีแฆและจัดทำบัญชีทรัพย์สินที่จะขนย้ายแล้วให้รายงานผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรทราบทันที

เมื่อรัศมีแฆและครอบครัวทราบเรื่องแล้ว แต่ก็ยังนิ่งเฉย คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินและจ่าเหวง จึงเดินทางไปที่ห้องดังกล่าวและจัดประตูเข้าไปเพื่อขนย้ายข้าวของทั้งหมดออกจากห้อง แต่เนื่องจากทรัพย์สินมีจำนวนมาก ทำให้ไม่มีที่เก็บและเกรงว่าจะสูญหาย จึงนำไปเก็บไว้ที่ห้องข้างของสถานีตำรวจภูธร โดยมีการจัดทำบัญชีทรัพย์สินและบันทึกภาพไว้ทุกชิ้นในระหว่างการขนย้าย

รัศมีแฆกลับมาที่ห้องพักพบว่า ห้องโคนจ๊กและทรัพย์สินในห้องทั้งหมดหายไป เธอเดินทางไปที่สถานีตำรวจเพื่อแจ้งความ แต่กลับพบว่า ตู้เย็น พัดลม ข้าวของเครื่องใช้ของเธออยู่ในห้องข้าง เธอรู้สึกว่าคุณเองถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ข่มขู่และกลั่นแกล้งให้ย้ายออกไปจากแฟลตข้าราชการตำรวจ จึงยื่นเรื่องร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อขอความเป็นธรรมในเรื่องดังกล่าว

ทันทีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับเรื่องร้องเรียนของรัศมีแข จึงได้เดินทางไปตรวจสอบข้อเท็จจริง และประชุมร่วมกับบรองผู้ว่าราชการจังหวัดผู้กำกับกับการสถานีตำรวจภูธร เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและรัศมีแข เพื่อเจรจาไกล่เกลี่ยปัญหาข้อพิพาทและหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน

ผลการประชุมจบลงด้วยดี ผู้กำกับกับการสถานีตำรวจภูธรยินยอมให้รัศมีแขย้ายของออกจากห้องขังได้โดยไม่มีเงื่อนไข และรัศมีแขก็ยินยอมย้ายออกไปโดยสมัครใจ

ส่วนประเด็นที่รัศมีแขร้องเรียนว่า มีการกระทบต่อสิทธิของรัศมีแขและครอบครัว รวมทั้งมีทรัพย์สินเสียหาย ผู้ตรวจการแผ่นดินแนะนำให้รัศมีแขสามารถใช้สิทธิดำเนินคดีกับผู้ที่เกี่ยวข้องได้ แต่รัศมีแขและสามีขอลงบันทึกประจำวันไว้เป็นหลักฐานเท่านั้น

แม้ว่าปัญหาข้อพิพาทจะยุติลงแล้วก็ตาม แต่ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาแล้วเห็นว่า การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ตำรวจในบางส่วนยังไม่ถูกต้องตามหลักกฎหมายและวิถีปฏิบัติของทางราชการ การที่เจ้าหญิงอนุญาติให้สารวัตรเค้นหล้าและรัศมีแข ผู้เป็นภรรยาเข้าพักอาศัยในห้องที่ตนเองได้รับสิทธิการเข้าพัก โดยไม่ผ่านคณะกรรมการอาคารบ้านพักตามระเบียบของทางราชการ เป็นเหตุให้เกิดเรื่องดังกล่าวขึ้น

ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงเสนอแนะให้ตำรวจภูธรภาคก้าจัดการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ และผู้ที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการควบคุมดูแลการเข้าพักอาศัยในอาคารบ้านพักของทางราชการให้เป็นไปตามระเบียบอย่างเคร่งครัด เพื่อส่งเสริมให้เกิดความรักสามัคคีของข้าราชการตำรวจ และไม่ให้เกิดปัญหาเช่นนี้ขึ้นอีกในอนาคต

[ตู้เย็นดีดกุด]

การเคารพกฎ กติกา และระเบียบอย่างเคร่งครัด จึงเป็นสิ่งสำคัญของการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม เพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

คังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานในโอกาสที่รองประธานศาลฎีกานำผู้พิพากษาประจำกระทรวงมหาดไทยถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่ เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม พ.ศ. 2537 ความว่า

"การที่ในประเทศใด มีประชาชนทั้งหมดอยู่ร่วมกันโดยสันติ ก็เป็นสิ่งที่ปรารถนาของทุกคน ไม่มีใครอยากให้มีความวุ่นวายในหมู่คณะ ในประเทศชาติ เพราะว่า ถ้ามีความวุ่นวายนั่นเป็นความทุกข์ ทุกคนต้องการความสุข หากความสุขนั้น ก็จะมาจากความปรองดอง และความที่ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นไปโดยยุติธรรม"

[บอกอย่างนั้น...แต่ได้อย่างนี้]

ชาคริต เกษตรกรหนุ่มรุ่นใหม่ทราบข่าวว่า คณะเกษตรศาสตร์ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งร่วมกับกรมปศุสัตว์เตรียมจัดประกวดโคขาวลำพูน เพื่อชิงถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เขาจึงสมัครเข้าร่วมการประกวดดังกล่าว และเพิ่มความดูแลเอาใจใส่ตัวของเขามากยิ่งขึ้น

เมื่อการประกวดมาถึง วัวเพศเมียของเขาได้รับรางวัลชนะเลิศจากการประกวดครั้งนี้ตามที่เขาคั้งใจเอาไว้ แต่เมื่อถึงพิธีมอบรางวัล ทางฝ่ายจัดการประกวดกลับมอบถ้วยรางวัลอื่นให้กับเขาแทนที่จะเป็นถ้วยรางวัลพระราชทานฯ ตามที่ได้แจ้งไว้ในการสมัคร เขาจึงได้ร้องเรียนเพื่อขอความเป็นธรรมมายังผู้ตรวจการแผ่นดิน

ผู้ตรวจการแผ่นดินประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้รับคำชี้แจงจากผู้จัดงาน รวมถึงราชอาณาจักรในพระองค์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ว่าหน่วยงานดังกล่าวได้ทำหนังสือขอพระราชทาน

ด้วยรางวัล จำนวน 2 รางวัล คือ รางวัลชนะเลิศเพศผู้และเพศเมีย พร้อมให้เหตุผลว่า ต้องการจัดงานนี้เพื่อส่งเสริมให้มีการเลี้ยงและอนุรักษ์โคขาวลำพูน ทั้งยังเป็นเวทีให้นักวิชาการ และเกษตรกรได้ แลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ในการเลี้ยงโคขาวลำพูนอีกด้วย

ต่อมา สำนักราชเลขาธิการได้มีหนังสือถึงมหาวิทยาลัยผู้จัดงานว่า ได้นำความกราบบังคมทูลทราบฝ่าละอองพระบาทแล้ว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานด้วยรางวัลตามที่ได้ขอพระราชทาน ขณะที่ยังทางมหาวิทยาลัยได้ชี้แจงมายังผู้ตรวจการแผ่นดินว่า หลังได้รับพระราชทานด้วยรางวัล คณะกรรมการการจัดการประกวดฯ จึงได้ทำด้วยพระราชทานฯ สำหรับเป็นรางวัลชนะเลิศทั้งเพศผู้และเพศเมีย พร้อมทั้งได้จารึกข้อความตามที่ได้เสนอขอพระราชทานฯ และอัญเชิญมาไว้ในพิธีรับด้วยพระราชทาน และจะเก็บด้วยพระราชทานนี้สำหรับใช้แสดงในการประกวดครั้งต่อไป

ส่วนผู้ชนะเลิศในการประกวด ทางคณะกรรมการจัดการประกวดฯ ได้จัดทำด้วยจำลองขึ้นมา เพื่อมอบให้กับผู้ชนะเลิศการประกวดทั้ง 2 ประเภท แทนด้วยพระราชทานจริง

ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาแล้วเห็นว่า การที่มหาวิทยาลัยได้ระบุวัตถุประสงค์ในการขอพระราชทานด้วยรางวัลไว้อย่างชัดเจนว่า เพื่อมอบให้กับผู้ชนะเลิศในการประกวดโคขาวลำพูนครั้งที่ 1 แต่กลับมอบด้วยจำลองให้กับนายชาคริต แทนที่จะเป็นด้วยรางวัลพระราชทานของจริงนั้น ไม่ใช่สิ่งที่ถูกต้อง จึงเสนอแนะให้มหาวิทยาลัยในฐานะผู้จัดงานได้ทบทวนการมอบด้วยรางวัลอีกครั้งหนึ่ง

อีกทั้งยังได้เสนอแนะเพิ่มเติมว่า หากมีการจัดงานครั้งต่อไป และมีการขอพระราชทานด้วยรางวัล แต่ต้องการมอบด้วยรางวัลอื่นที่ไม่ใช่ด้วยพระราชทานแทน ควรระบุให้ชัดเจนในรายละเอียดการสมัคร เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดเรื่องร้องเรียนแบบนี้ขึ้นอีก

[บอกอย่างนั้น...แต่ได้อย่างนี้]

ในที่สุด มหาวิทยาลัยได้ทำตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน
ด้วยการมอบด้วยพระราชทานใบจริงให้กับผู้ชนะเลิศการประกวดโคขาวลำพูน
ทั้งเพศผู้และเพศเมีย เพื่อเป็นเกียรติแก่เจ้าของวัวและวงศ์ตระกูลต่อไป
บอกอย่างนั้น แต่ได้อย่างนี้ บางทีก็เป็นเรื่องได้นะ

[วิดพื้นผิกระเบียบ]

ข้าราชการมีหน้าที่ให้บริการประชาชน และต้องให้บริการด้วยความ เป็นธรรม เอื้อเฟื้อ มีน้ำใจ และใช้กิริยาวาจาที่สุภาพอ่อนโยน ซึ่งเป็น จรรยาบรรณของข้าราชการที่ดีควรประพฤติปฏิบัติ เพื่อเป็นแบบอย่าง และสร้างความน่าเชื่อถือ รวมทั้งเป็นที่ยกย่องของคนทั่วไป

แม้ว่าจะมีจรรยาบรรณของข้าราชการให้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ แต่ปัญหา ข้าราชการแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ไม่มีจิตบริการ และใช้วาจาข่มขู่ ประชาชน ก็ยังคงมีคนร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อให้เข้าไปช่วยแก้ไข ความเดือดร้อนอยู่เสมอ

เหตุการณ์นี้เกิดขึ้น ณ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ปอนด์ เด็กหัวใจประจำหมู่บ้านกับเปี้ยก ถูกเชิญตัวมาสอบปากคำข้อหาร่วมกัน ลักทรัพย์

ในระหว่างการสอบปากคำ นายชูวิทย์ พนักงานคุมประพฤติ ใ้ใช้ให้ปอนด์ ออกไปตามพ่อที่นั่งรออยู่หน้าห้องเข้ามาพบ

ผ่านไป 20 นาที นายชูวิทย์เห็นว่าปอนด์ยังไม่พาพ่อเข้ามา จึงให้เปี้ยก ออกไปตาม เปี้ยกกลับเข้ามาบอกว่า ปอนด์โดนนายการุณ พนักงานพินิจ

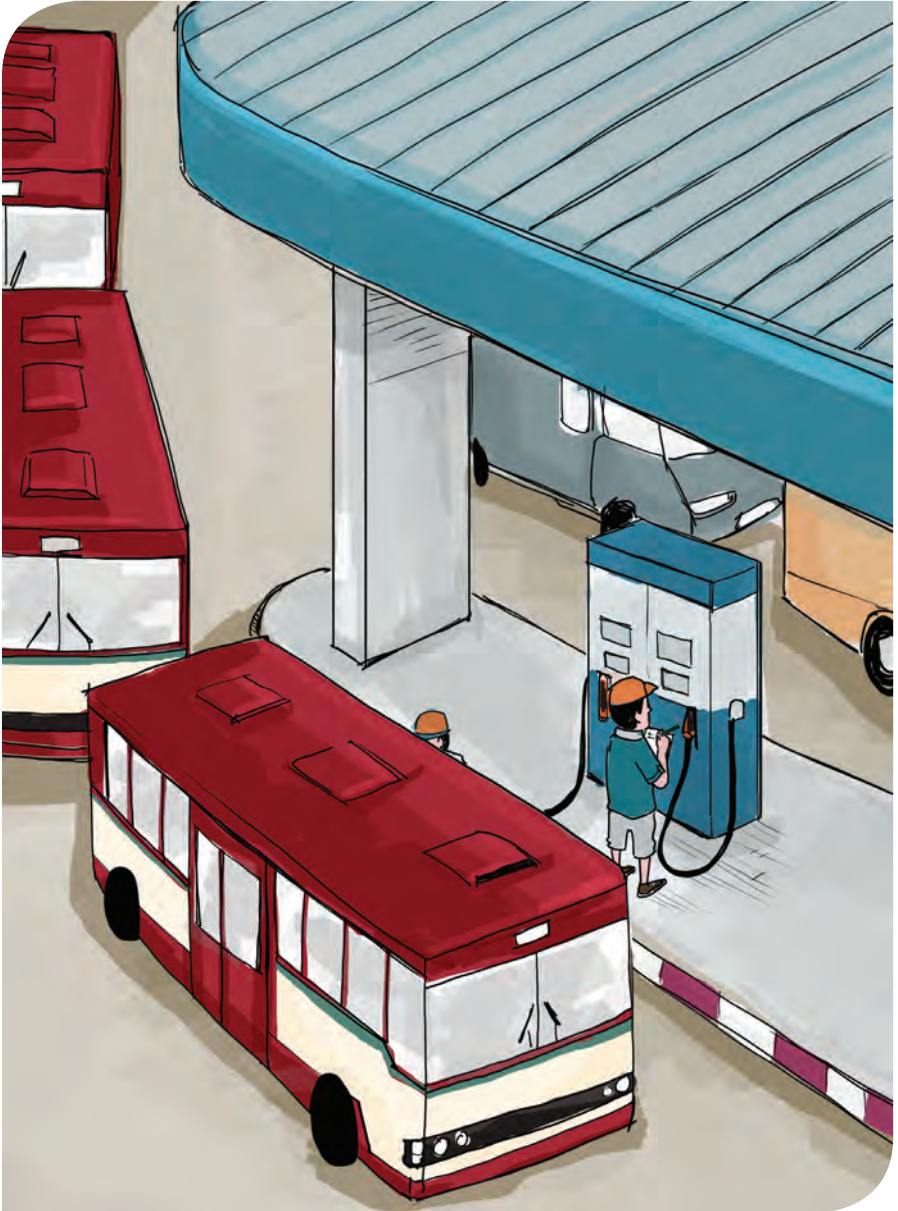
สั่งให้วิคพื้นและกวาคพื้นบริเวณหน้าห้องประชุมและหน้าห้องควบคุม
ต่อหน้าพ่อของปอนด์ และประชาชนที่นั่งรอติดต่อราชการ พ่อของปอนด์
ไม่พอใจเป็นอย่างมากที่เห็นลูกตัวเองโดนนายการุณใช้วาจาไม่สุภาพและ
สั่งลงโทษให้อภัยต่อหน้าคนอื่น จึงตัดสินใจโทรสายด่วน 1676 ร้องเรียน
ต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน

ทันทีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับเรื่องร้องเรียน ก็ให้เจ้าหน้าที่รีบประสาน
ไปยังกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง และ
ได้ข้อสรุปว่า นายการุณสั่งลงโทษปอนด์ต่อหน้าประชาชนที่มานั่งรอติดต่อ
ราชการ และใช้วาจาไม่สุภาพจริง

นายการุณอ้างว่า สั่งลงโทษเพราะปอนด์ไม่ตัดผมให้เรียบร้อย
ซึ่งกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้ตั้งคณะกรรมการสอบสวน
ข้อเท็จจริงกรณีดังกล่าวแล้ว ปรากฏว่า นายการุณไม่ประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่
ในกรอบของจรรยาบรรณของข้าราชการ สร้างความเสื่อมเสียให้กับองค์กร
นอกจากนี้ ยังไม่ใส่ใจการปฏิบัติงานราชการ เล่นเกมในเวลางาน มาลงชื่อ
ปฏิบัติงานแล้วก็หายตัวไป และขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการทางวินัยกับ
นายการุณ

ถึงแม้ว่า กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจะมีการดำเนินการทาง
วินัยกับนายการุณแล้ว แต่เนื่องจากมีประชาชนไปติดต่อราชการและใช้บริการ
หน่วยงานในสังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเป็นจำนวนมาก
ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงเสนอแนะให้กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกำชับ
ข้าราชการที่อยู่ในส่วนงานที่ต้องให้บริการประชาชน มีจิตสำนึกในการบริการ
ที่ติดตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อป้องกันไม่ให้มีเรื่องร้องเรียนเช่นนี้อีกต่อไป

[เรื่องนี้ต้องขยาย]

ห้างหุ้นส่วนจำกัด นทีออยล์ ได้เป็นคู่ค้ากับบริษัท ขนส่ง จำกัด มาเป็นเวลานาน จนมีความเชื่อใจกัน จึงได้ให้เครดิตกับรถในสังกัดของบริษัท ขนส่ง จำกัด เข้ามาเติมน้ำมันที่สถานีบริการได้ โดยยังไม่ต้องจ่ายเงินสดในทันที เพื่อความรวดเร็วในการรับส่งผู้โดยสาร จากนั้นห้างหุ้นส่วนจำกัด นทีออยล์ จะจดบันทึกยอดค่างชำระและส่งใบรายการเรียกเก็บเงินไปในภายหลัง

กระทั่งเวลาผ่านไปจนถึงปี 2549 ห้างหุ้นส่วนจำกัด นทีออยล์ ได้ตรวจสอบบัญชีแล้วพบว่า บริษัท ขนส่ง จำกัด มียอดค่างชำระช่วงระหว่างปี 2540 - 2541 อยู่ประมาณ 5.3 ล้านบาท จึงได้เรียกเก็บเงินจำนวนดังกล่าวไป แต่บริษัท ขนส่ง จำกัด แย้งว่าไม่สามารถชำระหนี้ได้ เพราะมีการเรียกร้องสิทธิชำระหนี้ไป ทำให้เรื่องหมกมุ่นอยู่ความแล้ว

ขณะที่ห้างหุ้นส่วนจำกัด นทีออยล์ เห็นว่า การซื้อน้ำมันในแบบดังกล่าว เป็นการซื้อต่อเนื่องทุกวันในช่วงปี 2540 - 2544 ซึ่งก่อนหน้านี้ได้มีการเรียกเก็บเงินค่าน้ำมันในช่วงปี 2542 - 2544 เป็นเงินประมาณ 1.8 ล้านบาท และบริษัท ขนส่ง จำกัด ได้ชำระเงินเป็นที่เรียบร้อยนั้น การกระทำเช่นนี้เปรียบได้กับการนับอายุความใหม่ แต่บริษัท ขนส่ง จำกัด ใช้เวลาในการพิจารณาเรื่องนี้ยาวนานกว่า 4 ปี ก่อนจะยืนยันที่จะปฏิเสธการชำระเงินด้วยข้ออ้างเดิมว่า คดีหมกมุ่นอยู่

เมื่อเห็นว่าเงิน 5.3 ล้านบาทที่ควรจะได้รับกำลังจะหายไปและไม่ได้รับความเป็นธรรม ห้างหุ้นส่วนจำกัด นทีออยล์ จึงร้องเรียนมายังผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อขอความช่วยเหลือทันที

ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาเรื่องร้องเรียนแล้ว ได้เชิญหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมาประชุมร่วมกันพบว่า บริษัท ขนส่ง จำกัด ยอมรับว่า คนค้างชำระค่าบริการน้ำมันกับห้างหุ้นส่วนจำกัด นทีออยล์ จริง แต่สาเหตุที่ไม่สามารถจ่ายหนี้ได้ เพราะสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) มีความเห็นว่าหนี้ดังกล่าวขาดอายุความ ซึ่งหากมีการจ่ายเงินไปจะมีปัญหาเรื่องการตรวจสอบบัญชีกับ สตง. ในภายหลัง

บริษัท ขนส่ง จำกัด จึงเสนอให้ ห้างหุ้นส่วนจำกัด นทีออยล์ ไปฟ้องเป็นคดีต่อศาล เพื่อให้บริษัท ขนส่ง จำกัด ใช้เป็นข้ออ้างในการชำระหนี้ พร้อมกับบริบปากว่าจะไม่ยกข้อต่อสู้ใดๆ และยอมรับตามการพิจารณาทุกประการ

จากนั้น รองเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พร้อมเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสำนวนได้เดินทางไปศาลแพ่งเพื่อเป็นพยานว่า ได้มีการไกล่เกลี่ยกันในเบื้องต้นแล้ว แต่ในชั้นพิจารณาของศาล บริษัทขนส่ง จำกัด ได้ยกข้อต่อสู้เรื่องที่ห้างหุ้นส่วนจำกัด นทีออยล์ ไม่ยอมเรียกrogateเสียหาย ก่อนหน้านั้นจนทำให้หนี้ขาดอายุความขึ้นมาอ้าง ศาลจึงพิพากษายกฟ้อง

หลังการพิจารณาคดีของศาล ผู้ตรวจการแผ่นดินได้เชิญทั้งสองฝ่ายมาประชุมกันอีกครั้ง โดยบริษัท ขนส่ง จำกัด เห็นว่าเอกสารที่ห้างหุ้นส่วนจำกัด นทีออยล์ นำมาขึ้นนั้นเป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นใหม่ จึงไม่น่าจะเป็นหลักประกันได้ว่า มีการขายน้ำมันจำนวนดังกล่าวให้จริง อีกทั้ง นายสถานีผู้รับผิดชอบการเบิกจ่ายในขณะนั้นได้ลาออกไปแล้ว และยังไม่มีการไต่สวนว่า เอกสารดังกล่าวตรง ตามความจริงหรือไม่

ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาแล้ว จึงเสนอความเห็นให้ห้างหุ้นส่วนจำกัด นทีออยล์ ค้นหาเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับงบดุลประจำปีและแบบภาษีเงินได้ของบริษัทมาเป็นหลักฐานประกอบ เพื่อมอบให้บริษัทขนส่ง จำกัด และยืนยันจำนวนหนี้ที่ยังค้างชำระ

จากนั้น ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ประสานไปยังบริษัท ขนส่ง จำกัด เพื่อสอบถามความคืบหน้าพบว่า ทางบริษัทได้หารือกับ สตง. สรุปได้ว่า บริษัทไม่สามารถดำเนินการชำระหนี้ได้ เพราะหากมีการส่งจ่ายเงินไปตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน ผู้ดำเนินการส่งจ่ายจะต้องรับผิดชอบตามกฎหมายทั้งในทางแพ่งและอาญา

ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาแล้ว จึงใช้อำนาจที่มีแจ้งผลการวินิจฉัยข้อร้องเรียนไปให้นายกรัฐมนตรีรับทราบถึงปัญหาดังกล่าว จนกระทั่ง มีคำสั่งลงมาให้ชำระค่าน้ำมันที่ค้างให้กับห้างหุ้นส่วนจำกัด นทีออยล์ เพื่อจะได้นำเงินไปใช้เป็นทุนหมุนเวียนภายในกิจการต่อไป

[ไทล่ค่าเวนคิน?]

[ไทล่ค่าเวนคีน?]

ในที่สุด การคมนาคมของประชาชนในหมู่บ้านก็จะสะดวกสบายยิ่งขึ้น เมื่อแขวงกรทางได้มีโครงการเข้ามาพัฒนาเส้นทางด้วยการขยายพื้นผิวถนนภายในหมู่บ้าน แต่เนื่องจากสองข้างทางของถนนมีบ้านเรือนและที่ดินของประชาชนอยู่ด้วย จึงจำเป็นต้องมีการขอเวนคืนที่ดินของชาวบ้านเพื่อนำมาเพิ่มช่องทางการจราจรในครั้งนี้

ด้วยเหตุนี้ เจ้าของที่ดินทั้งหลายจึงนำหลักฐานการเป็นเจ้าของที่ไปรับเงินจากทางการ รวมทั้ง ป้าแ้ว เจ้าของที่ดินผืนหนึ่งในบริเวณนั้น แต่เมื่อเธอนำโฉนดที่ดินให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบ กลับพบว่าที่ดินของเธออยู่นอกเขตที่ทางการเวนคืน

ป้าแ้วจึงเกิดความสงสัยว่า เหตุใดเธอจึงได้รับแจ้งว่าที่ดินของเธออยู่นอกเขตทางหลวง ทั้งๆที่เธอเห็นว่าที่ดินของเธอถูกแบ่งไปเป็นเขตทางหลวงจริง

ป่าแ้ว จิ่งคักสินใจร้องเรียนมายังผู้ตรวจการแผ่นดินให้ช่วยตรวจสอบข้อเท็จจริงและขอรับความเป็นธรรมในเรื่องนี้

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้สอบถามข้อเท็จจริงไปยังสำนักงานที่ดินจังหวัดพบว่า ก่อนหน้านี้ที่ดินผืนนี้ของป่าแ้ว เป็นที่ดิน น.ส.3 ก. แต่ขณะที่เธอมายื่นขอให้มีการออกเอกสารสิทธิเป็นโฉนดนั้น เธอไม่ได้มีการยื่นคำขอรังวัด เพื่อทราบเนื้อที่ดินส่วนที่ถูกเวนคืนไปด้วย ทำให้โฉนดที่ดินที่ออกใหม่ไม่มีส่วนใดอยู่ในเขตทางหลวง ดังนั้น เมื่อป่าแ้วนำโฉนดที่ดินไปยื่นเพื่อขอรับเงินค่าเวนคืนทางการจึงไม่สามารถจ่ายเงินให้ได้

เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ผู้ตรวจการแผ่นดินได้เสนอแนะวิธีแก้ไขปัญหาคำขอรับเงินค่าเวนคืน น.ส. 3 ก. ฉบับเดิมของป่าแ้ว ที่เก็บไว้ที่สำนักงานที่ดินมายืนยันกับเขตทางหลวง ว่าที่ดินของป่าแ้วบริเวณนี้ถูกถนนตัดผ่านจริง

หลังมีการตรวจสอบเป็นที่เรียบร้อย สำนักงานทางหลวงจึงได้จ่ายเงินค่าทดแทนให้กับป่าแ้วตามเงื่อนไขที่ตกลงกันได้ ส่วนถนนภายในหมู่บ้านปัจจุบันก็ได้รับการปรับปรุงจนทำให้การเดินทางของชาวบ้านละแวกนั้นสะดวกมากยิ่งขึ้น

[ซ่อมแล้วเซ็ด]

วันหนึ่ง ณ อุซ่อมรถแห่งหนึ่ง ได้มีเจ้าหน้าที่นำรถของเทศบาลเมืองชัยภูมิมาส่งซ่อม **ธงชัย** ในฐานะเจ้าของอุ จึงรีบสั่งการให้ลูกน้องซ่อมแซมทันที เนื่องจากเห็นว่าเป็นลูกค้าประจำกันอยู่แล้ว

จากนั้นเมื่อการซ่อมเสร็จเรียบร้อยแล้ว เจ้าหน้าที่คนดังกล่าวก็นำรถออกไปใช้งานปกติเหมือนอย่างที่เคยปฏิบัติมาทุกครั้ง

แต่แล้วปัญหาก็เกิดขึ้น เมื่อธงชัยส่งใบเรียกเก็บเงินค่าซ่อมรถไปยังเทศบาลเมืองชัยภูมิ แต่กลับถูกปฏิเสธที่จะจ่ายค่าซ่อม ทำให้ธงชัยรู้สึกสงสัยว่าเหตุใดเทศบาลจึงไม่สามารถจ่ายเงินได้ เพราะโดยปกติแล้วเมื่อเทศบาลนำรถมาส่งซ่อม เทศบาลจะให้เจ้าหน้าที่นำรถมาที่อุเพื่อซ่อม และจะตกลงกันด้วยวาจาก่อน จากนั้นจึงมาทำสัญญาว่าจ้างย้อนหลัง เช่นเคยกับการซ่อมในครั้งนี่

ด้วยเหตุนี้จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ธงชัยโทรศัพท์มายังหมายเลข 1676 ซึ่งเป็นหมายเลขรับเรื่องร้องเรียนของผู้ตรวจการแผ่นดิน โดยธงชัยได้ปรึกษาและร้องเรียนกรณีดังกล่าวที่เกิดขึ้นทั้งหมดให้ฟัง พร้อมทั้งขอให้หน่วยงานชำระค่าซ่อมรถดังกล่าวด้วย

เมื่อผู้ตรวจการแผ่นดินติดต่อไปยังเทศบาล และได้รับคำชี้แจงว่า การนำรถของเทศบาลไปซ่อมในครั้งนั้น เป็นการกระทำโดยพลการของเจ้าหน้าที่เทศบาล ทำให้ไม่มีการลงนามในบันทึกตกลงการจ้าง จึงไม่มีผลผูกพันกับเทศบาล ซึ่งทางเทศบาลได้ตั้งกรรมการสอบสวนเพื่อเอาผิดทางวินัยกับเจ้าหน้าที่เทศบาลผู้ที่นำรถไปซ่อมแล้ว

ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่า การที่เจ้าหน้าที่นำรถไปซ่อมที่อยู่ของนายองชัยนั้น ส่งผลให้นายองชัยเชื่อว่าเป็นการกระทำที่ผ่านการอนุมัติจากเทศบาลเป็นที่เรียบร้อยแล้ว อย่างที่เคยปฏิบัติมาทุกครั้ง และเมื่อการซ่อมเสร็จสิ้น เทศบาลก็ได้รับประโยชน์ด้วยการนำรถที่ซ่อมเสร็จแล้วไปใช้งานต่อ จึงสรุปได้ว่า การกระทำของเทศบาลไม่เป็นธรรมกับนายองชัย ทั้งที่ความผิดดังกล่าวเกิดจากการที่เทศบาลไม่ปฏิบัติตามระเบียบ ตั้งแต่แรกด้วยการลงนามบันทึกอนุมัติการจ้างก่อน ทำให้นายองชัยเกิดความเข้าใจว่า การกระทำเช่นนี้เป็นการกระทำที่ถูกต้องตามระเบียบ

ดังนั้น เพื่อความเป็นธรรมกับนายองชัย ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงเสนอให้ทางเทศบาลจ่ายเงินค่าซ่อมดังกล่าวโดยเร็ว เพื่อให้นายองชัยนำเงินค่าจ้างที่ได้ไปใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในกิจการของเขาต่อไป

41

[แค้ 1 นาที]

การทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดิน คือ การแก้ไขปัญหอย่างสันติวิธี เพื่อให้ผู้ร้องเรียนและผู้ถูกร้องเรียนสามารถอยู่ร่วมกันได้ในสังคมอย่างมีความสมานฉันท์ ไม่ใช่เพียงแค่ปัญหานี้จบ แต่มีปัญหาใหม่เกิดขึ้นตามมาไม่มุงเน้นที่จะจับผิดหรือลงโทษบุคคล แต่จะบอกว่าอะไรผิด อะไรถูก และร่วมกันแก้ปัญหาได้อย่างไร

เรื่องที่จะเล่าต่อไปนี้ เป็นเรื่องของการแก้ไขปัญหาคด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทอย่างสันติวิธี ตามหลักที่ผู้ตรวจการแผ่นดินดำเนินการ

ศรัณย์ นักศึกษาชั้นปีที่ 5 ของมหาวิทยาลัยรัฐแห่งหนึ่ง เขาและเพื่อนๆ มุ่มเทเวลาตลอดหลายเดือนที่ผ่านมา ใ้กับการทำโครงการวิทยานิพนธ์ ในวันนัดส่งผลงาน อาจารย์ผู้สอนรายวิชามีกำหนดปิดรับผลงานในเวลา 16.00 น. เมื่อศรัณย์และเพื่อนอีก 2 คน ทำผลงานเสร็จเรียบร้อย จึงเร่งนำชิ้นงานไปส่งอาจารย์ผู้สอน แต่เพราะขนาดของชิ้นงานที่ใหญ่ และมีจำนวนมาก จึงต้องเสียเวลาในการขนย้ายพอสมควร

แต่เมื่อนำชิ้นงานมาส่ง เขากลับถูกอาจารย์ผู้สอนปฏิเสธจะรับชิ้นงานนั้น โดยให้เหตุผลว่า ศรัณย์และเพื่อนๆ มาส่งงานช้าเกินกว่ากำหนดเวลา 1 นาที จึงไม่อนุญาตให้ส่งงาน เพื่อให้เป็นบทเรียนกับนักศึกษาคนอื่น ๆ ค่อไปว่าควรมีความตรงต่อเวลา

ศรัณย์และเพื่อนๆเห็นว่า หากพวกเขาขอรับคำตัดสินของอาจารย์ จะทำให้พวกเขาต้องเสียเวลาอีก 1 ปี เพราะต้องลงทะเบียนในรายวิชานี้ใหม่อีกครั้ง และหมดโอกาสที่จะจบการศึกษาในปีนี้

ศรัณย์โทรไปเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้พ่อแม่ของเขาทราบ เขารู้สึกเสียใจที่ต้องทำให้พ่อแม่ผิดหวังที่เขาไม่สามารถรับปริญญาได้ในปีนี้ รวมทั้งต้องเสียเงินจ่ายค่าลงทะเบียนใหม่

หลังจากพ่อแม่ของศรัณย์ได้ทราบข่าวเรื่องนี้ จึงได้โทรศัพท์มาขอสายด่วน 1676 ขอคำปรึกษาและความช่วยเหลือกับผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อให้ช่วยประสานงานกับมหาวิทยาลัยและอาจารย์ผู้สอน ให้ช่วยรับพิจารณาชิ้นงานดังกล่าวด้วย

ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่สอบสวนเร่งดำเนินการประสานไปยังมหาวิทยาลัย เพื่อหารือแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เพราะเห็นว่าเป็นคดีวิชาสุคทัยที่นักศึกษากลุ่มนี้ลงทะเบียนเรียน

หากผลงานชิ้นนี้ผ่าน พวกเขาจะสามารถจบการศึกษาได้อย่างที่ตั้งใจเอาไว้ แต่หากเป็นไปตามที่พ่อแม่ได้ร้องเรียนมา พวกเขาจะต้องเสียเวลาไปอีก 1 ปี หมดโอกาสที่จะไปสมัครงานอาชีพและไปศึกษาต่อ รวมทั้งสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการลงทะเบียน

นอกจากนั้น ผู้ตรวจการแผ่นดินยังเห็นว่า การส่งผลงานล่าช้าเพียงเล็กน้อย น่าจะเป็นเรื่องที่อนุโลมได้

เมื่อมหาวิทยาลัยได้รับการประสานงานจากสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน รองอธิการบดีของมหาวิทยาลัยได้นำปัญหานี้เข้าที่ประชุมด่วนเพื่อพิจารณาแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น ภายในในวันเดียวกันนั้น ผู้ตรวจการแผ่นดินก็ได้รับแจ้งจากทางมหาวิทยาลัยว่า อาจารย์ประจำวิชาท่านนั้นได้ยินยอมให้นักศึกษาทั้ง 3 ราย เสนอผลงานได้ และให้เตรียมนำเสนอผลงานสุคทัยของวิทยานิพนธ์ต่อคณะกรรมการวิทยานิพนธ์ในวันอาทิตย์ของสัปดาห์เดียวกัน

ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงติดต่อกลับไปยังผู้ปกครองของศรัณย์ เพื่อแจ้งให้ศรัณย์ และเพื่อนๆ ให้รับนำผลงานไปส่งโดยเร็ว

อีก 3 วันต่อมา ผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับโทรศัพท์รายงานความคืบหน้า จากศรัณย์และเพื่อนๆ ว่า คณะกรรมการวิทยานิพนธ์ให้พวกเขาสอบผ่านการเสนอผลงานสุดท้ายแล้ว ทำให้พวกเขาสามารถสำเร็จการศึกษาได้อย่าง ที่หวังเอาไว้

นอกจากนั้น มหาวิทยาลัยได้ปรับปรุงระบบการเรียนการสอน และ หลักสูตรในการกำหนดคะแนน(เกรด) ในรายวิชาวิทยานิพนธ์เพื่อเอื้ออำนวย ค่อนักศึกษามากขึ้นแล้ว และขอขอบคุณผู้ตรวจการแผ่นดินที่เห็นความสำคัญ ของปัญหาที่เกิดขึ้น ให้ความช่วยเหลือ แม้ว่าปัญหาที่เกิดขึ้นกับพวกเขา หลาย คนอาจจะมองว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย และเป็นเรื่องส่วนบุคคล แต่ผู้ตรวจการแผ่นดิน ก็ให้ความสำคัญ ทำหน้าที่เป็นคนกลางในการประสานและไกล่เกลี่ย ช่วยแก้ไข ปัญหาความเดือดร้อนได้อย่างรวดเร็ว

จะเห็นได้ว่า เรื่องบางเรื่อง การพูดจาหรือกันด้วยความเข้าใจ ไม่ใช่อารมณ์ความรู้สึกเป็นที่ตั้ง ก็สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน ที่เกิดขึ้น และสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้นได้อย่างสันติวิธี

[หน่วยงานไม่กวดขันแพลงลอย]

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับจดหมายฉบับหนึ่ง เป็นเรื่องร้องเรียนที่ **ผู้ร้องเรียน**ที่ไม่ระบุชื่อ - นามสกุล ซึ่งกรณีอย่างนี้ ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่อาจรับไว้พิจารณาได้ เนื่องจากผู้ร้องเรียนไม่ได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ในการเสนอเรื่องร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน กล่าวคือ ผู้ร้องเรียนไม่ได้ระบุ ชื่อ - นามสกุล และที่อยู่ ของผู้ร้องเรียนที่สามารถติดต่อได้ ส่งผลให้เรื่องร้องเรียนดังกล่าว ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่อาจรับไว้พิจารณา

อย่างไรก็ตาม เมื่อผู้ตรวจการแผ่นดินได้พิจารณาถึงเรื่องร้องเรียนดังกล่าวแล้วเห็นว่า เป็นกรณีเรื่องที่จะส่งผลกระทบต่อประชาชนโดยส่วนรวม รวมทั้งจะส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ในการบริหารราชการของหน่วยงาน ที่มีหน้าที่รับผิดชอบที่เกี่ยวข้อง

ในเนื้อความของจดหมายผู้ร้องเรียนได้แจ้งว่า ได้พบเห็นปัญหาผู้ค้าหาบเร่ แผงลอย ตั้งร้านค้ารुक้าออกมาบนทางเท้า และป้ายรถประจำทางบริเวณจุดผ่อนผันในเขตกรุงเทพมหานคร ส่งผลให้ประชาชนที่สัญจรไปมาในบริเวณดังกล่าวได้รับความเดือดร้อน

ดังนั้น ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงได้ใช้อำนาจตามที่บัญญัติไว้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ.2552 กล่าวคือถึงแม้จะเป็นเรื่องที่ไม่รับไว้พิจารณาก็ตาม แต่เมื่อคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนส่วนรวมหรือคุ้มครองประโยชน์สาธารณะแล้ว ผู้ตรวจการแผ่นดินก็สามารถใช้อำนาจในการพิจารณาหรือส่งต่อเรื่องให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปดำเนินการตามสมควรแก่กรณีได้

ในกรณีเรื่องร้องเรียนดังกล่าว ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าเป็นปัญหาที่จะส่งผลกระทบต่อประชาชนส่วนรวม จึงได้ประสานไปยังหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบเพื่อให้แก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ ก็ได้ให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหารื่องร้องเรียนเป็นอย่างดี มีการเข้าไปตรวจสอบข้อเท็จจริงและมีมาตรการในการจัดระเบียบกวดขัน และประชาสัมพันธ์ผู้ค้าหาบเร่ แผงลอยให้ปฏิบัติเป็นไปตามระเบียบ

"หากท่านไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการปฏิบัติราชการใช้สิทธิร้องเรียน ไม่เพียงเพื่อตัวท่าน แต่เพื่อส่วนรวม"

[ตัดเก้าภูเขาไฟระเบิด]

เหตุการณ์ทางธรรมชาติที่น่าสะพรึงกลัว และสามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ก็คือ ภูเขาไฟระเบิด

ไม่นานนี้ มีเหตุการณ์ภูเขาไฟระเบิดครั้งใหญ่ที่ประเทศไอซ์แลนด์ ท้องฟ้าเต็มไปด้วยควันไฟปกคลุมไปทั่วน่านฟ้าของยุโรป เหตุการณ์ครั้งนั้นสร้างความหวาดกลัวให้กับคนทั้งโลก และเกิดผลกระทบอย่างกว้างขวางในหลายประเทศ

เหตุการณ์ช็อคโลกครั้งนั้นเป็นที่จดจำของใครหลายคน รวมถึง **คมกริช** หนุ่มไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวที่ประเทศอังกฤษในช่วงนั้นพอดี เขาไม่ได้รับเพียงผลกระทบจากเหตุการณ์ภูเขาไฟระเบิดเท่านั้น แต่ความฝันที่จะได้เป็นอาจารย์ที่กรมยุทธศึกษาทหารบกของเขาเกือบจะต้องพังทลายไปด้วย เพราะไม่สามารถเดินทางกลับมารายงานตัวได้ทันตามกำหนด และเกือบถูกพิจารณาตัดสิทธิ์การเข้าบรรจุที่ได้อันดับคัดเลือกไว้

คมกริช สอบทำคะแนนได้เป็นอันดับหนึ่งในการสอบคัดเลือกเป็น นายทหารสัญญาบัตร ตำแหน่งอาจารย์ ประจำปี 2553 เขาได้เดินทางไป เทียวที่ประเทศอังกฤษ ตั้งแต่วันที่ 8 เมษายน 2553 มีกำหนดกลับมาเมืองไทย ในวันที่ 18 เมษายน 2553 เพื่อเตรียมรายงานตัวต่อกรมยุทธศึกษาทหารบก ในวันที่ 20 เมษายน 2553

แต่เรื่องไม่คาดฝันก็เกิดขึ้น เมื่อมีเหตุการณ์เฝ้าภูเขาไฟจากสาธารณรัฐ ไอซ์แลนด์ปกคลุมน่านฟ้ายุโรป จนเครื่องบินไม่สามารถขึ้นลงได้

เมื่อรู้ว่าไม่สามารถเดินทางกลับเมืองไทยได้ทันกำหนด เขาจึงโทรศัพท์ มาที่กรมยุทธศึกษาทหารบก เพื่อยืนยันการรายงานตัวและแจ้งเหตุขั้วค้อง ต่อหน่วยงาน ขณะเดียวกันได้ขอเข้าพบและขอรับรองการรายงานตัวจากผู้ช่วยทูต ฝ่ายทหารบกไทยประจำสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงลอนดอน

นอกจากนั้น เขายังได้ส่งสำเนาหนังสือรับรองการรายงานตัว ผ่านโทรสาร เพื่อให้คุณแม่ของเขาไปแสดงต่อคณะกรรมการที่รับรายงานตัวด้วย แต่คณะกรรมการดังกล่าวได้ปฏิเสธการรายงานตัวโดยไม่ชี้แจงเหตุผล

คมกริชและครอบครัวเสียใจเป็นอย่างมากจากเหตุการณ์ในครั้งนี้ จึงได้ติดต่อมายังสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อปรึกษาและขอความเป็นธรรมให้กับตนเอง

ผู้ตรวจการแผ่นดิน พิจารณาเรื่องร้องเรียนแล้ว จึงประสานไปยัง กรมกำลังพลทหารบกในฐานะต้นสังกัด เพื่อขอคำชี้แจง พบว่า คณะกรรมการ ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการรับรายงานตัวได้รับทราบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับคมกริช แต่หลังจากได้หารือกันแล้ว มีมติให้เป็นไปตามประกาศกรมยุทธศึกษาทหารบก ซึ่งเป็นคำสั่งทางปกครอง โดยให้ถือว่า ผู้ร้องเรียนสละสิทธิ์ เนื่องจากไม่ได้มา รายงานตัวตามกำหนดที่ได้แจ้งไว้ก่อนแล้ว จึงเรียกผู้สอบได้ในลำดับถัดไป ขึ้น มาแทน

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้มีหนังสือขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาตามคำร้องเรียนดังกล่าวอีกครั้ง เนื่องจากเห็นว่าเป็นเหตุสุจริตที่เกิเกิดขึ้นจริง เพื่อสร้างความเป็นธรรมให้กับประชาชน จะได้เป็นตัวอย่างของการดำเนินงานในลักษณะนี้ให้กับหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ ต่อไป

จากนั้น กรมกำลังพลทหารบกได้มีหนังสือชี้แจงว่า ผู้บัญชาการทหารบกอนุมัติให้ชะลอการบรรจุตำแหน่งดังกล่าวไว้ก่อน เพื่อให้กรมกำลังพลทหารบกได้หารือในข้อกฎหมายกับกรมพระธรรมนูญ ในการแก้ไขปัญหานี้

เมื่อทราบว่ามีการชะลอเรื่องเพื่อรอการแก้ไข ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงได้เชิญหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ร่วมประชุมหารือแนวทางแก้ไขในกรณีเรื่องร้องเรียนนี้

ในที่ประชุม ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนให้ความเห็นว่า การเดินทางมารายงานตัวนั้น ถือว่าเป็นการทำนิติกรรมอย่างหนึ่ง ดังนั้น จึงสามารถมอบอำนาจให้ผู้อื่นมาดำเนินการแทนได้

ส่วนเรื่องการยกเลิกการขึ้นบัญชีผู้สอบแข่งขันนั้น ได้มีข้อความเพิ่มเติมในระเบียบสรุปว่า แม้จะถูกยกเลิกบัญชีไปแล้ว แต่ถ้าตำแหน่งนั้นยังไม่มี การบรรจุ และหน่วยงานเห็นว่าผู้นั้นมีเหตุผลอันสมควร ไม่ได้หลีกเลี่ยงโอกาสในการบรรจุ ก็สามารถที่จะอนุมัติให้กลับมาขึ้นบัญชีได้เหมือนเดิม

เช่นเดียวกับกรณีนี้ ที่สาเหตุของการไม่สามารถกลับมารายงานตัวได้ทัน เกิดจากเหตุสุจริตที่ไม่สามารถป้องกันได้ ซึ่งกรมกริชได้แสดงถึงความพยายามทุกทางเพื่อยืนยันการรายงานตัว และแจ้งเหตุดังกล่าวต่อกรมยุทธศึกษาทหารบกให้ทราบล่วงหน้าแล้ว จึงเป็นการแสดงให้เห็นว่าเขาไม่มีเจตนาในการจะสละสิทธิการเข้ารายงานตัวแต่อย่างใด ดังนั้น แม้กรมกริชจะถูกคัดสิทธิตามคำสั่งทางปกครอง แต่ก็เกิดจากเหตุสุจริต ทั้งๆ ที่เขาไม่มีเจตนาที่จะฝ่าฝืนคำสั่งปกครองเลย

ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงมีข้อเสนอแนะไปยังกรมยุทธศึกษาทหารบก ว่าควรบรรจุคมกริชเข้ารับราชการเป็นนายทหารสัญญาบัตร ในตำแหน่ง อาจารย์เป็นกรณีพิเศษ นอกจากนั้นการที่เขาทำคะแนนได้สูงสุดจากบรรดา ผู้เข้าสอบทั้งหมด แสดงให้เห็นว่าเขาเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเหมาะสม กับตำแหน่งนี้แน่นอน"

แม้จะซ้ำว่ากำหนดเดิมไปเล็กน้อย แต่ในที่สุด "คมกริช" ก็ได้รับการ บรรจุเข้าเป็นอาจารย์คิยศนายทหารสัญญาบัตรของกรมยุทธศึกษาทหารบก สมอย่างที่ตั้งใจเอาไว้ เหตุการณ์ทั้งสองอย่างนี้ คงจะเป็นที่จดจำของเขาตลอด ไป

"ผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อความเป็นธรรมของแผ่นดิน"

[ยึดมายึด]

[ยึดมายึด]

ทะนง ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมด้วยข้อหาเมียบ้าไว้ในครอบครอง โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ค้นพบยาบ้าซุกซ่อนเอาไว้ในรถยนต์ พร้อมทั้งยึดรถยนต์ คันดังกล่าวเอาไว้เป็นของกลาง

วันหนึ่ง ทะนงทราบว่า รถยนต์ของเขาที่ถูกตำรวจอายัดเอาไว้เป็นของกลางนั้น ถูกตำรวจนายหนึ่งนำไปใช้ส่วนตัว จึงได้ร้องเรียนมายังผู้ตรวจการแผ่นดินให้ช่วยตรวจสอบการการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจคนดังกล่าว

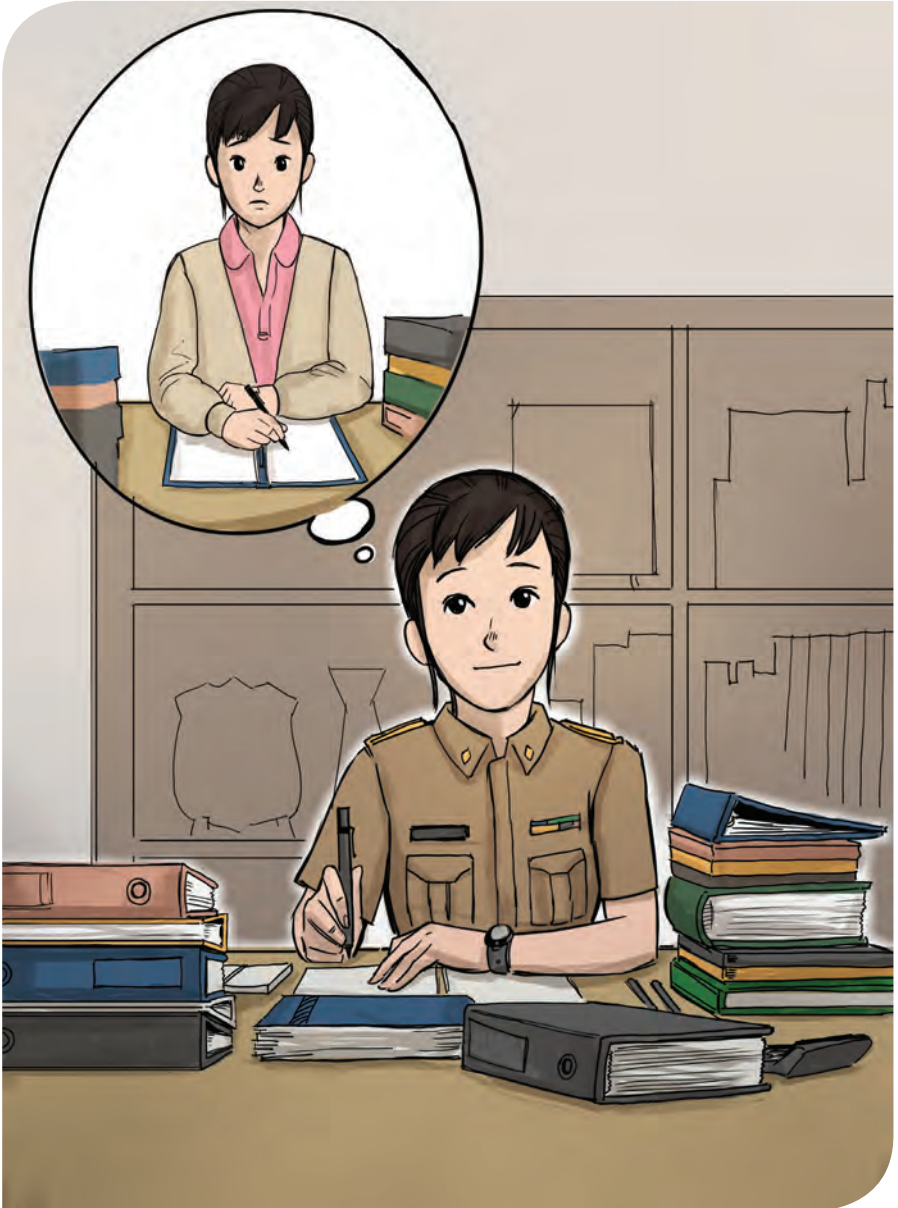
ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงได้สอบถามข้อเท็จจริงไปยังสถานีตำรวจได้ความว่า ก่อนหน้านี้เจ้าหน้าที่ตำรวจสืบทราบว่า ทะนงและญาติพี่น้องมีพฤติกรรมลักลอบจำหน่ายยาเสพติด จึงได้ขอหมายค้นต่อศาลจังหวัด เพื่อทำการตรวจสอบจนพบยาบ้าซุกซ่อนอยู่ภายในช่องบุหรี่ยี่ห้อฟ้ากระป๋องรถยนต์คันดังกล่าว และได้ยึดรถไว้เป็นของกลาง ก่อนจะจับกุมในข้อหาเมียบ้าเสพติดไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย โดยพนักงานสอบสวนได้สรุปสำนวนการสอบสวนเสนออัยการมีความเห็นสั่งฟ้องผู้ต้องหา ซึ่งขณะนี้อยู่ในระหว่างการพิจารณาคดีในชั้นศาล

ส่วนรถยนต์ของกลางที่เป็นปัญหานั้น หลังการตรวจสอบแล้วพบว่า
เจ้าหน้าที่ตำรวจคนดังกล่าวได้นำรถไปใช้ส่วนตัวตามที่ทงงได้ร้องเรียนมาจริง
ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจนายนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาทัณฑ์วิญญ

ผู้ตรวจการแผ่นดินก็ได้มีข้อเสนอแนะไปยังตำรวจภูธรภาคให้กำชับ
ผู้ใต้บังคับบัญชา รวมทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจทุกท้องที่ในความรับผิดชอบ
ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินของกลางที่ริบ
หรือยึดไปใช้โดยพลการหรือนำไปใช้ส่วนตัว โดยให้ยึดถือแนวปฏิบัติใน
เรื่องของกลาง ตามระเบียบกรมตำรวจเกี่ยวกับคดีเป็นวิธิปฏิบัติ หากยังมีการ
กระทำผิดในเรื่องดังกล่าวอีก ทั้งที่ได้มีการแจ้งในหนังสือเวียนให้รับทราบ
ทั่วกันแล้ว ถือว่าบุคคลนั้น จงใจกระทำความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติ
หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด
ให้มีการดำเนินการลงโทษทางวิญญ และดำเนินคดีทางอาญากับเจ้าหน้าที่
รายนั้น เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาเช่นนี้อีก

ของกลาง จึงเป็นของที่เจ้าพนักงานยึดไว้ จนกว่าคดีถึงที่สุด
เอามาใช้ในการส่วนตัวไม่ได้..รู้ยัง

[เปลี่ยนกฎอวดบรจ]

ก๊อๆ เสียงเคาะประตูห้องทำงานของ**วิไลวรรณ**

วิไลวรรณสะดุ้งตกใจ ภาพที่เธอนั่งบนโต๊ะทำงานและใส่ชุดราชการ ก็จางหายไปอย่างรวดเร็ว เหลือแต่**พีจีบ**หัวหน้าฝ่ายที่เธอทำงานอยู่ที่เดินเข้ามาอยู่ตรงโต๊ะและแฟ้มเอกสารที่กองเต็มโต๊ะ

"สีหน้าของน้องไม่สดใสเลยนะ" พีจีบพูดขึ้น

วิไลวรรณตอบไปด้วยน้ำเสียงที่เศร้าใจ

"ใช้ค่ะพี่ ตั้งแต่หนูทราบข่าวเรื่องนั้น หนูก็รู้สึกไม่ค่อยดีเท่าไร"

วิไลวรรณจึงตัดสินใจเล่าให้พีจีบฟังว่า วิไลวรรณสอบบรรจุเข้าเป็นพนักงานส่วนตำบลในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ธุรการได้สำเร็จ แต่คันโชคร้ายที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล (ก.อบค.) ได้มีการปรับปรุงมาตรฐานคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่ในตำแหน่งที่วิไลวรรณสอบได้ใหม่ โดยเปลี่ยนวุฒิการศึกษาขั้นต่ำจาก ม.3 เป็น ปวช.ทำให้ผู้ที่สอบได้แล้วแต่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่า ปวช. คือ มศ.3, ม.3 และ ม.6 อย่างวิไลวรรณ ต้องถูกคัดสิทธิ

พีจีบฟังแล้วจึงเห็นว่า เรื่องดังกล่าวน่าจะสามารรถได้รับความเป็นธรรมจากหน่วยงานและขอเท็จจริงนั้นได้ จึงแนะนำให้วิไลวรรณนำเรื่องดังกล่าวมาร้องเรียนกับผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อขอให้ช่วยเหลือเพื่อให้ได้รับความเป็นธรรม

วิไลวรรณจึงนำเรื่องดังกล่าวมาร้องเรียนที่ผู้ตรวจการแผ่นดินตาม
คำแนะนำของพีจีบี โดยส่งเรื่องร้องเรียนดังกล่าวมาทางไปรษณีย์

เมื่อเรื่องร้องเรียนได้มีการรับไว้พิจารณา ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณา
ข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่า วิไลวรรณและผู้อยู่ในบัญชีรายชื่อคนอื่นยังคงมีสิทธิอยู่
จึงได้ประสานให้ผู้มีอำนาจเร่งลงนามรับรองมติดังกล่าว ก่อนจะส่งเรื่อง
ไปยัง ก.อบต. เพื่อแจ้งว่าผู้ที่สอบได้และขึ้นบัญชีไปก่อนหน้านี้ ไม่อยู่ภายใต้
เงื่อนไขปรับเปลี่ยนที่ออกมาในภายหลัง

ในที่สุด จากการประสานงานของผู้ตรวจการแผ่นดินในครั้งนี้ ทำให้
วิไลวรรณได้รับสิทธิในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ธุรการ 1 ตามบัญชีรายชื่อที่สอบแข่งขัน
กลับมาเช่นเดิม

วิไลวรรณมีความสุขที่ได้ทำงานที่ตนใฝ่ฝันและตั้งใจ และได้พยายาม
จนประสบความสำเร็จ

นี่เป็นผลงานหนึ่ง ที่ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือ
ผู้ร้องเรียนได้สำเร็จตามที่ประสงค์

[เชื้อนริมคลอง]

ลุงไสว อาศัยอยู่ในชุมชนบริเวณริมคลองแห่งหนึ่ง จนกระทั่ง กรุงเทพมหานคร ได้มีโครงการสร้างเชื้อนริมคลองขึ้น จึงได้ว่าจ้างให้บริษัท ผู้รับเหมามาคำเนินการก่อสร้าง

แต่ระหว่างก่อสร้างนั้น บริษัทดังกล่าวกลับใช้วิธีไม่เหมาะสมในการ เจรจาเพื่อให้ชาวบ้านย้ายออกไป ทั้งยังจ่ายค่าชดเชยในอัตราที่ไม่เป็นธรรม นอกจากนั้น บริษัทดังกล่าวยังได้ทิ้งงานหนีไปอีก ลุงไสว จึงเป็นตัวแทนชุมชน ส่งเรื่องร้องเรียนมายังผู้ตรวจการแผ่นดินให้ช่วยแก้ไขเรื่องนี้

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้สอบถามข้อเท็จจริงไปยังกรุงเทพมหานคร(กทม.) พบว่า ในสัญญาของโครงการก่อสร้างเชื้อนริมคลองนั้น ได้ระบุให้ผู้รับเหมาเป็นผู้เจรจาและเป็นผู้จ่ายค่าชดเชยในการรื้อถอนสิ่งก่อสร้างให้กับชาวบ้าน ที่รูกลับบริเวณริมคลอง

ต่อมา ผู้รับเหมารายนี้ได้ทิ้งงาน ทำให้การก่อสร้างต้องหยุดชะงักลง กทม. จึงต้องหาผู้รับเหมารายใหม่มาทำงานแทน ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการ สรรหาอยู่

[เชื้อนริบคอลลง]

เมื่อทราบข้อเท็จจริงแล้ว ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงเข้ามาช่วยประสานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้เกิดการไกล่เกลี่ยอย่างสันติวิธี ด้วยการเชิญตัวแทนทั้งฝ่ายชาวบ้านและกทม. มาตกลงร่วมกัน โดยเริ่มจากเรื่องการจ่ายค่าทดแทนการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างบริเวณที่อยู่อาศัย ได้ตกลงโดยให้คิดเป็นต่อตารางเมตรตามอัตรามาตรฐานของกทม. และส่วนในบริเวณอื่นของบ้าน ให้คิดตามที่ตกลงกันไปในแต่ละกรณี

ในที่ประชุมมีข้อตกลงว่า หลังจากชาวบ้านได้รับค่าทดแทนแล้ว ต้องทำการรื้อถอนสิ่งก่อสร้างให้เสร็จสิ้นภายใน 90 วัน ก่อนการสร้างเขื่อนซึ่งทางกทม. จะแจ้งกำหนดการให้ทราบในภายหลัง

ในขณะนี้ ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่า ยังไม่มีการก่อสร้างใดๆ เพราะอยู่ในระหว่างการหาผู้รับเหมารายใหม่ จึงเสนอให้กทม. อนุญาตให้ชาวบ้านได้อาศัยอยู่ในบริเวณนั้นไปก่อน จนกว่ากทม. จะหาผู้รับเหมารายใหม่ได้ และได้จ่ายค่าทดแทนเสร็จสิ้น

เมื่อข้อตกลงเป็นที่พอใจของทั้งสองฝ่าย ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงยุติการพิจารณา

ขณะที่ลุงไสว และชาวบ้านรายอื่น ก็มีโอกาสได้รับค่าชดเชยอย่างเป็นธรรม และมีเวลาเพิ่มขึ้นในการหาที่อยู่ใหม่

[วุฒิชองชานแน]

เอมอร เป็นตัวแทนกลุ่มผู้สำเร็จการศึกษาจากศูนย์การศึกษาในภูมิภาคของมหาวิทยาลัยราชภัฏแห่งหนึ่ง ได้เข้าร้องเรียนกับผู้ตรวจการแผ่นดิน หลังจากที่พวกตนไม่ได้รับรองสถานะจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) จนไม่ได้ไปประกอบวิชาชีพครู ส่งผลให้เสียสิทธิและโอกาสในการเข้าบรรจรรับราชการ

ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงมีหนังสือถึงมหาวิทยาลัยเพื่อสอบถามข้อมูลพบว่า ก่อนหน้านี้นักมหาวิทยาลัยได้มีการจัดตั้งหลักสูตรการศึกษานอกสถานที่ในต่างจังหวัด

ต่อมา กระทรวงศึกษาธิการได้มีการประกาศหลักเกณฑ์เพื่อควบคุมคุณภาพของการจัดการศึกษานอกสถานที่ จึงได้มีหนังสือแจ้งไปยัง สกอ. ให้เข้ามาตรวจสอบเพื่อรับรองหลักสูตรการเรียนทั้งศูนย์การศึกษาดังกล่าว

โดยแจ้งเฉพาะข้อมูลการเปิดสอนหลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี จำนวน 4 หลักสูตร แต่ไม่ได้แจ้งข้อมูลรายละเอียดหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูให้ สกอ. ทราบแต่อย่างใด เพราะทางมหาวิทยาลัยมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนว่าไม่จำเป็นต้องแจ้งให้มีการรับรองหลักสูตร เพราะได้มีการประกาศเปิดหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูแล้ว แม้จะยังมีนักศึกษาหลายคนรวมถึง เอมอร ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีสุดท้ายก็ตาม

ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาข้อเท็จจริงแล้วมีความเห็นว่าเป็นความเดือดร้อนดังกล่าว เกิดจากการดำเนินการที่ผิดพลาดของทางมหาวิทยาลัย จนทำให้เอมอรและเพื่อนนักศึกษาคนอื่นได้รับความเดือดร้อน จึงได้เชิญทุกฝ่ายมาร่วมประชุมเพื่อหาแนวทางแก้ไขเรื่องนี้

มติที่ประชุมสรุปได้ว่า สกอ. จะเข้ามาทำการประเมินผลการจัดการศึกษาในหลักสูตรนี้เป็นการด่วน โดยใช้วิธีการตรวจสอบเอกสารและสัมภาษณ์ผู้บริหารมหาวิทยาลัย คณาจารย์ และนักศึกษา แต่เนื่องจากหลักสูตรดังกล่าวปิดการเรียนการสอนไปแล้ว คณะกรรมการตรวจสอบประเมินผลการจัดการศึกษานอกสถานที่ตั้งมีความเห็นว่า ควรจัดสอบวัดความรู้ นักศึกษาเพื่อประกอบการประเมิน นอกจากนี้ยังได้เลื่อนการรับสมัครบรรจุข้าราชการครูออกไป เพื่อให้ไม่กระทบกับสิทธิของนักศึกษากลุ่มนี้อีกด้วย

ต่อมา สกอ. มีหนังสือชี้แจงว่า ได้มีมติรับทราบการจัดการศึกษานอกสถานที่ตั้ง รวมถึงหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู และได้แจ้งให้ครูสภาทราบแล้ว ซึ่งครูสภาจะดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาแล้วเห็นว่า หน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันดำเนินการแก้ไขปัญหาให้ผู้ร้องเรียนตามที่ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ประสานไปเป็นที่เรียบร้อย จึงวินิจฉัยยุติการพิจารณาเรื่องดังกล่าว แต่ได้เสนอแนะให้เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา ติดตามการทำงานของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรอบคอบไม่ให้เกิดความเสียหายดังเช่นกรณีนี้อีก

[ห้ามเยี่ยมได้ใจ]

[ห้ามเยี่ยมได้ใจ]

ณ เรือนจำแห่งหนึ่ง ผู้ต้องขังกำลังออกกำลังกายโดยการเล่นฟุตบอลกันอยู่ ในขณะที่ลูกฟุตบอลกลิ้งมาที่เท้าของแอล ที่เล่นตำแหน่งศูนย์หน้า นักโทษแอล ก็ซัดโหมเต็มแรง วิถีของลูกฟุตบอลพุ่งตรงไปยังผู้รักษาประตู และก็โค้งเลยไปยังบริเวณห้องพยาบาลของเรือนจำ

เสียงกระจกหน้าต่างห้องพยาบาลแตกดังสนั่น นักโทษแอล ถึงกับยืนเอามือกุมหัวในสนามฟุตบอล และอุทานออกมาว่า "ช่วยแล้วววววววว !!!!"

เจ้าหน้าที่เรือนจำวิ่งออกมาดูเหตุการณ์ พร้อมกับตะโกนถามผู้ต้องขังที่กำลังเล่นฟุตบอลกันอยู่ว่า เกิดอะไรขึ้น ...ฝีมือใคร !!

ผู้ต้องขังที่เล่นฟุตบอลต่างชี้นิ้วมาที่นักโทษแอล เพราะเขาเป็นคนเตะฟุตบอลไปโดนกระจกหน้าต่างห้องพยาบาลแตก

จากการกระทำดังกล่าวเป็นผลให้ นักโทษแอล ถูกลงโทษวินัยฐานทำให้ทรัพย์สินของทางราชการเสียหายโดยประมาท เรือนจำมีคำสั่งห้ามไม่ให้เยี่ยมพบญาติได้ตามปกติ

สัปดาห์ต่อมา นิคซึ่งเป็นแฟนของนักโทษแอลได้มาติดต่อขอเยี่ยม นักโทษแอลตามปกติ แต่ได้รับการปฏิเสธจากเจ้าหน้าที่

นิคจึงเกิดความสงสัย จึงได้สอบถามเจ้าหน้าที่ว่าเหตุใด ตนจึงไม่ได้รับอนุญาตให้เยี่ยมตามปกติ เจ้าหน้าที่จึงแจ้งให้ทราบว่า แอลได้ถูกลงโทษ ทางวินัย

ด้วยความเป็นห่วงของนิคแฟนสาว ซึ่งเกรงว่านักโทษแอลจะไม่ได้ รับความเป็นธรรมในเรื่องดังกล่าว จึงตัดสินใจร้องเรียนไปยังผู้ตรวจการแผ่นดิน ขอให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงในเรื่องการลงโทษวินัยของเรือนจำดังกล่าว

เมื่อได้รับเรื่องร้องเรียนของนิค ผู้ตรวจการแผ่นดินได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาประชุมหารือ กรณี เรือนจำมีคำสั่งลงโทษผู้ต้องขังจากกรณีที่ทำให้ทรัพย์สินของทางราชการเสียหายโดยประมาท และได้มีการยืนยันว่า การกระทำผิดวินัยดังกล่าวตามกฎหมายกระทรวงมหาดไทย ออกตามความในมาตรา 58 แห่ง พ.ร.บ.ราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 ข้อ 107 (2) กำหนดให้ลงโทษด้วยการกักเลี้ยงชั้นนักโทษ

แต่ในขณะที่กระทำความผิด นักโทษแอล ผู้ต้องขังยังอยู่ระหว่างการพิจารณาคดีของศาล (ยังไม่มีกำหนดชั้นนักโทษ) จึงไม่สามารถลงโทษด้วยการกักเลี้ยงชั้นนักโทษได้ ผู้บัญชาการเรือนจำจึงใช้อำนาจตามกฎหมายกระทรวงมหาดไทย ข้อ 103 ลงโทษสถานอื่น โดยการกักเลี้ยง หรือ ติดต่อกับบุคคลภายนอก เป็นเวลา 90 วัน

จากการประชุมหารือดังกล่าว ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ได้โต้แย้งอำนาจการลงโทษผู้ต้องขังของเรือนจำ แต่เห็นว่า การบังคับใช้กฎหมายในการลงโทษผู้ต้องขังที่ยังอยู่ระหว่างการพิจารณาคดีของศาลอาจมีปัญหา จึงเสนอแนะให้หน่วยงานนำปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าว หรือไปยังคณะกรรมการกฤษฎีกา

ต่อมา คณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำความผิดวินัยฐานทำให้ทรัพย์สินของหลวงเสียหายโดยประมาท ตามข้อ 107 (2)

แห่งกฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความในมาตรา 58 แห่งพ.ร.บ.ราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 กำหนดให้ลงโทษ งดการเลื่อนชั้น

แต่เนื่องจากขณะที่ผู้ต้องขังทำผิดวินัย ยังไม่ได้ถูกจัดชั้นนักโทษ สภาพของโทษจึงนำมาใช้ใน กรณีนี้ไม่ได้

ถึงแม้ว่า ข้อ 103 แห่งกฎกระทรวงมหาดไทยฉบับดังกล่าว จะกำหนดให้ผู้บัญชาการเรือนจำมีอำนาจสั่งลงโทษทางวินัยได้ทุกสถาน ตามพ.ร.บ. ราชทัณฑ์ แต่ความในมาตรา 35 วรรคสอง แห่งพ.ร.บ.ราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 ได้บัญญัติกรอบการใช้ดุลพินิจในการลงโทษเอาไว้โดยการสั่งลงโทษในแต่ละกรณีนั้น ต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงมหาดไทยฉบับดังกล่าวเท่านั้น

การที่ผู้บัญชาการเรือนจำสั่งลงโทษผู้ต้องขังรายดังกล่าว โดยการตัดการอนุญาตให้ได้รับการเยี่ยม หรือติดต่อบุคคลภายนอก เป็นเวลา 90 วัน ซึ่งเป็นโทษทางวินัย ต่างจากที่กฎกระทรวงมหาดไทยฉบับดังกล่าวระบุไว้ จึงเป็นการสั่งลงโทษโดยไม่ถูกต้อง

จากการร้องเรียนของนิค และจากข้อเสนอนេះของผู้ตรวจการแผ่นดิน ดังกล่าว เป็นผลให้นักโทษแอล ผู้ต้องขังรายดังกล่าว ได้รับการเยียวยาความเสียหายจากกรณีที่เรือนจำลงโทษโดยไม่เป็นธรรม เรื่องนี้ถือเป็นบทเรียนที่สำคัญในการลงโทษวินัยผู้ต้องขังที่อยู่ระหว่างการพิจารณาคดีของศาล ซึ่งกรมราชทัณฑ์เห็นชอบที่จะพิจารณาคำเนินการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงมหาดไทยฉบับดังกล่าว เพื่อมิให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติและเกิดปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายอีกต่อไป

[ดุติจิตอลไม่ได้]

เมื่อ **ฉลวย** เห็นโฆษณาในทีวีเกี่ยวกับการให้บริการผ่านระบบคิจิตอลว่าตั้งแต่นี้เป็นต้นไป เธอจะสามารถดูรายการทีวีผ่านระบบคิจิตอลที่นอกจากจะมีความคมชัดแล้ว ยังมีช่องให้ได้รับชมมากขึ้นอีกด้วย

ฉลวยจึงไปซื้อกล่องคิจิตอลมาต่อกับเสาสัญญาณตามที่คู่มือการใช้งานระบุ แต่สุดท้ายก็ยังไม่สามารถรับชมได้

"ซ่า...." เสียงทีวีดังพร้อมหน้าจอคำมากกว่า 1 ชั่วโมงแล้ว ฉลวยยังคงอ่านคู่มือ และปรับเสาสัญญาณเป็นระวิง

ในเมื่อไม่ได้ผล ฉลวยจึงตัดสินใจโทรศัพท์ไปยังหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง ทางสายด่วนรับเรื่องร้องเรียน เพื่อร้องเรียนกรณีที่ไม่สามารถรับชมโทรทัศน์ในระบบคิจิตอลได้ แต่เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานดังกล่าวไม่ยอมรับเรื่องร้องเรียน

ฉลวยจึงโทรศัพท์มาที่สายด่วนผู้ตรวจการแผ่นดิน 1676 เพื่อร้องเรียนเรื่องนี้ยังผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อให้ช่วยตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ในครั้งนี้

เมื่อผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาเรื่องร้องเรียนแล้ว ได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินเร่งประสานไปยังหน่วยงานดังกล่าว

เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงพบว่า หลังจากได้รับเรื่องร้องเรียนจากฉลวย เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานได้พิจารณาในเบื้องต้นแล้วเห็นว่า เป็นการโทรศัพท์มาเพื่อสอบถามข้อมูล แต่เนื่องจากปัญหาดังกล่าวไม่ได้เกิดจากปัญหาอุปกรณ์ชำรุดหรือไม่มีคุณภาพจึงไม่ได้รับเรื่องร้องเรียน

อย่างไรก็ตาม หน่วยงานดังกล่าวได้แนะนำให้ฉลวยตรวจสอบระบบสายอากาศและปรับทิศทางตำแหน่งของเสาที่ติดตั้งสายอากาศเพื่อให้สามารถรับชมได้

หลังชี้แจงข้อเท็จจริงให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทราบแล้ว หน่วยงานดังกล่าวเห็นว่า ประชาชนยังได้รับความเดือดร้อนอยู่ จึงได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องออกไปตรวจสอบสัญญาณโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิตอลบริเวณบ้านพักของฉลวย พบว่า สาเหตุที่เธอไม่สามารถรับชมโทรทัศน์ในระบบดิจิตอลได้นั้น เกิดจากลักษณะการติดตั้งระบบสายอากาศไม่มั่นคง ทำให้สายอากาศขยับไปยังทิศทางที่ไม่สามารถรับสัญญาณได้ดี

ดังนั้น เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานจึงได้แก้ไขปัญหาคด้วยการติดตั้งสายอากาศเข้ากับท่อเหล็กให้มีความมั่นคงและแข็งแรงมากยิ่งขึ้น และเมื่อตรวจสอบสัญญาณโทรทัศน์ก็พบว่า คุณภาพสัญญาณอยู่ในเกณฑ์ดี

ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาแล้วเห็นว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการแก้ปัญหาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงยุติการพิจารณาเรื่องร้องเรียน

ตั้งแต่นั้นมา ฉลวยก็สามารถรับชมโทรทัศน์ในระบบดิจิตอลได้อย่างชัดเจนครบทุกช่องอย่างที่ตั้งใจเอาไว้เสียที

ขอบคุณผู้ตรวจการแผ่นดินและหน่วยงานที่รับผิดชอบที่ให้ความเอาใจใส่ดูแล และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

[รอยยิ้มของยาย]

ยายแฉงนั่งอมยิ้ม นึกถึงเรื่องเมื่อหลายปีก่อนที่ตนเองเกือบจะไม่ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุและเบี้ยประกันความพิการ

มดคำ : มีความสุขอะไรจะยาย นั่งยิ้มน้อย ยิ้มใหญ่ อยู่นั้นแหละ

ยายแฉง : คนแก่ก็อย่างนี้ละ ชอบนึกถึงความหลัง หลานอยากรู้ไหมละ ว่าเรื่องอะไร

มดคำ : อยากรู้สิจ๊ะ เรื่องอะไรกัน? ทำให้ยายมีความสุขได้ถึงขนาดนี้

ยายแฉง : มดคำมานั่งใกล้ๆ ยายสิจ๊ะ มดคำรู้ใช่ไหมว่า ผู้สูงอายุและคนพิการจะได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุและเบี้ยความพิการทุกเดือน

มดคำ : อ้อ มดคำเห็นยายแฉงได้รับทุกเดือน นี่จ๊ะ

ยายแฉง : เดิมก่อนที่พวกเราจะย้ายมาอยู่ที่นี่กัน ยายเคยพักอยู่ในเขตเทศบาลหนึ่ง และได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจากเทศบาลเดิมที่เคยอยู่ แต่พอยายย้ายมาอยู่ที่นี่ ในช่วงแรกๆ ยายยังไม่ได้รับเบี้ยยังชีพ หรือกะ

มดคำ : อ้าว! ทำไมล่ะจ๊ะ ยาย

ยายแดง : ยายจำได้เลย ตอนย้ายทะเบียนบ้านมาอยู่ที่นี้ เมื่อต้นปี พ.ศ. 2553 ยายยังได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจากเทศบาลที่เคยอยู่เดิม จนถึงเดือนกันยายน 2553 หลังจากนั้น ยายก็ไม่ได้อีก เพราะเทศบาลจะจ่ายเงิน เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามปีงบประมาณ

มดคำ : ปีงบประมาณคืออะไรจ๊ะ

ยายแดง : ปีงบประมาณ ไม่เหมือนปีในปฏิทินหรอก แต่มีจำนวนเดือน 12 เดือนเท่ากัน ปีงบประมาณจะนับเดือนตามที่ส่วนราชการใช้ในการเบิกจ่าย งบประมาณ คือเริ่มตั้งแต่ 1 ตุลาคม ถึง 30 กันยายนของปีถัดไป และยาย ย้ายทะเบียนบ้านใหม่มาในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2553 ก็จะอยู่ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 คือ ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2552 - 30 กันยายน 2553 ไล่ละ

มดคำ : อ้อ ก็จะไม่เหมือนตามปฏิทินที่จะเริ่มเดือนมกราคม ถึงธันวาคมนี้เอง แล้วยังไงต่อ ล่ะจ๊ะ

ยายแดง : ที่นี้ เทศบาลเดิมที่ยายเคยอยู่ ก็แนะนำให้ยายไปลงทะเบียน และยื่นคำขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และเงินเบี้ยประกันความพิการ กับเทศบาลตามที่อยู่ทะเบียนบ้านใหม่ ในเดือนพฤศจิกายน 2553 เพื่อเทศบาล จะได้เตรียมของงบประมาณสำหรับปีต่อไป

ยายก็ทำตามที่เทศบาลแนะนำนะ และรายชื่อของยายก็จะเป็นสิทธิ ผู้ลงทะเบียนเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลใหม่ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 คือ จะเริ่มได้รับเงินเบี้ยยังชีพจากเทศบาลใหม่ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2554 เป็นต้นไป

มดคำ : เคียวก่อนสิจ๊ะ ยาย ถ้าเป็นอย่างนั้น ยายแดงก็ไม่ได้รับเบี้ย ยังชีพในปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 คือ ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2553 ถึงกันยายน 2554 ใช่มั้ยจ๊ะ

ยายแดง : ก็ไม่ได้รับหนังสือ ยายกลุ่มออกกลุ่มไม่ว่า ไม่รู้จะทำอย่างไรเลยละ โชคดีนะที่นึกได้ว่า เรื่องนี้ผู้ตรวจการแผ่นดินช่วยได้

มคคำ : ใคร คือ ผู้ตรวจการแผ่นดิน จะ?

ยายแดง : ผู้ตรวจการแผ่นดินก็คือ ผู้มีหน้าที่ในการตรวจสอบข้อเท็จจริงเรื่องร้องเรียนให้กับประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนหรือไม่เป็นธรรม อันเกิดจากการใช้อำนาจของหน่วยงานภาครัฐ ยายจึงนึกถึงผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นหน่วยงานแรกเลยนะ และรีบส่งเรื่องราวความเดือดร้อนของยายไปยังผู้ตรวจการแผ่นดิน

มคคำ : แล้วผู้ตรวจการแผ่นดินแก้ไขปัญหารื่องนี้ได้อย่างไรจะ ยาย

ยายแดง : เมื่อผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับเรื่องร้องเรียน ก็เร่งตรวจสอบข้อเท็จจริงจากเทศบาลทั้งสองแห่ง รวมถึงได้หารือกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เรื่องแนวทางการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุและเงินเบี้ยความพิการ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มีการกำหนดแนวทางการเบิกจ่ายเงินตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย¹ เพื่อเป็นการคงรักษาสติธิของผู้สูงอายุไม่ให้ขาดตอน เทศบาลจะต้องดำเนินการจ่ายเงินตามวิธีที่กำหนดตลอดทั้งปีงบประมาณตามที่เทศบาลได้รายงานของงบประมาณให้กับผู้มีสิทธิ แม้ว่าผู้มีสิทธิจะได้ย้ายทะเบียนบ้านออกไปแล้ว เนื่องจากได้ใช้ชื่อบุคคลนั้นเสนอค่าของงบประมาณเป็นการล่วงหน้ามาแล้ว

นี่ไงละ เพราะผู้ตรวจการแผ่นดินช่วยประสานแก้ไขเรื่องดังกล่าว ยายจึงมีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพจากเทศบาลเดิมในปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 ทั้งปีทั้งหมด

มคคำ : ยอดเยี่ยมไปเลยผู้ตรวจการแผ่นดิน ถ้าไม่อย่างนั้นยายคงเสียสิทธิเงินเบี้ยยังชีพไปทั้งปีเลยนะ

ยายแดง : ถูกต้องแล้วจะ นอกจากนี้ะ ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าเรื่องราวของยายเกิดจากปัญหาการสื่อสารระหว่างหน่วยงานกับประชาชน

และความเข้าใจของหน่วยงานเกี่ยวกับระเบียบในเรื่องแนวทางการจ่ายเงิน

ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงได้มีข้อเสนอแนะให้จังหวัด กำกับดูแลหน่วยงาน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้มีการสื่อสาร และทำความเข้าใจกับประชาชน ผู้มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพ เงินเบี้ยความพิการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินให้ เป็นไปตามระเบียบอย่างเคร่งครัดต่อไปด้วย

มคค้ำ : โชคดีจังที่มีผู้ตรวจการแผ่นดิน มคค้ำคิดว่า น่าจะยังมีผู้สูงอายุ และผู้พิการอีกจำนวนมากที่เกิดปัญหาเกี่ยวกับขยายแคง และมคค้ำก็เชื่อมั่นว่า ผู้ตรวจการแผ่นดินจะสามารถแก้ไขปัญหาค่าความทุกข์ร้อนเหล่านี้ได้จริงๆ

¹ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552 และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยความพิการให้คนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2553

[บันทึกท้ายเล่ม]

A series of horizontal dashed lines for writing notes.

[บันทึกท้ายเล่ม]

A series of horizontal dashed lines for writing.

[บันทึกท้ายเล่ม]

A series of 20 horizontal dashed lines for writing.